

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง

ปริญญานิพนธ์
ของ
พรทิพย์ เจนจริยานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2542

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์)

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์)
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสตนนท์)
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์พรรณพิศ วาณิชย์การ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศวลาภรณ์)
วันที่.....เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ ที่ได้เป็นประธานและเป็นกรรมการในการทำ ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ และช่วยให้คำแนะนำในการเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ตลอดจน ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนนท์ อาจารย์พรรณพิศ วาณิชการ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้คำแนะนำ ความหวังใจ และกำลังใจ ด้วยความเมตตาต่อผู้วิจัย มาตลอด

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ คณาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ครั้งนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์โรงเรียนบ้านคลองคู้ย จังหวัดตรัง และพี่ เพื่อน น้อง ๆ วิชาเอก จิตวิทยาการแนะแนวทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและแสดงความหวังใจผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณ คุณจันทนา เลือดกรุงศรี คุณสุภาพร เจนจริยานนท์ คุณสุภลักษณ์ เจนจริยานนท์ คุณดารณี นิ่มประเสริฐ ที่ช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดพิมพ์ จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปด้วยดี

ท้ายที่สุดขอโน้มระลึกพระคุณของบิดา มารดา และครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ให้การอบรม สั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จด้วยดี

พรทิพย์ เจนจริยานนท์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
คำนำ.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต.....	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ.....	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบุคลิกภาพ.....	26
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเขาวนั้ปัญญา.....	32
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว.....	36
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว.....	38
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน.....	41
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบรรยากาศในการเรียนการสอน.....	43
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	46
วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	47
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล.....	62
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล.....	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	96
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	96
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	97
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	98
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	99
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล.....	99
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล.....	99
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	100
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	104
ข้อเสนอแนะ.....	113
บรรณานุกรม.....	114
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก.....	122
ภาคผนวก ข.....	124
ภาคผนวก ค.....	130
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	149

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	46
2	จำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับชั้น เชวณปัญญา บุคลิกภาพ ระดับการศึกษา ของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว.....	66
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บรรยากาศในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน และ ลักษณะมุ่งอนาคต.....	68
4	ค่าเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคต จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นที่เรียน ระดับ การศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว เชวณปัญญา.....	70
5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	72
6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	74
7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	76
8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น....	78
9	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	81
10	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกล และการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	81
11	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและ การวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	82

12	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	83
13	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	84
14	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	85
15	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	86
16	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	87
17	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	88
18	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	89
19	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	90
20	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	91

ตาราง	หน้า
21 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	92
22 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกล และการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	93
23 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและ การวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	94
24 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและ มีความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและ การประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์ แบบ Stepwise.....	95
25 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	125
26 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจบุคลิกภาพ.....	126
27 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู.....	127
28 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน.....	128
29 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต.....	129

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

เยาวชนไทยเป็นกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่งของประเทศ ที่เริ่มมีบทบาทภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมและจะเป็นกำลังสำคัญ สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของชาติต่อไป ดังนั้นเยาวชนจึงเป็นทรัพยากรวัยสร้างสรรค์ที่มีค่ายิ่งของประเทศ (คณะกรรมการการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น. 2535 : 5) การเตรียมเยาวชนให้พร้อมสำหรับอนาคตจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ เยาวชนรู้จักคิด วางแผน และตัดสินใจเลือกได้อย่างฉลาด มีแนวทางในการดำเนินชีวิต สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม เยาวชนที่ดีควรมีลักษณะมุ่งอนาคต โดยเป็นผู้ที่เห็นความสำคัญของอนาคต มีความสามารถในการคาดการณ์ไกล เล็งเห็นผลดีที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเหมาะสม (สุรพงษ์ ชูเดช. 2531 : 4)

ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบัน จึงดำเนินการตามแผนเพื่อปฏิบัติ ต่อจากนั้นก็ควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นขั้นไป ตามแผนที่วางไว้เพื่อไปสู่เป้าหมายในอนาคต (Mischel. 1974 : 287) ซึ่งสอดคล้องกับมิด (Mead. 1971 : 175) ที่ได้กล่าวไว้ว่าลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคต

ลักษณะมุ่งอนาคตจะเกิดได้ต้องอาศัยพื้นฐานด้านการรู้คิดและสติปัญญา เนื่องจากบุคคลที่มุ่งอนาคตจะต้องเป็นผู้ที่คาดได้ว่าอะไรเกิดในอนาคตเห็นคุณค่าของสิ่งที่สำคัญมากที่จะเกิดในอนาคต มากกว่าสิ่งเล็กน้อยที่จะเกิดในปัจจุบันและจะต้องเป็นผู้ที่เชื่อว่าสิ่งที่จะเกิดในอนาคต จะเกิดกับตนได้จริง ซึ่งลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าลักษณะมุ่งอนาคตเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางการรู้คิดในแง่ลักษณะมุ่งอนาคตต้องอาศัยความสามารถทางการรู้คิดขั้นนามธรรม ทั้งนี้เพราะสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นและไม่มีตัวตนต้องอาศัยการอ้างถึงและสัญลักษณ์แทน ดังนั้นยิ่งบุคคลมีความสามารถด้านการรู้คิดสูงย่อมจะง่ายต่อการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตให้สูงขึ้นด้วย (สุรพงษ์ ชูเดช. 2531 : 4) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการรู้คิดของเพียเจต์ (Piaget. 1972) ขั้นพัฒนาการดังกล่าวคือ ขั้นปฏิบัติการเชิงระบบ (Formal Operation : อายุ 12 ปีขึ้นไป) เป็นระยะที่โครงสร้างทางการคิดของเด็กพัฒนาเต็มที่แล้ว เด็กสามารถเข้าใจปัญหา ทั้งในลักษณะที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สามารถ

นำเหตุผลมาใช้ในการแก้ปัญหาทั้งที่เป็นปัญหาเฉพาะและเป็นปัญหาทั่วไป ลักษณะพัฒนาในขั้นนี้ ทำให้เด็กมีความคิดกว้างขวางและลึกซึ้ง สามารถมองเห็นผลดีและผลเสียจากการกระทำต่าง ๆ ทั้งผลที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและในอนาคต ดังนั้นพัฒนาการทางการรู้คิดในขั้นปฏิบัติการเชิงระบบ จึงมีความสำคัญมากต่อลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคล

ลักษณะมุ่งอนาคตนั้นนอกจากเป็นความสามารถทางปัญญาของบุคคลในการวางแผนเกี่ยวกับอนาคตแล้วยังมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ดังงานวิจัยของ เคย์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. 2520 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Kay. 1975), เนอร์มี (Nurmi. 1991 : 1 - 59) ; ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2521) ซึ่งพบว่า การปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก แบบใช้เหตุผลมากและถูกลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย การเรียนรู้จากตัวแบบภายในครอบครัวและสภาพแวดล้อมภายในสังคมมีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคล

นอกจากนี้เคย์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524 : 24 ; อ้างอิงมาจาก Kay. 1975) เชื่อว่า แหล่งกำเนิดของลักษณะมุ่งอนาคตนั้นอยู่ที่ลักษณะความมั่นคงทางสังคมของบุคคลและการเรียนรู้ทางสังคมของบุคคลที่เคยประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งจะช่วยให้บุคคลมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง เกิดความมานะพยายามในการที่จะทำสิ่งต่าง ๆ เพราะมีความหวังว่าจะทำให้สำเร็จดังที่เคยประสบมาแล้วนั่นเอง

มิสเชล (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524 : 24 ; อ้างอิงมาจาก Mischel. 1966) และนักวิจัยอื่น ๆ ยังพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตนี้มีความสัมพันธ์กับลักษณะอื่น ๆ ของบุคคลอีกมาก เช่น ความรับผิดชอบทางสังคม การมุ่งสัมฤทธิ์ผล การปรับตัว ความฉลาด สติปัญญา และสภาวะทางสังคม วัฒนธรรม ครอบครัวและลักษณะมุ่งอนาคตนี้จะมีเพิ่มขึ้นตามอายุของบุคคล

จากทฤษฎี แนวคิดและผลงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าลักษณะมุ่งอนาคตนั้น นอกจากเกิดจากลักษณะส่วนบุคคลแล้ว สิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับก็เป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมภายในครอบครัวและสังคมภายนอก เช่น โรงเรียน สื่อมวลชน เป็นต้น เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (2527 : 15 - 37) ได้เสนอแนะบทบาทในการปลูกฝังลักษณะนิสัยมุ่งอนาคตสำหรับครอบครัวและโรงเรียนไว้ว่า ด้านครอบครัวบิดามารดาควรเป็นตัวอย่างที่ดี ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม ฝึกให้เด็กรู้จักวางแผนเกี่ยวกับการเรียนหรืออาชีพของตน ส่วนโรงเรียนครูสามารถปลูกฝังลักษณะมุ่งอนาคตให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้ โดยใช้วิธีการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดหาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นผู้มุ่งอนาคต คือเป็นผู้มีความเพียรพยายาม มีการวางแผนการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

✓ โรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อปลูกฝังลักษณะมุ่งอนาคตแก่นักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นโรงเรียนที่จัดขึ้นเพื่อเด็กด้อยโอกาสในชนบทที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสเรียนต่อ สูงขึ้นอย่างน้อย 3 ปี ให้เป็นทรัพยากรที่มีความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะ อาชีพเพียงพอต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานและให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโดย มีหลักการดำเนินงาน คือ จัดการศึกษาในลักษณะให้เปล่าและไม่บังคับ (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535 : 13 - 17)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามปลายเปิดโดยถามนักเรียนเกี่ยวกับการวางแผนด้านการเรียนและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง 4 โรงเรียน จำนวน 415 คน พบว่านักเรียน เลือกศึกษาต่อเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 398 คน คิดเป็นร้อยละ 95.90 ประกอบอาชีพ 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.10 และพบว่า นักเรียนที่เลือกศึกษาต่อ จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.52 ไม่สามารถตัดสินใจหรือวางแผนการเรียนในอนาคตได้

จากข้อมูล อาจจะสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ขาดลักษณะมุ่งอนาคต ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาว่ามีตัวแปรใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับลักษณะ มุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดตรัง

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกล และการตัดสินใจเลือกกระทำการเกี่ยวกับการศึกษา และการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3

4. เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรในการพยากรณ์ลักษณะมุงอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3

5. เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรในการพยากรณ์ลักษณะมุงอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3

6. เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรในการพยากรณ์ลักษณะมุงอนาคตด้านการรู้จักรอยยิ้มและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3

7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุงอนาคตด้านการคาดการณ์ไกล และการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

8. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุงอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

9. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุงอนาคตด้านการรู้จักและรอยยิ้มและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

10. เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรในการพยากรณ์ลักษณะมุงอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

11. เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรในการพยากรณ์ลักษณะมุงอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

12. เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรในการพยากรณ์ลักษณะมุงอนาคตด้านการรู้จักรอยยิ้มและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับลักษณะ มุ่งอนาคต ด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบ อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับลักษณะ มุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3
3. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับลักษณะ มุ่งอนาคตด้านการรู้จักและรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบความสำเร็จด้าน การศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3
4. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมสามารถพยากรณ์ลักษณะ มุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษา และการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ได้
5. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมสามารถพยากรณ์ลักษณะ มุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ได้
6. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมสามารถพยากรณ์ ลักษณะ มุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการ ศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ได้
7. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับลักษณะ มุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบ อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
8. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับลักษณะ มุ่งอนาคต ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
9. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับลักษณะ มุ่งอนาคต ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบความสำเร็จด้านการ ศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

10. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมสามารถพยากรณ์ลักษณะ มุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบ อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้

11. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมสามารถพยากรณ์ลักษณะ มุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้

12. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมสามารถพยากรณ์ ลักษณะ มุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบความสำเร็จด้านการ ศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบว่ามีความแปรปรวนใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต ของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ครู อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา ฝ่าย แนะนำ ตลอดจนผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมและพัฒนาลักษณะ มุ่งอนาคตให้แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการศึกษาและการประกอบ อาชีพต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตั้งแต่ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 970 คน จากตารางกลุ่มตัวอย่าง Yamane (Yamane. 1967 : 886 - 887) ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความ เชื่อมั่น ร้อยละ 97 โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

3.1.1 ด้านส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่

3.1.1.1 เพศ

3.1.1.2 ระดับชั้นที่เรียน

3.1.1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.1.1.4 บุคลิกภาพ

3.1.1.5 เชาวนปัญญา

3.1.2 ด้านครอบครัวของนักเรียน ได้แก่

3.1.2.1 ระดับการศึกษาของบิดา

3.1.2.2 ระดับการศึกษาของมารดา

3.1.2.3 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

3.1.2.4 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

3.1.3 ด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่

3.1.3.1 บรรยากาศในการเรียนการสอน ✓

3.1.3.2 การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ✓

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ประกอบด้วยลักษณะย่อย 3 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษา และการประกอบอาชีพ ✓

3.2.2 ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ✓

3.2.3 ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ ✓

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลเกี่ยวกับการศึกษา และการประกอบอาชีพของนักเรียน สามารถตัดสินใจเลือกกระทำได้อย่างเหมาะสม สามารถแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของตนเองได้ รู้จักรอคอยผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ และมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะม่งอนาคตของนักเรียน หมายถึง ตัวแปรที่มีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะม่งอนาคตของนักเรียน ได้มาจากการวิเคราะห์เนื้อหาในเอกสาร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ด้านส่วนตัว หมายถึง สภาพทั่ว ๆ ไปของนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่เรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ ระดับเชาวน์ปัญญา

2.1.1 ระดับชั้นที่เรียน หมายถึง ระดับชั้นที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่ในปัจจุบัน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดตรัง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาของนักเรียนที่ต้องการประสบความสำเร็จในการทำงาน มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้เกิดความสำเร็จ เรียบร้อยถูกต้อง มีความรับผิดชอบในการทำงานให้ได้ผลดี มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตน

2.1.3 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของนักเรียนที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรม การแสดงออกเพื่อตอบสนองสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

2.1.3.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพรักความก้าวหน้า ทำงานด้วยความรวดเร็ว ไม่ชอบการรอคอย โกรธง่าย มีความเพียรพยายามและฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อประสบความสำเร็จในการทำงาน

2.1.3.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบบี หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพค่อนข้างเฉื่อยชา ทำงานไปเรื่อย ๆ มีความอดทน รอคอยได้ จิตใจเยือกเย็น ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ

2.1.4 เชาวน์ปัญญา หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่ใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีจุดมุ่งหมาย คิดหาเหตุผลในการใช้แก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบวัดเชาวน์ปัญญาของ ราเวน (Raven) มีชื่อว่า Standard Progressive Matrices จำนวน 60 ข้อ นำคะแนนไปเทียบกับระดับเชาวน์ปัญญา โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทยของณรงค์ศักดิ์ ตะละภักดิ์ และสมทรง สุวรรณเลิศ (2509) ซึ่งแบ่งนักเรียนได้ตามระดับสติปัญญาเป็น 3 ระดับ ดังนี้

2.1.4.1 ระดับสติปัญญาสูงกว่าปานกลาง (I.Q. อยู่ระหว่าง 110 - 119)

2.1.4.2 ระดับสติปัญญาปานกลาง (I.Q. อยู่ระหว่าง 90 - 109)

2.1.4.3 ระดับสติปัญญาดำกว่าปานกลาง (I.Q. อยู่ระหว่าง 80 - 89)

2.2 ด้านครอบครัว หมายถึง สภาพทั่ว ๆ ไปของบิดามารดาหรือครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของบิดามารดา ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

2.2.1 ระดับการศึกษาของบิดา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา ได้แก่

2.2.1.1 ประถมศึกษา

2.2.1.2 มัธยมศึกษา

2.2.1.3 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช., ปวส.)

2.2.1.4 ปริญญาตรี

2.2.1.5 สูงกว่าปริญญาตรี

2.2.2 ระดับการศึกษาของมารดา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา ได้แก่

2.2.2.1 ประถมศึกษา

2.2.2.2 มัธยมศึกษา

2.2.2.3 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช., ปวส.)

2.2.2.4 ปริญญาตรี

2.2.2.5 สูงกว่าปริญญาตรี

2.2.3 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของบิดามารดา รวมกัน เป็นรายเดือน แบ่งเป็น 3 ระดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2536) คือ

2.2.3.1 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง หมายถึง ครอบครัวมีรายได้ สูงกว่า 8,000 บาท/เดือน

2.2.3.2 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง หมายถึง ครอบครัวมี รายได้ตั้งแต่ 5,000 - 8,000 บาท/เดือน

2.2.3.3 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ หมายถึง ครอบครัวมีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน

2.2.4 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว หมายถึง วิธีการเลี้ยงดูหรือการปฏิบัติ ต่าง ๆ ของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียนที่รับรู้หรือรู้สึก ในการศึกษาครั้งนี้ได้ยึดเกณฑ์ของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520 : 106 - 126) ซึ่งแบ่งการอบรมเลี้ยงดู ออกเป็น 4 แบบ คือ

2.2.4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบรัก หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อ การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาในด้านการแสดงความรักใคร่ สนับสนุน ยอมให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรม สนใจทุกข์สุขและช่วยแก้ปัญหาของนักเรียน

2.2.4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่มี ต่อการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาในด้านการออกคำสั่งควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนอยู่เสมอ ไม่ปล่อยให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง

2.2.4.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาในด้านการชี้แจงเหตุผลต่าง ๆ แก่นักเรียนในการสนับสนุนหรือห้ามปราม ไม่ให้นักเรียนกระทำสิ่งใด ๆ

2.2.4.4 การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายหรือจิต หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาในด้านการลงโทษนักเรียนด้วยวิธีการทำให้เจ็บกายหรือลงโทษด้วยวิธีการตีเตือนด้วยวาจาและตัดสิทธิ์ต่าง ๆ

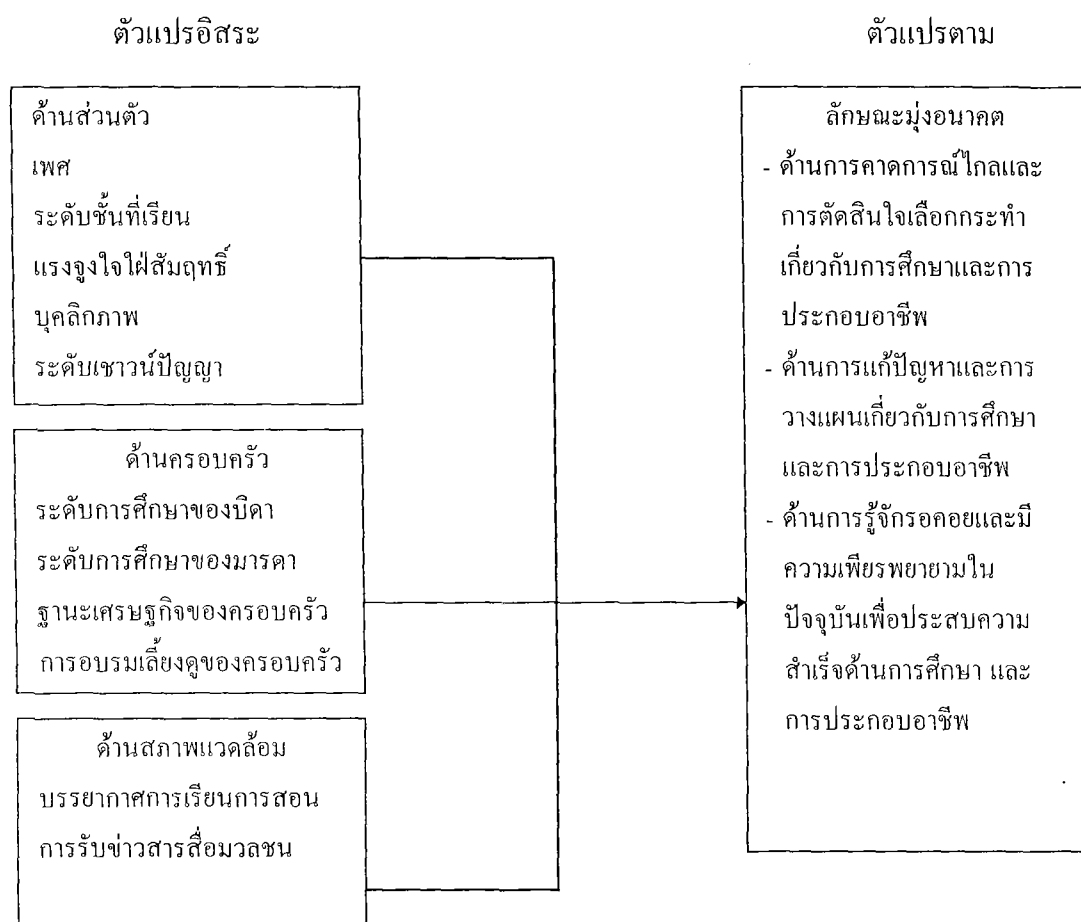
2.3 สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพการณ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับจากสังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ และมีผลต่อลักษณะมุงอนาคตของนักเรียน ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมจากสังคม ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

2.3.1 บรรยากาศในการเรียนการสอน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนที่นักเรียนได้รับจากการเข้าชั้นเรียน ได้แก่ วิธีการสอนของครู กิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.3.2 การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน หมายถึง การรับข่าวสารด้านการศึกษาและด้านอาชีพของนักเรียนจากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

3. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้นักเรียนในพื้นที่ชนบทที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับโอกาสศึกษาต่อเพิ่มขึ้น ตามแผนนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 6 ปี เป็น 9 ปี สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง เริ่มดำเนินการเปิดขยายชั้นเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน มีโรงเรียนรวมทั้งสิ้น 47 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 29 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 18 โรงเรียน

กรอบความคิด (Conceptual Framework)

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิด (Conceptual Framework) ในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุงอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุงอนาคต
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุงอนาคต
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุงอนาคต
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัวของนักเรียน
 - 2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับลักษณะมุงอนาคต
 - 2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับลักษณะมุงอนาคต
 - 2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับลักษณะมุงอนาคต
 - 2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับลักษณะมุงอนาคต
 - 2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับลักษณะมุงอนาคต
 - 2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบุคลิกภาพ
 - 2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบุคลิกภาพกับลักษณะมุงอนาคต
 - 2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบุคลิกภาพกับลักษณะมุงอนาคต
 - 2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเชาวน์ปัญญา
 - 2.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเชาวน์ปัญญากับลักษณะมุงอนาคต
 - 2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเชาวน์ปัญญากับลักษณะมุงอนาคต
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัว
 - 3.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว
 - 3.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวกับลักษณะ

มุงอนาคต

มุงอนาคต

3.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

3.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับลักษณะ

มุ่งอนาคต

3.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับลักษณะ

มุ่งอนาคต

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม

4.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

4.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับลักษณะ

มุ่งอนาคต

4.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับลักษณะ

มุ่งอนาคต

4.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศในการเรียนการสอน

4.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบรรยากาศในการเรียนการสอนกับลักษณะ

มุ่งอนาคต

✓ 1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต

มีด (Mead. 1971 : 175) กล่าวว่าลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของบุคคลเป็น
การคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคต

✓ โรบินสัน (กนกวรรณ อุ๋นใจ. 2535 : 24 ; อ้างอิงมาจาก Robinson. 1971 : 1225 -
B) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง การวางโครงการระยะยาวเกี่ยวกับอนาคตของบุคคล

มิสเชล (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2529 : 99 ; อ้างอิงมาจาก Mischel.
1974 : 287) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของ
บุคคลในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นความสำคัญของผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
สามารถวางแผนการปฏิบัติเพื่อรับผลดีหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

เซกจิเนอร์ (Seginaer. 1991 : 224 - 237) ได้กล่าวถึง ลักษณะมุ่งอนาคตโดยการ
รวบรวมจากนักจิตวิทยาอื่น ๆ ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเกี่ยวข้องกับทฤษฎีที่ไร้เดียงสาของแต่ละบุคคล
สำหรับพยากรณ์อนาคต ซึ่งประกอบด้วยการวางแผน ความปรารถนา ความหวังและความกลัว
เกี่ยวกับความเป็นไปได้ของเหตุการณ์และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สำคัญ รวมทั้งจินตนาการในอนาคต

ของแต่ละบุคคล ความต้องการ ค่านิยมของบุคคลที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพด้านอารมณ์และคุณสมบัติด้านสติปัญญา

ทอมมัสคอร์ก (Pulkkinen, Lea and Ronka, Anna. 1994 : 261 ; citing Trommsdoff. 1983) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นการคาดการณ์และประเมินตนเองในอนาคตที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 24) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่าเป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดใจรอได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การรอรับรางวัลที่ใหญ่กว่าในอนาคตแทนรางวัลเล็กน้อยซึ่งจะได้รับในทันทีหรือการงดบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตน เพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมาหรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบันและอาจเป็นบุคลิกภาพของบุคคลได้

เพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2526 : 15) กล่าวว่า ลักษณะนิสัยมุ่งอนาคต หมายถึง ลักษณะนิสัยที่อดใจรอได้ รู้จักหักห้ามใจตนเองเพื่อไปสู่จุดหมายปลายทางความสำเร็จหรือผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่หรือที่มีคุณค่ามากกว่า

พนิดา สีนสุวรรณ (2527 : 8) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคลซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่อดใจรอได้ในสภาพการณ์ต่าง ๆ เพราะเล็งเห็นผลภัยที่จะเกิดตามมาหรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต

จรรยา สุวรรณทัต (2531 : 48) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง เป็นลักษณะของการมองสู่ออนาคตข้างหน้าซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ้ง กว้างไกล ที่ไม่ได้มีผลเพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้น หากครอบคลุมไปถึงบุคคลอื่นและสังคมมนุษยชาติ ที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย และถือว่าเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

บุญรับ ศักดิ์มณี (2532 : 16) กล่าวว่า การมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถทางความรู้และการคิด ตลอดจนการรับรู้ถึงสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งที่เป็นเวลาใกล้ปัจจุบันหรือห่างไกลปัจจุบันออกไปทุกที

สมศุทธิ์ ชาญนวงศ์ (2533 : 51) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถวางแผนปฏิบัติรับผลดีหรือแก้ไขปัญหาก็จะเกิดขึ้นในอนาคต

สุรพงษ์ ชูเดช (2534 : 46) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและการบังคับตนเองให้อดได้รอได้ หรือเลือกที่จะไม่รับประโยชน์เล็กน้อยในทันที แต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่หรือสำคัญกว่าที่ตามมาในภายหลัง

กนกวรรณ อุ๋นใจ (2535 : 37) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตว่า หมายถึง เป็นการมองอนาคตของบุคคล โดยผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตเป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ไกลและตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสมหาแนวทางแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายที่ต้องการในอนาคต รู้จักการปฏิบัติให้เกิดการอดได้รอได้และมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต

จักรวาล ภูวนันท์ (2537 : 38) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตว่า หมายถึง เป็นลักษณะของการมองอนาคตของบุคคล การคาดการณ์ไกลการวางแผนเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายในอนาคตและสามารถตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายามเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และอดได้รอได้เพื่อความสำเร็จในอนาคต

จากความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตที่รวบรวมไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นการมองอนาคตของบุคคล ซึ่งผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตนั้นจะเป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ไกล วางแผนเพื่อเป้าหมายที่ต้องการในอนาคต มีแนวทางในการแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจเลือกกระทำได้อย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายามและอดได้รอได้ เพื่อความสำเร็จในอนาคต

zenomax

ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคต

ไรท์ (Wright. 1975 : 298) กล่าวถึง ความสัมพันธ์ลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า ผู้ที่มีลักษณะนี้สูงจะเป็นผู้ที่จะสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ ไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมายและเป็นผู้มีจริยธรรมสูง

โคลเบอร์ก, มิเชล, ไรท์ (ควงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิก. 2520 : 35 ; อ้างอิงมาจาก Kohlberg. 1964 ; Mischel. 1975 ; Wright. 1975) กล่าวว่าผู้ที่ลักษณะมุ่งอนาคตสูงสามารถระงับหรือชลอการบำบัดความต้องการต่าง ๆ ของตนได้ ฉะนั้นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง คือ ผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะและไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย จึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจัดเป็นผู้มีจริยธรรมสูงด้วย

เรย์เนอร์ (ควงเดือน พันธมนาวิน และคณะ. 2530 : 167 ; อ้างอิงมาจาก Raynor. 1978) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะที่แตกต่างจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคคลใดที่มีลักษณะทั้ง 2 ประการนี้สูง ก็อาจคาดได้ว่าเขาจะมี

ดอทคอม

signee-2530

bat - 1000

พลังผลักดันให้กระทำการกิจกรรมต่าง ๆ ในปัจจุบันอย่างขยันขันแข็งที่สุด ถ้าผลงานนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของผลประโยชน์ที่จะได้รับในระยะยาว เช่น ขยันเรียนหนังสือในปัจจุบันเพื่อจะได้งานดีมีชีวิตก้าวหน้าและสบายในอนาคต

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520 : 37) กล่าวถึง ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่า เป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นพลเมืองดี และเป็นลักษณะหนึ่งซึ่งจะทำให้บุคคลมีความเพียรพยายามต่อสู้อุปสรรคเพื่อความเจริญของตนเองและประเทศชาติ

จรรยา สุวรรณทัต (2531 : 50) กล่าวถึง ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่าเป็นลักษณะทางจิตใจที่สำคัญอย่างหนึ่ง และเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลในตัวบุคคลและสังคม ซึ่งลักษณะนี้ยังมีความสัมพันธ์กับลักษณะจิตอื่น ๆ ของบุคคลด้วย ที่สำคัญคือสติปัญญา และจริยธรรม

บุญรับ ศักดิ์มณี (2532 : 7 - 8) กล่าวถึง ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่าเป็นการคำนึงถึงอนาคตและควบคุมพฤติกรรมไปสู่แนวทางนั้น ๆ ทำให้บุคคลสามารถปรับวิธีการและเป้าหมายให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน ซึ่งจันทนา นนทิก (2533 : 32 - 33) กล่าวว่าบุคคลที่มีเป้าหมายหรือมีการกำหนดสิ่งที่ต้องการไว้ล่วงหน้าที่ชัดเจนย่อมมีความตั้งใจและใช้ความพยายามอย่างจริงจังในการ กระทำพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคตซึ่งเป้าหมายจะมีหน้าที่สำคัญ 2 ประการ ที่เป็นพื้นฐานของแรงจูงใจที่มุ่งตรงไปสู่พฤติกรรม คือ

1. เป้าหมายจะกำหนดแนวทางการตัดสินใจว่าควรจะใช้ความพยายามเท่าใดในการทำงานนั้น
2. เป้าหมายมีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมต่อการทำงาน โดยต้องตระหนักถึงความสำคัญ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ (2529 : 100) กล่าวถึง ลักษณะของผู้ที่มุ่งอนาคตและสามารถควบคุมตนเองได้ ดังต่อไปนี้

1. สามารถคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของอนาคตและตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม
2. หาแนวทางแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายในอนาคต
3. รู้จักการปฏิบัติให้เกิดการอดได้รอได้อย่างเหมาะสม
4. สามารถให้รางวัลและลงโทษตนเองเมื่อกระทำไม่เหมาะสม

จากความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตที่รวบรวมไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดีมีจริยธรรมสามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ มีเป้าหมายในชีวิต มีการวางแผนเพื่ออนาคต มีความเพียรพยายามเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต

พัฒนาการของลักษณะมุ่งอนาคต

เนอร์มี (Nurmi. 1991 : 8) ได้กล่าวถึง หลักพัฒนาการของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ 3 ข้อ ดังนี้

1. ลักษณะมุ่งอนาคตมีพัฒนาการอยู่ในสิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น ความคาดหวังต่าง ๆ ที่เป็นบรรทัดฐานและความรู้เกี่ยวกับอนาคตซึ่งเป็นพื้นฐานของความสนใจต่อการมุ่งอนาคตและการวางแผน

2. ความสนใจการวางแผนและความเชื่อเกี่ยวกับอนาคต เกิดจากการเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่เฉพาะพ่อแม่ แต่กลุ่มเพื่อนก็มีอิทธิพลต่อความคิดของเด็กในเรื่องการวางแผนสำหรับอนาคต (Nurmi. 1991 ; citing Kandel & Lesses. 1969)

3. ลักษณะมุ่งอนาคตจะดีโดยมีอิทธิพลจิตวิทยาอื่น ๆ ประกอบ เช่น พัฒนาการด้านสติปัญญาและสังคม

นอกจากนี้เนอร์มี (Nurmi. 1991 : 1 - 59) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตประกอบด้วยกระบวนการทางจิตวิทยา 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นแรงจูงใจ บุคคลจะตั้งเป้าหมายขั้นต้นโดยเปรียบเทียบจากแรงจูงใจค่านิยมและความคาดหวังในอนาคตของตนเองเป็นพื้นฐานสำหรับเป้าหมายในอนาคต

2. ขั้นวางแผน บุคคลจะกระทำเพื่อให้เป้าหมายเป็นจริง โดยการวางแผนการทำงาน และวิธีการแก้ปัญหาจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อความสำเร็จในอนาคตของตน

3. ขั้นประเมินผลบุคคลจะประเมินผลถึงความเป็นไปได้ของความสัมฤทธิ์ผลของเป้าหมายและความสมบูรณ์ของแผนงาน ที่บุคคลวางไว้และตัดสินใจเลือกแนวทาง เพื่อความสำเร็จในอนาคตของตน

จากพัฒนาการของลักษณะมุ่งอนาคตที่รวบรวมไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตนั้นเกิดจาก 2 ปัจจัย คือ ลักษณะส่วนบุคคล เช่น ความสนใจ ค่านิยม สติปัญญา เกิดจากสภาพแวดล้อม เช่น วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคม

ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคต

เคย์ (ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจณปัจจนิก. 2520 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Kay. 1950) เชื่อว่าบ่อเกิดของลักษณะมุ่งอนาคตนั้นอยู่ที่ลักษณะมั่นคงทางสังคมของบุคคล การที่เด็กจะเรียนรู้ว่าควรอดใจรอนั้นส่วนมากจะเกิดในครอบครัวฐานะปานกลางและฐานะสูงเท่านั้น เพราะครอบครัวฐานะยากจนย่อมไม่สามารถจะหาสิ่งของให้เด็กตามสัญญาได้มากนัก ทำให้เด็กขาดความเชื่อถือเกี่ยวกับอนาคต นอกจากนั้นการประสบความสำเร็จด้านต่าง ๆ ในชีวิตก็เป็นสิ่งที่เคย์เชื่อว่าจะช่วยให้บุคคลนั้นมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ทำให้บุคคลเกิดความมานะพยายามในการทำสิ่งต่าง ๆ เพราะมีความคาดหวังว่าจะทำให้สำเร็จดังที่ประสบมาแล้ว ฉะนั้นลักษณะมุ่งอนาคตจึงเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมนั่นเอง

มิสเชลและคนอื่น ๆ (ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจณปัจจนิก. 2520 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Mischel & others. 1966, 1974) กล่าวว่า การเลือกที่จะชะลอการบำบัดความต้องการของบุคคลนั้นเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตและการเลียนแบบจากผู้อื่นด้วย นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับลักษณะอื่น ๆ ของบุคคลอีกมาก เช่น ความรับผิดชอบทางสังคม วัฒนธรรม และครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตนี้จะเพิ่มขึ้นตามอายุ มิสเชล กล่าวว่า ความสามารถที่จะคิดถึงเหตุการณ์ในระยะยาวไปในอนาคตนั้น เป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีคุณสมบัติด้านสุขภาพจิตและสติปัญญาสูงด้วย และแม้จะมีความสัมพันธ์กับสติปัญญาแต่ไม่สัมพันธ์กับความสามารถทางวาจา

ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจณปัจจนิก (2520 : 35) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ นักจิตวิทยาพบหลักฐานว่าเป็นด้านหนึ่งของพลังอีโก้ (Ego - strength) ของบุคคลซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้ที่มึลักษณะมุ่งอนาคตสูง สามารถระงับหรือชะลอการบำบัดความต้องการต่าง ๆ ของคนได้

รัตนา ประเสริฐสม (2526 : 37 - 38) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตนี้เป็นด้านหนึ่งของบุคลิกภาพที่พัฒนามาจากการเรียนรู้ การศึกษา และกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมซึ่งจะพัฒนาอย่างช้า ๆ ในวัยเด็ก บุคคลบางคนจะอาศัยความสามารถของตนและเวลาในปัจจุบันเป็นรากฐานที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคตได้ โครงสร้างของอนาคต ขึ้นอยู่กับการคิด มีวิธีการหลายวิธีที่ก่อให้เกิดแผนและโครงการระยะยาว การมุ่งอนาคตจะสัมพันธ์กับความจำเป็นที่จะต้องมีความคิดในการวางแผน ความตั้งใจที่จะกระทำและรายละเอียดบางอย่างที่จะทำซึ่งเปลี่ยนไปตามเวลา

สุรพงษ์ ชูเดช (2534 : 4) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตจะเกิดได้ต้องอาศัยพื้นฐานด้านความคิดและสติปัญญา เนื่องจากบุคคลที่มุ่งอนาคตจะต้องเป็นผู้ที่คาดการณ์ได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต เห็นคุณค่าของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมากกว่าสิ่งเล็กน้อย ที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและจะต้องเป็นผู้ที่เชื่อว่าสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจะเกิดขึ้นกับตนได้จริง

จากปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุงอนาคตที่รวบรวมไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะมุงอนาคตนั้นเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม สภาพแวดล้อมทางสังคม ครอบครัว การศึกษาและลักษณะมุงอนาคตยังมีความสัมพันธ์กับอายุ สุขภาพจิตและพื้นฐานการรู้คิดและสติปัญญาอีกด้วย

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุงอนาคต

งานวิจัยในต่างประเทศ

ไรท์ (Wright. 1975 : 298) ได้ศึกษาพบว่า ผู้ที่มีลักษณะมุงอนาคตสูงเป็นผู้ที่ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมายและมีคุณธรรมจริยธรรมสูงด้วย

แลมม์ ชมิคท์ และทรมอสเตอร์ฟ (Nurmi. 1991 : 20 ; citing Lamm, Schmidt & Trommsdorff. 1976) ได้ศึกษาลักษณะมุงอนาคตด้านความคาดหวังและความกลัวของเด็กชาวเยอรมันตะวันตก จำนวน 100 คน ที่มีอายุระหว่าง 14 - 16 ปี ผลการศึกษาพบว่าเด็กหญิง จะคิดเกี่ยวกับอนาคตมากกว่าเด็กชาย โดยเด็กหญิงจะคาดหวังและกลัวในเรื่องรอบ ๆ ตัว เช่น เรื่องครอบครัว ส่วนเด็กชายจะคาดหวังและกลัวเกี่ยวกับเรื่องการประกอบอาชีพ

มิสเนอร์ (Nurmi. 1991 : 20 ; citing Meissner. 1961) ได้ศึกษาความกังวลใจเกี่ยวกับอนาคตของเด็กชายชาวอเมริกัน จำนวน 1,278 คน ที่มีอายุ 13 - 18 ปี ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความกังวลเกี่ยวกับโรงเรียนและด้านอาชีพ และความกังวลเกี่ยวกับโรงเรียนจะลดลงเมื่ออายุเพิ่มขึ้น ในขณะที่ความกังวลด้านอาชีพเพิ่มขึ้นตามอายุ

เลสซิง (Nurmi. 1991 : 20 ; citing Lessing. 1972) ได้ศึกษาลักษณะมุงอนาคตของเด็กหญิงชาวอเมริกัน จำนวน 168 คน ที่มีอายุระหว่าง 9 - 15 ปี ผลการศึกษาพบว่า เด็กหญิงที่มีอายุน้อยกว่ามีลักษณะมุงอนาคตกว้างไกลเด็กหญิงที่มีอายุมากกว่า

พูเล่และคูนี (Nurmi. 1991 : 22 citing Poole & Cooney. 1987) ได้ศึกษาการมองอนาคตของวัยรุ่นชาวออสเตรเลีย จำนวน 440 คน ชาวสิงคโปร์ จำนวน 162 คน ที่มีอายุระหว่าง 14 - 15 ปี ผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นส่วนมากจะมองอนาคตด้านการงาน การศึกษา และด้านครอบครัว และวัยรุ่นที่ระดับชั้นทางสังคมสูงจะสนใจในการศึกษาและการท่องเที่ยวมากกว่า แต่มีความสนใจด้านการงานน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับวัยรุ่นที่มีระดับชั้นทางสังคมต่ำ

โซแลนต์ส (Nurmi. 1991 : 24 citing Solantaus. 1987) ได้ศึกษาความคาดหวังและความกลัวเกี่ยวกับอนาคตของเด็กชาวออสเตรเลีย จำนวน 600 คน ชาวอังกฤษ จำนวน 596 คน และชาวฟินแลนด์ จำนวน 665 คน ที่มีอายุระหว่าง 11 - 15 ปี ผลการศึกษาพบว่า ความหวังเกี่ยวกับ

การทำงานและการจ้างงานเป็นสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงทุกเชื้อชาติ โดยความคาดหวังและความกลัวเกี่ยวกับการงานและการจ้างงานจะเพิ่มขึ้นตามอายุ

งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520 : 102 - 109) ได้ศึกษาจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3, 5 และมหาวิทยาลัยปีที่ 2 ที่มีอายุระหว่าง 11 - 25 ปี จำนวน 1,400 คน พบว่า

1. ลักษณะมุ่งอนาคตแปรปรวนไปตามลักษณะสังคม 3 ประการ คือ เพศ ชั้นเรียน และสถานที่เกิด ผู้หญิงมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ชาย ผู้ที่มีอายุน้อยจะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ที่มีอายุมาก โดยนักเรียนที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคตสูงสุด ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยมุ่งอนาคตต่ำที่สุดและนักเรียนที่เกิดในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียนที่เกิดต่างจังหวัด

2. ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ คือ การเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบใช้เหตุผล และแบบลงโทษทางจิต

3. ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับจริยธรรม

พนิดา สีนสุวรรณ (2527 : 61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวิชาสังคมศึกษา เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนแบบบรรยาย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบบรรยายและนักเรียนชายหญิงที่เรียนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์มีลักษณะมุ่งอนาคตไม่แตกต่างกัน

กนกวรรณ อุ๋นใจ (2535 : 37 - 60) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคการพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จักรวาล ภูวพันธ์ (2537 : 72 - 75) ได้ศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์ (2539 : 63 - 73) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุงอนาคตของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร จำนวน 960 คน ผลการศึกษาพบตัวแปรด้านทัศนคติต่อการเรียน บุคลิกภาพ อายุ รายได้ และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุงอนาคตของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ลักษณะมุงอนาคตของนักศึกษาคือบุคลิกภาพ อายุ รายได้ และอาชีพ ซึ่งสามารถพยากรณ์ลักษณะมุงอนาคตของนักศึกษาได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มาลี วิทยารัตน์ (2540 : 70 - 75) ได้ศึกษาผลของการฝึกการมุงอนาคตแก่เด็กในสถานสงเคราะห์บ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 126 คน ที่มีอายุระหว่าง 9 - 18 ปี ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกการมุงอนาคต มีลักษณะมุงอนาคตสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกและในกลุ่มที่ลักษณะมุงอนาคตสูงขึ้นนั้นพบว่ากลุ่มวัยรุ่นตอนกลางมีลักษณะมุงอนาคตสูงกว่ากลุ่มวัยเด็กตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุงอนาคตที่รวบรวมไว้ข้างต้น สรุปได้ว่าลักษณะมุงอนาคตมีความสัมพันธ์กับ เพศ อายุ การอบรมเลี้ยงดู จริยธรรม ทัศนคติ บุคลิกภาพ อาชีพ และฐานะเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังพบว่า การฝึกการมุงอนาคตโดยการใช้เทคนิคการพยากรณ์และกิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาลักษณะมุงอนาคตได้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับลักษณะมุงอนาคต

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับลักษณะมุงอนาคต

วัยรุ่นเป็นวัยที่สำคัญของช่วงชีวิต เพราะเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจ เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านขนาด น้ำหนักของร่างกาย การเปลี่ยนแปลงความสนใจ ความไม่มั่นใจเกี่ยวกับตนเอง ในช่วงนี้วัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงจะเริ่มวางแผนเกี่ยวกับอนาคตของตนเองในด้านการศึกษาและอาชีพ

พรพิมล เจริญนาครินทร์ (2539 : 122) กล่าวว่าเมื่อเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น วัยรุ่นชายและหญิง เริ่มมีความสนใจในอาชีพและเริ่มวางแผนเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต วัยรุ่นหญิงจะวางแผนเกี่ยวกับอาชีพน้อยกว่าวัยรุ่นชาย เพราะคิดว่าหลังจากแต่งงานมีครอบครัวแล้ว วิถีชีวิตความเป็นอยู่อาจเปลี่ยนไปรวมทั้งอาชีพของตนด้วย ในขณะที่วัยรุ่นชายคิดว่าอาชีพของเขาจะไม่ถูกขัดขวางจากการแต่งงาน

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับลักษณะมุ่งอนาคต

งานวิจัยในต่างประเทศ

มิงค์ส (Nurmi. 1991 : 21 ; citing Monks. 1968) ได้ศึกษาการมองอนาคตของนักศึกษาชาวเดนมาร์ก จำนวน 1,424 คน ที่มีอายุระหว่าง 14 - 21 ปี ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นมีความสนใจในเรื่องการเรียน การประกอบอาชีพ และอนาคตของครอบครัวและที่อยู่อาศัยมาก โดยเด็กชายสนใจเรื่องเรียนและการประกอบอาชีพมาก ในขณะที่เด็กหญิงสนใจเกี่ยวกับอนาคตของครอบครัวและการแต่งงานมาก และเด็กชายยังมีความสนใจเกี่ยวกับนโยบายและความเปลี่ยนแปลงของสังคมอีกด้วย

ไรท์และรอส (Nurmi. 1991 : 26 ; citing Wright & Rauste. 1977) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอนาคตของวัยรุ่นชาวฟินแลนด์ จำนวน 209 คน ที่มีอายุระหว่าง 17 - 18 ปี ผลการศึกษาพบว่า เด็กชายสนใจในอนาคตยาวไกลกว่าเด็กหญิง และเด็กหญิงสนใจในด้านการเรียนและการประกอบอาชีพมากเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กชาย

การ์ตรอนและเลวี (Nurmi. 1991 : 18 ; citing Cartron Guerin & Levy. 1980) ได้ศึกษาการมองอนาคตด้านครอบครัวและอาชีพของวัยรุ่นชาวฝรั่งเศส จำนวน 80 คน ที่มีอายุระหว่าง 12 -15 ปี ผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่ามีการวางแผนอนาคตยาวไกลกว่าวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า วัยรุ่นชายมีการวางแผนอนาคตยาวไกลกว่าวัยรุ่นหญิง วัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่าให้ความสำคัญกับอนาคตของครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นที่มีอายุน้อย และวัยรุ่นหญิงให้ความสำคัญกับอนาคตของครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นชาย

เบนท์ลีย์ (Nurmi. 1991 : 18 ; citing Bentley. 1983) ได้ศึกษาอนาคตของเยาวชนชาวสก็อต จำนวน 98 คน ชาวสก็อต จำนวน 106 คน ที่มีอายุระหว่าง 12 - 15 ปี ผลการศึกษาพบว่า เด็กชายสนใจในอนาคตที่ยาวไกลกว่าเด็กหญิง

กิลลิส เอ็ดมุนด์และฮอดกิน (Nurmi. 1991 : 18 ; citing Gillies, Elmwood & Hawtin. 1985) ได้ศึกษาความคาดหวังและความกลัวในอนาคตของเยาวชนในอังกฤษ จำนวน 1,797 คน ที่มีอายุระหว่าง 11 - 16 ปี ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังด้านการจ้างงาน ความมั่นคงสมบูรณ์และความสุขในชีวิตแต่งงานในอนาคตเด่นชัด เด็กหญิงคาดหวังจะมีความสุขในชีวิตแต่งงานมากกว่าเด็กชาย เด็กชายคาดหวังในความมั่นคงสมบูรณ์มากกว่าเด็กหญิง ส่วนความกลัวด้านการว่างงานจะเพิ่มขึ้นตามอายุ

เนอร์มี (Nurmi. 1991 : 22 citing Nurmi. 1989 a) ได้ศึกษาความคาดหวังและความกลัวในอนาคตของเยาวชนชาวฟินแลนด์ ที่มีอายุระหว่าง 10 - 15 ปี ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นสนใจเกี่ยวกับอนาคตด้านการศึกษา อาชีพ ครอบครัว และทรัพย์สิน ความหวังเกี่ยวกับการ

ศึกษาระดับการวางแผน ความจริง ความรู้จะเพิ่มขึ้นตามอายุ นอกจากนี้ความรู้สึกละเอียดและการมองอนาคตในแง่ดีจะเพิ่มขึ้นตามอายุโดยเฉพาะเด็กชาย

งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2520 : 102 - 109) ได้ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3, 5 และมหาวิทยาลัยปีที่ 2 ที่มีอายุระหว่าง 11 - 25 ปี จำนวน 1,400 คน พบว่าผู้หญิงมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

สรุปจากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น เยาวชนชายและหญิงมีลักษณะมุ่งอนาคตแตกต่างกัน โดยเฉพาะเพศชายนั้นมีการวางแผนในอนาคตยาวไกลกว่าเพศหญิง เพศชายให้ความสำคัญเกี่ยวกับอนาคตความมั่นคงของชีวิต ในขณะที่เพศหญิงให้ความสำคัญเกี่ยวกับอนาคตของครอบครัว และการแต่งงาน แต่ทั้งเพศชายและเพศหญิงให้ความสำคัญเกี่ยวกับอนาคตของการศึกษาและอาชีพเหมือนกัน

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับลักษณะมุ่งอนาคต

ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แมคเคลแลนด์ (McClelland. 1953 : 110 - 111) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่าเป็นความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยการแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม พยายามทำให้ดีกว่าผู้อื่นและพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ

เมอร์เรย์ (สมจิตร์ หอไตรรงค์. 2539 ; อ้างอิงมาจาก Murray. 1964 : 19) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่าเป็นความต้องการผลสัมฤทธิ์ (Need Achievement) จากการกระทำสิ่งที่ยาก ต้องการควบคุมจัดกระทำหรือจัดระเบียบวัตถุ บุคคลหรือความคิดโดยกระทำสิ่งเหล่านั้นอย่างรวดเร็ว และมีความเป็นอิสระมากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ต้องการเอาชนะอุปสรรคและบรรลุมাত্রฐานที่ดีเลิศ ต้องการเป็นคนเก่งมีความสามารถในการแข่งขันและต้องการเอาชนะคนอื่น ๆ ต้องการเพิ่มการยอมรับตนเอง โดยการบรรลุความสำเร็จในกิจกรรมที่เป็นอัจฉริยะ

ลินด์เกรน (ประสาธ อิศรปริดา. 2522 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Lindgren. 1967) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในรูปของความต้องการสัมฤทธิ์ผลหรือความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement หรือย่อเป็น N-Ach) ผู้ที่มีความต้องการประเภทนี้อาจเปรียบได้กับความต้องการในการรู้จักและเข้าใจตนเอง (Self-Actualization) ของมาสโลว์ ซึ่งเป็นความ

ต้องการที่จะเข้าใจ ตนเองทั้งในด้านความสามารถ ความถนัด รวมถึงศักยภาพอื่น ๆ และมีความปรารถนาที่จะพัฒนาและใช้ความสามารถนั้นให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

นวลละอ อ สุภาพล (2536 : 30) ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ซึ่งบางครั้งเรียกว่าความต้องการสัมฤทธิ์ผล หมายถึง พลังความต้องการของบุคคลในสิ่งที่ดีเยี่ยม มีความมานะบากบั่น พินฝ่าอุปสรรคในการทำงาน ต้องการความสำเร็จในการทำงานที่ยากและทำได้ดีกว่าคนอื่น ๆ รู้วิธีแก้ปัญหาจนประสบความสำเร็จอย่างถาวร ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจึงเป็นผู้ที่ตั้งใจทำงาน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพสูง เห็นความสำคัญของงานและคุณภาพของงานมากกว่าลาภยศสรรเสริญ

ลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แมคเคลแลนด์ (สมจิตร์ หอไตรรงค์. 2539 : 13 ; อ้างอิงมาจาก McClelland. 1961 : 207 - 256) ได้กล่าวไว้ว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะพฤติกรรมดังนี้

1. กล้าเสี่ยงอย่างเหมาะสม (Moderate Risk-Taking) มีการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยว ไม่ชอบงานที่ต้องอาศัยโชคกลาง ไม่พอใจทำสิ่งง่าย ๆ ซึ่งไม่ต้องใช้ความสามารถ หากแต่จะเลือกทำสิ่งที่ยากเหมาะสมกับความสามารถของตนและการกระทำสิ่งที่ยากได้สำเร็จนั้นทำให้ตนเองพอใจ
2. ความกระตือรือร้น (Energetic) หรือความขยันขันแข็งในการกระทำสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ จะเอาใจใส่มานะพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทาย ยั่วความสามารถของตน เป็นงานที่ต้องใช้สมองขบคิด และขจัดทำให้ตนเองเกิดความรู้สึกว่าได้ทำงานสำเร็จลุล่วงไป
3. ความรับผิดชอบต่อตนเอง (Individual Responsibility) จะพยายามทำงานให้สำเร็จเพื่อความพึงพอใจของตนเอง ไม่หวังการยกย่องชมเชยจากผู้อื่น ต้องการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น มีอิสระในการคิดและทำ
4. ต้องการทราบผลของการตัดสินใจ (Knowledge of Result of Decision) จะติดตามผลการตัดสินใจของตนว่าเป็นอย่างไร เพื่อปรับปรุงการกระทำของตนให้บรรลุเป้าหมายดีกว่าเดิม
5. คาดการณ์ล่วงหน้า (Anticipation of Future Possibilities) เป็นผู้ที่มีแผนการระยะยาว (Long - Range Planning) เพราะเล็งเห็นการณ์ไกล
6. มีทักษะในการจัดระบบงาน (Organizational Skill) ให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานอย่างเป็นระบบ

คาร์ณี วงษ์อยู่น้อย (2535 : 73 - 74) ได้สรุปลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 2 พวก คือ

บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. กล้าเสี่ยงพอสมควร
2. มีทักษะในการจัดระบบงาน
3. มีระดับความทะเยอทะยานสูง
4. ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง
5. อดทน ทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
6. เล็งเห็นการณ์ไกลและมีแผนระยะยาว
7. เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับหนึ่ง
8. ต้องการทราบแน่ชัดว่าการตัดสินใจของตนมีผลอย่างไร
9. ขยันขันแข็งในการทำงานที่ต้องใช้สมองคิดและงานไม่ซ้ำแบบใคร
10. ชอบทำงานให้เสร็จตามความพอใจของตน ไม่ชอบให้ใครมาบงการ
11. มีการเลือกทำสิ่งที่เป็นไปได้และเหมาะสมกับความสามารถ
12. มุ่งที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จมากกว่าเพื่อจะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว
13. เมื่องานที่ทำถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนจะพยายามทำต่อไปให้เสร็จ
14. ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุมาตรฐานของตน ไม่มุงรางวัลหรือชื่อเสียง
15. คิดว่าทุกสิ่งจะสำเร็จลงได้ ด้วยความตั้งใจจริง และการทำงานจริงของตน

ไม่ใช่เกิดจากโอกาสและไม่เชื่อในสิ่งมหัศจรรย์

บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จะมีลักษณะพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. มักผลัดวันประกันพรุ่ง
2. มักขาดระบบในการทำงาน
3. ชอบทำงานตามคำสั่งผู้อื่น
4. ทำงานไม่ค่อยเสร็จตามกำหนด
5. ขาดความตั้งใจจริงในการทำงาน
6. มักไม่ตั้งความคาดหวังในผลสำเร็จจากการทำงาน
7. ทำงานเพียงเพื่อสำเร็จไม่สนใจคุณค่าของงาน
8. ชอบขอรับความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ หรือบุคคลอื่น
9. ขณะทำงานถ้าถูกรบกวนจะไม่สามารถทำงานต่อไป
10. เชื่อว่าบุญวาสนาจะทำให้งานที่ทำอยู่ประสบความสำเร็จได้

11. มุ่งหวังรางวัลหรือชื่อเสียงมากกว่าความสำเร็จของงาน
12. เมื่อประสบอุปสรรคมักหลีกเลี่ยงไม่กล้าเผชิญอุปสรรคนั้น ๆ

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับลักษณะมุ่งอนาคต

งานวิจัยในประเทศ

ทีฮาน (วิชัย เอียดบัว. 2534 : 42 ; อ้างอิงมาจาก Teahan. 1958 : 379 - 380) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต การมองโลกในแง่ดี และการมุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการของนักเรียนชายระดับมัธยมของสหรัฐอเมริกา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน ปรากฏว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมมุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการสูง เป็นบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงด้วย

เจสมิ (เพ็ญจันทร์ สว่างวงศ์ตระกูล. 2539 : 46 ; อ้างอิงมาจาก Gjesme. 1982 : 172 - 189) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตกับความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 จำนวน 507 คน ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความสามารถในการแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในประเทศ

วรรณภา จารุทัศน์ (2519 : 69 - 74) ได้ศึกษาพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับลักษณะมุ่งอนาคต โดยศึกษาวิจัยเปรียบเทียบลักษณะการดำรงชีวิตของครอบครัวที่ใช้เทคนิคใหม่ในการทำนากับครอบครัวที่ทำนาแบบดั้งเดิมในเขตตำบลเสม็ด และเขตตำบลตะกอบ อำเภอ ไซยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ชาวนาที่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไปใช้นั้นเป็นชาวนาที่มองเห็นคุณค่าเวลา มีการวางแผนที่จะทำงานตลอดปี มีลักษณะเป็นผู้มีความเพียรพยายามในการประกอบ อาชีพสูง

วิชัย เอียดบัว (2534 : 178 - 183) ได้ศึกษาลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ครูที่ตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ การแสวงหาความรู้และนำความรู้ไปใช้นั้น เป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงด้วย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่กล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นความปรารถนาของบุคคลที่ต้องการได้รับผลสำเร็จในงานไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคหรือปัญหาที่มีความทะเยอทะยาน เพื่อนำตนเองไปสู่ความสำเร็จ บุคคลจะมี

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน บุคคลบางคนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง หรือมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคลได้แตกต่างกัน

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบุคลิกภาพ

2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบุคลิกภาพกับลักษณะมุ่งอนาคต

ความหมายของบุคลิกภาพ

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1970 : 110) ได้สรุปความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นภาพรวมทั้งหมดของลักษณะทางกายภาพ พฤติกรรม แนวโน้มการกระทำความสามารถซึ่งอยู่ภายในและที่แสดงออกให้เห็น

กู๊ด (Good. 1973 : 417) กล่าวว่าบุคลิกภาพเป็นภาพรวมของพันธุกรรมและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

รุช (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงมาจาก Ruch. 1953 : 29) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือ ตัวเราทั้งตัวหรืออัตตะที่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมานั้นเป็นกระเจงกาทิสัยที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของบุคคลนั้น ๆ

ดิงมีเยอร์ (นิภา นิธิยาน. 2530 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Dinkmeyer. 1965) ได้อธิบายความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพ คือ สภาวะทุกอย่างอันประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคล นับตั้งแต่สภาวะทางกาย อารมณ์ ทักษะ ความสนใจ ความคิดหวัง ลักษณะท่าทาง ความรู้สึก นิสัยความสามารถทางปัญญา ตลอดจนความสำเร็จและครอบคลุมถึงสภาวะที่บุคคลเป็นอยู่ทั้งในปัจจุบันรวมทั้งที่หวังจะเป็นในอนาคตด้วย

ฉลอง ภิมณรัตน์ (2521 : 29) ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพหมายถึง ลักษณะแสดงออกทั้งหมดของปฏิกิริยา ทั้งทางจิตวิทยาและทางสังคมของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

สิริชัย ประทีปฉาย (2533 : 3) ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะโดยส่วนรวมของแต่ละบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็น

ศรีธรรม ฐานะภูมิ (2535 : 14) ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพหมายถึง ลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่แสดงออกซ้ำ ๆ เพื่อตอบสนองและปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม บุคลิกภาพสังเกตได้จาก การแสดงออกหลายด้านของบุคคลนั้น เช่น ความสามารถ ความสนใจ ลักษณะเด่น ค่านิยม ทัศนคติ ภาพพจน์เกี่ยวกับตนและความประพฤติ

นวลละออ สุภาพล (2537) ได้สรุปไว้ว่า บุคลิกภาพ มีความหมายครอบคลุม

2 ประการ คือ

1. เป็นทักษะทางสังคม หรือความคล่องตัว เป็นความสามารถในการตอบสนองกับบุคคลต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันไป ซึ่งบุคลิกภาพสามารถฝึกฝนได้
2. เป็นลักษณะที่คิดตัวมาและแสดงออก หรือสร้างความประทับใจบุคคลอื่นที่สัมพันธ์ด้วย ซึ่งบุคคลที่สัมพันธ์ด้วยจะมีความคิดเห็นต่อบุคคลนั้นในลักษณะต่าง ๆ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 41 - 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพนั้น ประกอบด้วยพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรม ส่วนมากนั้นเป็นลักษณะทางกาย เช่น ความสูง ต่ำ ลักษณะเส้นผม สีของผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิดและข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี สีระแวง นิ้วเกิน มือติดกัน ฯลฯ ซึ่งลักษณะเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น
 2. สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ ทั้งพัฒนาการทางกาย จิตใจและบุคลิกภาพ สำหรับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการพัฒนาการของมนุษย์ก็คือ บุคคลอื่น ๆ รอบ ๆ ตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่น ๆ นี้ จะมีอิทธิพลอย่างมากมาต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ทักษะและพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์
 3. ช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล แสดงถึง ระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
- ฉลอง ภิมยรัตน์ (2521 : 29 - 30) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ มีอยู่ 2 ด้าน คือ ด้านพันธุกรรมและด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับกันยา สุวรรณแสง (2533 : 9) ที่กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นผลรวมของพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อมซึ่งผลจากพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพมักจะเป็นลักษณะของบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับรูปร่าง ลักษณะทางกาย และสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพอันเกิดจากการรับรู้และการเรียนรู้ทางสังคม
- กาญจนา คำสุวรรณ (2524 : 194 - 195) กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพนั้น แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ
1. ประสบการณ์ร่วมทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่มีผลให้บุคลิกภาพแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจาก ความเชื่อ ทักษะ ค่านิยม ประเพณี และคำสอนของสังคมนั้น ๆ

2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพไม่เหมือนกัน

ประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบี

บุคลิกภาพแบบเอ เป็นบุคลิกภาพที่ค้นพบในราวปี ค.ศ. 1960 อันเนื่องมาจากนายแพทย์โรสแมน (Roseman) ได้เริ่มสังเกตผู้ป่วยโรคหัวใจ ว่ามีบุคลิกภาพบางอย่างที่แปลกไปจากผู้ป่วยโรคอื่น ๆ จากการสังเกต ผู้ป่วยโรคหัวใจของเขา พบว่าเก้าอี้ที่ผู้ป่วยโรคหัวใจมานั่งตรงนั้นจะมีรอยสึกเฉพาะตรงขอบเก้าอี้เท่านั้น แสดงว่าคนใช้ส่วนใหญ่ของเขานั่งแต่ตรงขอบเก้าอี้ ซึ่งทำให้เขาคิดว่าคนเช่นนี้จะต้องเป็นคนรีบร้อนเพราะคนที่ทำอะไรรีบร้อน รีบเร่งมักนั่งเก้าอี้แต่ตรงขอบเพื่อจะได้ลุกขึ้นได้รวดเร็ว คล้ายกับเป็นลักษณะของความพร้อมที่จะเคลื่อนไหวได้ทันที จากความคิดนี้ทำให้เขาคิดว่าน่าจะมีบุคลิกภาพ บางอย่างที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตของเขาอีกว่า ผู้ป่วยโรคหัวใจบางคนนั้นไม่มีปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ที่เคยเชื่อว่าเป็นสาเหตุสำคัญของโรคหัวใจเลย แต่เดิมนั้นพบว่าการมีโคเลสเตอรอลสูง ความดันโลหิตสูงการสูบบุหรี่ การเป็นเบาหวานและความอ้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ดังนั้นเขาจึงใช้เวลานาน 8 ปี ในการร่วมกันศึกษาและวิจัยบุคลิกภาพของผู้ป่วยโรคหัวใจ ในที่สุดก็พบว่า มีบุคลิกภาพชนิดหนึ่งซึ่งต่อมาเขาให้ชื่อว่า บุคลิกภาพแบบเอ และบุคคลที่มีบุคลิกภาพตรงกันข้ามเรียกว่า บุคลิกภาพแบบบี การค้นพบบุคลิกภาพแบบเอนั้น ถือว่าเป็นการค้นพบที่สำคัญ เพราะบุคลิกภาพแบบเอเป็นปัจจัยเสี่ยงกว่าปัจจัยทางกายภาพทุกตัว ถ้าเปรียบเทียบระหว่างผู้เป็นเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูงหรือโรคไขมันในหลอดเลือดสูงกับบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอแล้ว คนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะถือว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สุดของการเป็นโรคหัวใจ (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 14 ; อ้างอิงมาจาก รังสิต ห่อระฤก. 2532 : 10)

จากประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบเอและแบบบีนั้น ฟรีดแมน และโรสแมน (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Fiedman & Roseman. 1974 : 164) สรุปลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี ไว้ดังนี้

บุคลิกภาพแบบเอ (Type A Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพรีบร้อนชอบแข่งขันและก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มาก ๆ ในเวลาน้อย มีความรู้สึกใช้เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความพยายามพยายามมากในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว ทนไม่ไ้กับการทำงานที่ล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้รู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย

บุคลิกภาพแบบบี (Type B Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพไม่รีบร้อน และไม่ก้าวร้าว มีลักษณะเรื่อย ๆ เนื่อย ๆ ชอบการพักผ่อนและการดำเนินชีวิตแบบง่าย ๆ ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคในการทำงานและไม่ค่อยชอบการที่ต้องการทำงานในเวลาอันรีบด่วน

นอกจากนี้มีการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบีกับเด็กพบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเอมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกันกับผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพแบบเอ เช่น เด็กและผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพแบบเอจะปฏิบัติงานที่ยาก แต่มีความเพียรพยายามในการทำงาน และชอบทำงานด้วยรวดเร็ว (Kliever & Weidner. 1987 : 204 ; citing Matthews & Volkin. 1981 ; Weider & Matthews. 1978 ; Wolf and others. 1982)

การวัดบุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบี

บุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบี มีแบบวัดในปัจจุบัน 3 แบบ (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Friedman & Roseman. 1974 : 164) คือ

1. แบบวัดที่ 1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview : SI) ประกอบด้วยคำถาม 25 ข้อ เป็นการถามโดยให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้คนที่มีบุคลิกภาพแบบเอไม่สามารถทนได้ เช่น สถานการณ์ที่ทำให้โกรธ สถานการณ์ที่มีการแข่งขันอย่างมาก แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการวัดการแสดงออกทางกายภาพ
2. แบบวัดที่ 2 มาตรวัดบุคลิกภาพแบบเอ ของแฟรมมิงแฮม (Framingham Type A Scale : FTAS) เป็นแบบวัดรายงานตนเอง เช่นเดียวกับแบบที่ 1 ประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ วัดทางด้านแรงขับมุ่งสัมฤทธิ์ การมีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็วและการรับรู้ถึงความกดดันในการทำงาน
3. แบบวัดที่ 3 แบบสำรวจการกระทำกิจกรรม ของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey : JAS) ซึ่ง อังฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2531 : 21) และชมพูนุท พงษ์ศิริ (2535 : 8 - 9) ได้ปรับปรุงแบบสอบถามด้วยคำถาม 20 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบปรนัย ได้วิเคราะห์คุณภาพแล้วปรากฏว่า คนที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามนี้สูง จะเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ ส่วนผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดนี้ต่ำจะเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบี แบบวัดนี้จะวัดความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพกับลักษณะมุ่งอนาคต

งานวิจัยในต่างประเทศ

สตรูเปและโบลันด์ (อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. 2533 : 19 - 20 ; อ้างอิงมาจาก Strube & Boland. 1986) ทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาการรับรู้สาเหตุของการกระทำและความเพียรในการทำงานของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ มีความเชื่อถือในความสำเร็จของงานมากกว่าความล้มเหลว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัยความยากของงานกับความเพียรในการทำงานนั้น พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางลบ กล่าวคือ ถ้างานมีความยากมากขึ้น บุคคลมีความเพียรพยายามในการทำงานลดลง แต่มีความเพียรพยายามมากในงานที่มีความยากปานกลาง แต่บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบีนั้น ความเชื่อถือในความสำเร็จและความล้มเหลวไม่ต่างกัน และความยากของงานและความเพียรพยายามมีความสัมพันธ์กันทางบวก

บลูเมนทอลล์ (ชมพูนุท พงษ์ศิริ. 2535 : 28 ; อ้างอิงมาจาก Blumenthal. 1978 : 634) ศึกษาบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี ของนักเรียนชายและหญิง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะเป็นบุคคลที่มีความเครียดสูงกว่าเด็กนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบบี

ไคลเวอร์และไวนด์เนอร์ (Kleiver & Weidner. 1987 : 204 - 209) ได้ศึกษาเรื่อง “ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอและระดับความมุ่งหวัง โดยศึกษาจากการตั้งเป้าหมายของความสำเร็จของเด็กและผู้ปกครอง” กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชาย จำนวน 32 คน และเด็กหญิง จำนวน 41 คน มีอายุระหว่าง 9 - 12 ปี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี พบว่าเด็กทั้งสองกลุ่มได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในการกระทำพฤติกรรมเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะทำงานสำเร็จมากกว่าและมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่า

งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล (2533 : 126 - 127) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 240 คน เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อ จำนวน 120 คน และไม่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อ จำนวน 120 คน โดยศึกษาตัวแปร คือ จิตลักษณะพื้นฐานของบุคคล และสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาต่อ ในการศึกษาจิตลักษณะพื้นฐานนั้นศึกษาบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่มีพฤติกรรมแบบเอ จะมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ มากกว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบี

ชมพูนุท พงษ์ศิริ (2535 : 73 - 74) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 จำนวน 230 คน โดยศึกษาตัวแปรคือ ทักษะติดต่อวิชาชีพพยาบาล บุคลิกภาพแบบเอและแบบบี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและชั้นปี ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีความวิตกกังวลสูงกว่าแบบบี

จรรยา เกษศรีสังข์ (2537 : 105) ได้ศึกษาวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 จำนวน 316 คน โดยศึกษาตัวแปรคือ ระดับชั้นปี บุคลิกภาพ ทักษะติดต่ออาชีพตำรวจ บรรยากาศในครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีวิธีเผชิญปัญหาแบบสู้ปัญหา ยกเว้นวิธีเผชิญปัญหาด้านการเรียนภาคปฏิบัติ ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบบีมีวิธีเผชิญปัญหาด้านต่าง ๆ แบบรวมรวม

ปิยะกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์ (2540 : 64) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยาศรัย ๆ วิทยาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร จำนวน 960 คน โดยศึกษาตัวแปร คือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพของนักศึกษา ทักษะต่อการเรียน ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอและบี และฐานะเศรษฐกิจของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอ เป็นนักศึกษาที่ต้องทำงานแข่งกับเวลา รักความก้าวหน้า มีความเพียรพยายามที่จะฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อประสบความสำเร็จในการทำงาน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพสรุปได้ว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่า รักความก้าวหน้ามากกว่า มีความวิตกกังวลสูงกว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบี

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเชาวน์ปัญญา

2.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเชาวน์ปัญญากับลักษณะมุ่งอนาคต

ความหมายของเชาวน์ปัญญา

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้คำนิยามหรือความหมายของเชาวน์ปัญญา

ไว้หลายประการ คือ

เวคสเลอร์ (Wechsler, 1958 : 7) กล่าวว่า เซาว์ปัญญาเป็นความสามารถของบุคคลในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีจุดหมาย คิดหาเหตุผลและสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

มอสโควิทซ์ (Moskowitz, 1969 : 246 - 248) กล่าวว่าเซาว์ปัญญา หมายถึงคุณภาพหรือประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกภายในช่วงเวลาที่กำหนดแน่นอนตลอดความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้สำเร็จและรวดเร็ว ซึ่งเซาว์ปัญญาของบุคคลสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือวัดเซาว์ปัญญา

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 49) ให้ความหมายของเซาว์ปัญญาไว้ว่าเป็นสมรรถภาพของสมองที่แสดงความสามารถด้านการจำ การคิด (คิดอย่างมีเหตุผลคิดเป็นนามธรรม คิดสร้างสรรค์) การตัดสินใจ การแก้ปัญหา (โดยเฉพาะปัญหาเฉพาะหน้า) และการปรับตัวของบุคคลต่อ สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

กิมเบิล (อารี เพชรผุด, 2528 : 203 - 204 ; อ้างอิงมาจาก Kimble, 1296) ได้สรุปว่า เซาว์ปัญญา คือ ผลงานของความสามารถ 5 ประการ

1. ความสามารถในการใช้กระบวนการ ที่เกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ (Symbol)
2. ความสามารถในการคิดหาเหตุผล
3. ความสามารถในการวางแผนเป้าหมายในการกระทำ
4. ความสามารถในการปฏิบัติอย่างได้ผลต่อสิ่งแวดล้อม
5. ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและปรับสิ่งแวดล้อมให้

เหมาะสมกับตนเอง

สรุปได้ว่า เซาว์ปัญญาเป็นความสามารถของบุคคลที่จะคิดหาเหตุผล แก้ไขปัญหา ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมและสามารถวางแผนเป้าหมาย ในการกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีพัฒนาการทางเซาว์ปัญญา

เพียเจต์ (สิรินันท์ ดำรงผล, 2534 : 6 ; อ้างอิงมาจาก Piaget, n.d.) ได้แบ่งพัฒนาการทางเซาว์ปัญญาของเพียเจต์ ออกเป็น 4 ขั้น คือ

1. ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensorimotor) อายุแรกเกิดถึง 2 ปี
2. ขั้นความคิดเกิดก่อนปฏิบัติการ (Preperational Phase) อายุ 2 - 7 ปี ใน

ขั้นนี้แบ่งเป็น 2 ขั้นย่อย คือ

2.1 ขั้นก่อนเกิดความคิดรวบยอด (Preconceptual Phase) อายุ 2 - 4 ปี

2.2 ขั้นการคิดแบบใช้ญาณหยั่งรู้ (Intuitive Phase) อายุ 4 - 7 ปี

3. ขั้นปฏิบัติการคิดโดยใช้วัตถุหรือสิ่งที่มีตัวตน (Concrete Operations) อายุ 7 - 11 ปี

3.1 ขั้นปฏิบัติการคิดโดยใช้นามธรรมหรือใช้หลักตรรกศาสตร์ (Formal Phase) อายุ 11 - 15 ปีขึ้นไป

เพียเจท์ (ศิรินันท์ ดำรงผล. 2534 : 20) กำหนดหลักเกณฑ์ที่ควบคุมพัฒนาการของเชาว์ปัญญาไว้ 4 ข้อ คือ

1. ขั้นและความคิดรวบยอดในขั้นพัฒนาการทั้ง 4 ขั้น จะเกิดขึ้นตามลำดับและไม่เปลี่ยนแปลงในเด็กทุกคน

2. พัฒนาการในแต่ละขั้น คือ การรวมพฤติกรรมทั้งหมดที่เคยเรียนรู้ในขั้นนั้น ๆ มาไว้ด้วยกัน

3. ทุกครั้งที่เกิดความเข้าใจบุคคลจะนำความเข้าใจขั้นแรก ๆ มารวมกับความเข้าใจขั้นต่อ ๆ มาเสมอ

4. ในขบวนการสร้างความคิดรวบยอดจะต้องมีการเตรียมและการจัดระบบเสียก่อน คือ จัดสิ่งแวดล้อมให้เด็กได้รับรู้เพื่อจะได้เกิดขบวนการปรับตัว

จากทฤษฎีของเพียเจท์ สรุปได้ว่าพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาพัฒนาสูงขึ้นตามอายุการเรียนรู้ ประสบการณ์ทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

พัฒนาการทางปัญญากับลักษณะมโนทัศน์ของวัยรุ่น

เนอร์มี (Nurmi. 1991 : 12 - 13) กล่าวถึง พัฒนาการทางปัญญาที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนของวัยรุ่นเพื่ออนาคต โดยสรุปและรวบรวมจากงานวิจัยไว้ 3 ข้อ คือ

1. การปฏิบัติที่เป็นแบบแผนที่ได้รับในช่วงวัยรุ่นตอนต้นทำให้บุคคลกำหนดสมมติฐาน ซึ่งตรงข้ามกับความเป็นจริงและความคิดเพื่อกันหาวิธีการที่เป็นไปได้หลาย ๆ ทางของการ กระทำ (Nurmi. 1991 ; citing Elkind. 1980) ความสามารถนี้คือ ความคาดหวังที่ช่วยวัยรุ่นกำหนดเป้าหมายของอนาคตที่พวกเขาไม่สามารถทำให้เป็นจริงในทันทีและเป็นการสร้างทางเลือกของแผนการกระทำในใจของเขา (Nurmi. 1991 ; citing Blasi & Hoeffei. 1974)

2. การปฏิบัติการที่เป็นแบบแผนที่ได้รับจะมีผลต่อความสามารถของบุคคลต่อความคิดและทัศนคติต่อตนเอง ซึ่งมีผลทำให้ระดับสติปัญญาเพิ่มขึ้น (Nurmi. 1991 ; citing Keating. 1980) ทักษะทางปัญญา ที่เพิ่มขึ้นนี้มีความสำคัญ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่บุคคลมี

ปัญหาในการทำให้เป้าหมายสัมฤทธิ์ผล แม้ว่ายุทธวิธีในการกระทำจะต้องเปลี่ยนไป จากการศึกษาของพีและฮาวกินส์ (Nurmi. 1991 ; citing Pea & Hawkins. 1987) แสดงถึงเด็กอายุ 11 - 12 ปี ได้ประยุกต์การตัดสินใจการวางแผนกว้างขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กอายุ 8 - 9 ปี

3. การปฏิบัติการที่เป็นแบบแผนทำให้นุคคลที่มีอายุน้อยสามารถสร้างทัศนคติเกี่ยวกับผู้อื่นดีขึ้น แม้ว่าในระยะแรกวัยรุ่นจะไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างความคิดของคนกับความคิดของตนเอง

ประเภทและลักษณะของแบบทดสอบเชาว์ปัญญา

แบบทดสอบเชาว์ปัญญาในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. 2528 : 70 - 107)

1. แบบทดสอบเป็นรายบุคคล (Individual Testing) เป็นแบบทดสอบที่ใช้ทดสอบเชาว์ปัญญาครั้งละเพียงหนึ่งคนเท่านั้น แบบทดสอบชนิดนี้มักมีรายละเอียดของการทดสอบค่อนข้างยุ่งยาก แบบทดสอบประเภทนี้ได้แก่ แบบทดสอบสแตนฟอร์ด-บินเน็ต (Stanford - Binet Scale) ซึ่งเป็นแบบทดสอบสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ แบบทดสอบของเวคสเลอร์ (Wechsler Scale) เป็นต้น

2. แบบทดสอบเป็นกลุ่ม (Group Test) แบบทดสอบประเภทนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ทดสอบกับผู้รับการทดสอบมากกว่า 1 คนขึ้นไปในแต่ละครั้งของการทดสอบ อาจเป็นครั้งละสิบ ร้อย หรือพันคนก็ได้ แบบทดสอบประเภทนี้แบ่งได้ด้วยกฎเกณฑ์หลายประการ ได้แก่ แบ่งตามระดับการศึกษา แบ่งตามวัฒนธรรมในสังคม เป็นต้น แบบทดสอบที่แบ่งตามระดับการศึกษาใช้ระดับการศึกษาเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง เช่น แบบทดสอบสำหรับระดับอนุบาลและประถมต้น ระดับมัธยม เป็นต้น ส่วนแบบทดสอบที่แบ่งตามวัฒนธรรมเป็นแบบทดสอบที่ไม่ใช้ภาษา (Nonlanguage Test) แบบทดสอบประเภทนี้ที่นิยมใช้ในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 2 แบบใหญ่ คือ The Progressive Matrices Tests และ The IPAT Culture Fair Intelligence Test

แบบทดสอบ The Progressive Matrices Tests แบบทดสอบนี้ได้พัฒนาขึ้นในประเทศอังกฤษ โดย เจ.ซี. ราเวน (J.C. Raven) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1938 ได้มีการปรับปรุงมาเรื่อย ๆ จนถึงปี ค.ศ. 1956 ซึ่งออกแบบสร้างขึ้นเพื่อวัดองค์ประกอบทั่วไป (General Factor หรือ G-Factor) ของ สเปียร์แมน (Spearman) มีลักษณะเป็นแบบที่ไม่ใช้ภาษา ตัวแบบทดสอบเป็นรูปต่าง ๆ ที่จัดเป็นระบบภาพเป็นรูปทรงเรขาคณิต

แบบทดสอบนี้มี 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 The Coloured Progressive Matrices

ชุดที่ 2 The Standard Progressive Matrices

ชุดที่ 3 The Advanced Progressive Matrices

ลักษณะของแบบทดสอบแต่ละชุด ประกอบด้วยรูปภาพที่จัดเป็นชุดย่อย ๆ 3 - 5 ชุด และข้อปัญหาแต่ละข้อมีลักษณะเป็นแบบเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด ไปตอบ อาจเป็น 6 - 8 ตัวเลือก โดยมีภาพที่กำหนดให้ 1 ภาพ ซึ่งภาพนี้จะมีส่วนที่ขาดหายไป ให้ผู้รับการทดสอบเลือกเอาภาพที่เป็นตัวเลือก 1 ภาพ แล้วทำให้ภาพนั้นครบสมบูรณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบชุดที่ 2 คือ The Standard Progressive Matrices (SPM) แบบทดสอบชุดนี้สร้างขึ้นมาเพื่อใช้กับบุคคลในทุกระดับอายุ การศึกษา และเชื้อชาติ ประกอบด้วยแบบสอบย่อย 5 ชุด คือ A,B,C,D และ E ซึ่งแต่ละชุดมีข้อปัญหา จำนวน 12 ข้อ รวมทั้งหมดเป็น 60 ข้อ ลักษณะของข้อปัญหาเป็นภาพขาวดำ ในชุด A และ B มีลักษณะปัญหาค่อนข้างง่าย ไม่ซับซ้อน และชุด C, D และ E เป็นข้อปัญหาที่มีความยากและรูปภาพมีลักษณะซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ

แบบทดสอบนี้มีความสัมพันธ์กับแบบทดสอบของสแตนฟอร์ด-บินเน็ต เป็น .78 (ณรงค์ศักดิ์ และสมทรง สุวรรณเลิศ. 2519 : 123) และมีความสัมพันธ์กับ Verbal test ของเวคสเตอร์ เป็น .58 กับ Performance เป็น .70 (สมทรง สุวรรณเลิศ. 2511 : 207) ซึ่งนับว่าเชื่อถือได้

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเชาวน์ปัญญากับลักษณะม่งอนาคต

งานวิจัยในต่างประเทศ

เนอร์มี (Nurmi. 1991 ; citing Nurmi. 1989 b) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางความคิดกับระดับของการวางแผนสำหรับอนาคต พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวก แต่ความสัมพันธ์ระหว่างระดับเชาวน์ปัญญาและระดับของการวางแผน ความเป็นจริง เกี่ยวกับอนาคตอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไครทเลอร์ และฮาวกินส์ (Nurmi. 1991 ; citing Kreidler. 1987 ; Pea & Hawkins. 1987) ที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญาและผลของการวางแผนมีความสัมพันธ์กันทางบวกแต่อยู่ในระดับต่ำ

งานวิจัยในประเทศ

สุรพงษ์ ชูเดช ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของนิสิตชั้นปีที่ 3, 4 ของมหาวิทยาลัย 2 แห่ง รวม 273 คน โดยใช้แบบสอบถามและแบบวัดต่าง ๆ โดยจิตลักษณะที่ศึกษาได้แก่ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคตและเอกลักษณ์แห่งอีโก้ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่เรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสังคมมากเป็นผู้มีเอกลักษณ์แห่งอีโก้สูงกว่าผู้ที่เรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสังคมน้อยและนิสิตที่เรียนวิชาที่ให้ความสำคัญแก่มนุษย์และสังคมมากนี้ ถ้ามีผลการเรียนดีด้วยจะเป็นผู้ที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงและมีลักษณะมุ่งอนาคตมาก

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเขาวนั้ปัญญารู้ได้ว่า เขาวนั้ปัญญาเพิ่มขึ้นตามอายุมีความสัมพันธ์กับการวางแผนเป้าหมายและการทำเป้าหมายให้สัมฤทธิ์ผล

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัว

3.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

3.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวกับลักษณะ

มุ่งอนาคต

เคย์ (ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม, 2520 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Kay, 1975) เชื่อว่าบ่อเกิดของลักษณะมุ่งอนาคตนั้นอยู่ที่ลักษณะความมั่นคงทางสังคมของบุคคล บุคคลจะต้องเคยได้รับประสบการณ์ว่าสิ่งที่ตนรอคอยนั้น ตอนได้รับจริง ๆ ในที่สุดส่วนการฝึกเด็กให้ อดได้รอได้นั้น เป็นสิ่งที่กระทำกัน ครอบครัวทั่วไปไม่ว่าฐานะเช่นไร แต่การที่เด็กจะเรียนรู้ว่าควรอดใจรอ นั้น ส่วนมากจะเกิดในครอบครัวฐานะปานกลางเท่านั้น เพราะครอบครัวฐานะยากจน ย่อมไม่สามารถจะหาสิ่งของให้เด็กตามสัญญาได้มากนัก ทำให้เด็กหมดความเชื่อถือเกี่ยวกับอนาคตและเพาะลักษณะมุ่งปัจจุบัน

3.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวกับลักษณะ

มุ่งอนาคต

งานวิจัยในต่างประเทศ

วินเซนท์ (Nurmi, 1991 : 26 ; citing Vincent, 1965) ได้ศึกษาความคาดหวังในชีวิตอนาคตของวัยรุ่นชาวอเมริกา จำนวน 48 คน ที่มีอายุระหว่าง 14 - 15 ปี กับระดับชั้นทางสังคมพบว่าเด็กที่มาจากระดับชั้นทางสังคมสูงมองอนาคตกว้างไกลกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่มาจากระดับชั้นทางสังคมต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของโอเรนดและเอลลิส ซึ่งศึกษากับวัยรุ่น

ชายชาวอเมริกัน จำนวน 80 คน ที่มีอายุระหว่าง 17 - 19 ปี และของทิสซโควา ซึ่งศึกษากับวัยรุ่นชาวโปแลนด์ จำนวน 520 คน ที่มีอายุระหว่าง 11 - 15 ปี (Nurmi. 1991 : 22 - 25 ; citing O'Rand & Elli. 1974 ; Tyszkawa. 1980) ซึ่งพบผลตรงกันว่าวัยรุ่นที่มีระดับชั้นทางสังคมสูงมองอนาคตได้กว้างไกลและวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพได้มากกว่าวัยรุ่นที่มีระดับชั้นทางสังคมต่ำกว่า

แลมม์ชมิทท์ และทอมสคอร์ต (มาลี วิทยารัตน์. 2540 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Lamm, Schmidt & Trommsdorff. 1976) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของเพศและระดับชั้นทางสังคมกับลักษณะมุ่งอนาคตในวัยรุ่นชาวเยอรมันตะวันตก ที่มีอายุระหว่าง 14 - 16 ปี พบว่าเด็กหญิงที่มีระดับชั้นทางสังคมต่ำมองอาชีพในอนาคตในแง่ดีกว่าเด็กหญิงที่มีระดับชั้นทางสังคมในระดับกลาง ส่วนเด็กชายที่มีระดับชั้นทางสังคมต่ำแสดงออกถึงความคาดหวังและความวิตกกังวลในด้านอาชีพ และมีลักษณะมุ่งอนาคตมากกว่าเด็กหญิงที่มีระดับชั้นทางสังคมเท่ากัน

เนอร์มี (Nurmi. 1991 : 21 ; citing Nurmi. 1987 b) ได้ศึกษาความคาดหวังและความกลัวในชีวิตอนาคตของวัยรุ่นชาวฟินแลนด์ จำนวน 148 คน ที่มีอายุระหว่าง 10 - 19 ปี ผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นจากระดับชั้นทางสังคมสูงมีโครงการในอนาคตเกี่ยวกับอาชีพกว้างไกลกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับวัยรุ่นจากระดับชั้นทางสังคมต่ำกว่า

งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2521) ได้ศึกษาปัจจัยทางสังคมกับความสนใจทัศนคติภาษาไทยในเด็กชั้น ป. 6 - นิสิตชั้นปีที่ 2 ในด้านจิตลักษณะมุ่งอนาคตนั้น ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตกับระดับทางเศรษฐกิจและสังคมและการอบรมเลี้ยงดู 4 แบบ พบว่า ลักษณะอนาคตไม่มีความสัมพันธ์กับระดับเศรษฐกิจและสังคม

จรรยา สุวรรณทัต และคณะ (2533) ได้ศึกษาความสามารถในการควบคุมตนเองของเด็กไทยในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางการศึกษา การฝึกทักษะและการพัฒนาจิตลักษณะ 6 มิติ ได้แก่ การควบคุมยับยั้ง ความมั่นใจในตนเอง ความอดกลั้น ยอมรับและให้อภัย วุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม และลักษณะมุ่งอนาคต ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ ได้คะแนนเฉลี่ยของจิตลักษณะด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 มิติ สูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจสูงและปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสรุปได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคล โดยเฉพาะด้านการวางแผนหรือความคาดหวังด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ

3.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

3.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู

ครอบครัวเป็นสังคมหน่วยแรกที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการของเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิดและวัยต่อ ๆ มา เพราะหน้าที่สำคัญของครอบครัว คือ การอบรมเลี้ยงดู เพื่อให้บุตรเป็นคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งผลจากการเลี้ยงดูนี้จะเป็นเสมือนฐานรองรับบทบาทอื่น ๆ ต่อไป

เซียร์และคนอื่น ๆ (Sear & others. 1957) ได้สรุปงานวิจัยเป็นจำนวนมากเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูว่าการอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต การอบรมเลี้ยงดูจะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กในปัจจุบัน และศักยภาพของการกระทำในอนาคตของเด็ก ดังนั้นพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลจึงเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ในสถาบันครอบครัว

พัฒนาการของลักษณะมุ่งอนาคตกับการอบรมเลี้ยงดู

เนอร์มี (Nurmi. 1991 : 9 - 11) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมเฉพาะที่วัยรุ่นอาศัยอยู่มีผลต่อความคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของอนาคต อิทธิพลของพ่อแม่ในการปกครองเด็ก ทำให้เกิดทักษะพื้นฐานที่มีผลต่อการปรับตัวในอนาคตในภายหลัง ช่วงระหว่างวัยเด็กตอนปลายและวัยรุ่น การสนับสนุนของพ่อแม่ ตัวแบบด้านบทบาทและการช่วยเหลือจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อเป้าหมายและแผนการในอนาคตของเด็ก

การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อนิสัยของบุตรในการกำหนดเป้าหมายการใช้วิธีการแก้ปัญหาและยุทธวิธีในการเผชิญปัญหา และประเมินความต้องการของตนเองในอนาคต ลักษณะเหล่านี้เป็นสิ่งที่พ่อแม่ต้องการปลูกฝังให้แก่บุตรในระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งจะมีความสำคัญในการพัฒนาเกี่ยวกับนิสัยที่มีการลงใจที่ถาวร เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ระดับของกำหนดเป้าหมายและความคงอยู่ของความเป็นจริงของเป้าหมาย การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ยังมีอิทธิพลต่อนิสัยของเด็กต่อการมีรูปแบบเฉพาะในการแก้ปัญหาและยุทธวิธีการเผชิญปัญหาต่อความพยายามทำให้เป้าหมายของการมุ่งอนาคตสัมฤทธิ์ผล (Nurmi. 1991 : 10 ; citing Wood & Middleton. 1975)

นอกจากนี้จากการรวบรวมงานวิจัยของเนอร์มี (Nurmi. 1991) พบว่าครอบครัวมีความสำคัญต่อการพัฒนาการลักษณะมุ่งอนาคตของวัยรุ่นมากที่สุด แม้ว่ากลุ่มเพื่อนและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนจะเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญในช่วงนี้ (Nurmi. 1991 : 11 ; citing Jurkovic & Ulrici. 1985) และการศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของความสัมพันธ์ของพ่อแม่และกลุ่มเพื่อนที่มีอิทธิพลใน

การตัดสินใจของวัยรุ่น โดยวิลค์ส (Nurmi. 1991 : 1 ; citing Wilks. 1985) ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นแสวงหาคำแนะนำและความคิดเห็นจากพ่อแม่สำหรับสิ่งที่ใช้เวลายาวนานมีความสำคัญและยากในการตัดสินใจในขณะที่ความคิดเห็นของเพื่อนมีความสำคัญมากในการตัดสินใจในระยะสั้น และในสิ่งที่มีความสำคัญน้อยกว่า

ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู

นักจิตวิทยาได้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดู และแบ่งการอบรมเลี้ยงดูไว้หลายประเภท ดังเช่น

โรเจอร์ (นงนุช เลิศโรจน์. 2533 ; อ้างอิงมาจาก Roger. 1972 : 117) ได้แบ่งประเภทการอบรมเลี้ยงดูที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของบุคคลออกเป็น 3 แบบ คือ

1. แบบประชาธิปไตย (Democracy) คือ วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าเขาได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ไม่ตามใจ หรือเข้มงวดเกินไป พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่น มีเหตุผลยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมรับรู้กิจกรรมบางอย่าง ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการคิดตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง และให้ความร่วมมือตามโอกาสเหมาะสม

2. แบบให้ความคุ้มครองเกินไป (Overprotection) คือ วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าเขาไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ไม่ได้ทำในสิ่งที่ต้องการ ต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่พ่อแม่กำหนดไว้ ถูกควบคุมและอยู่ในสายตา หรือคุ้มครองป้องกันให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความรู้สึกว่าเขาเป็นเด็กอยู่เสมอ

3. แบบปล่อยปละละเลย (Rejection) หรือทอดทิ้ง คือ วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กเกิดรู้สึกว่าเขาถูกเกลียดชัง ไม่ได้รับเอาใจใส่ สนับสนุนหรือให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร มักใช้วิธีวิจารณ์ ตำหนิ ลงโทษรุนแรงและปราศจากเหตุผล ไม่ได้รับความสนิทสนมเป็นกันเอง และปล่อยปละละเลยความเป็นอยู่

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (2520) แบ่งลักษณะการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 แบบ คือ

1. แบบรักสนับสนุน คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่แสดงความรักอย่างเปิดเผย ยอมให้ลูกมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัวและมีความเข้าใจความรู้สึกของลูกอย่างดี

2. แบบควบคุม คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่คอยควบคุมบังคับและลงโทษลูกเมื่อลูกกระทำในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ

3. แบบใช้เหตุผล คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่แจกแจงเหตุผลต่าง ๆ แก่เด็ก ในการให้กระทำหรือห้ามปรามมิให้เด็กกระทำสิ่งใด

4. แบบลงโทษทางกายหรือจิต คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ลงโทษด้วยวิธีการทำให้เจ็บกายหรือลงโทษด้วยวิธีการตีเตือนหรือดัดนิสัยต่าง ๆ

3.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการอบรมเลี้ยงดูกับลักษณะมุ่งอนาคต

งานวิจัยในประเทศ

ทรมอสเตอร์และคณะ (Nurmi. 1991 : 21 ; citing Trommsdorff et al. 1978) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของพ่อแม่กับความคาดหวังและความกลัวในอนาคตของวัยรุ่นชาวเยอรมันตะวันตก จำนวน 48 คน ที่มีอายุระหว่าง 11 - 15 ปี พบว่าเด็กวัยรุ่นที่มีประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่น้อย มองอนาคตในด้านดีน้อยและมองอนาคตด้านเศรษฐกิจและอาชีพของตนในอนาคตได้แคบ

พัลคคิน (Nurmi. 1991 : 23 ; citing Pulkkinen. 1984) ได้ศึกษาลักษณะมุ่งอนาคตของวัยรุ่นชาวฟินแลนด์ จำนวน 154 คน ที่มีอายุ 20 ปี พบว่าสัมพันธ์ภาพที่ดีกับพ่อแม่มีผลเด่นชัดและดีต่อแผนการของวัยรุ่น

เนอ์มี (Nurmi. 1991 : 21 ; citing Nurmi. 1987 b) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและความกลัวในอนาคตของวัยรุ่นชาวฟินแลนด์ จำนวน 148 คน ที่มีอายุระหว่าง 10 - 19 ปี พบว่าบรรยากาศที่ไม่ดีภายในครอบครัวมีผลด้านลบต่อการวางแผนในอนาคตของเด็กช่วงอายุ 11 ปี แต่มีผลด้านบวกต่อการวางแผนในอนาคตสำหรับเด็กช่วงอายุ 18 ปี

งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจณปัจจนิก (2520 : 109) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ลักษณะมุ่งอนาคตกับการอบรมเลี้ยงดู ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ได้รับการเลี้ยงดูแบบรักมาก ใช้เหตุผลมาก และถูกลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตแต่ประการใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2521) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมกับความสันทัดภาษาไทยในเด็กชั้น ป. 6 ถึงนิสิตชั้นปีที่ 2 ในด้านจิตลักษณะมุ่งอนาคตนั้น ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตกับระดับทางเศรษฐกิจและสังคม และการอบรมเลี้ยงดู 4 แบบร่วมกัน พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับที่ยอมรับได้กับลักษณะมุ่งอนาคต ในทุกกลุ่มที่แยกตามเพศ ฐานะ และระดับการศึกษา นอกจากนั้นการเลี้ยงดูแบบรัก สนับสนุน ยังมีความสัมพันธ์ทางบวกสูงกับลักษณะมุ่งอนาคตในกลุ่มนักเรียนชั้น ป. 6 และ ม.ศ. 1 และในกลุ่มนักเรียนที่ฐานะยากจน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อพัฒนาการของลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคล สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่เด็กเรียนรู้วิธีการกำหนดเป้าหมาย ยุทธวิธีหรือวิธีการแก้ปัญหาและการทำให้เป้าหมายสัมฤทธิ์ผล ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้เป็นลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคล ที่สามารถเกิดขึ้นได้จากการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องของครอบครัว

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม

4.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

4.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับลักษณะ

มุ่งอนาคต

ในปัจจุบันสื่อมวลชนซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในรูปของสิ่งตีพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ มีอิทธิพลต่อเยาวชนไทยค่อนข้างสูง จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนบางประเภทมีลักษณะเป็นคาบสองคม ซึ่งอาจมีประโยชน์สำหรับบุคคลที่เลือกได้อย่างเหมาะสม ฉะนั้นบุคคลจึงควรเลือกประเภทของสื่อมวลชนและวิธีการใช้สื่อมวลชนให้ถูกต้อง

เยาวชนไทยที่อยู่ในช่วงอายุ 10 - 15 ปี เป็นช่วงที่มีอายุการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน ทั้งทางร่างกายและจิตใจ และในวัยนี้เด็กยังเจริญทางการรู้ การคิด และสติปัญญา นอกจากเข้าใจสิ่งที่เป็นรูปธรรมอย่างลึกซึ้งและถูกต้องแล้ว ในวัยรุ่นตอนต้นเด็กจะเริ่มเข้าใจในสิ่งที่เป็นนามธรรมและสิ่งที่ไกลจากตนได้มากยิ่งขึ้น (Piaget, 1972) ฉะนั้นวัยรุ่นจึงเริ่มที่จะเห็นความเกี่ยวข้องระหว่างตนเองกับสังคม เริ่มก่อตั้งความหวังเกี่ยวกับอนาคต มีความเข้าใจในเหตุการณ์ที่ได้รับฟังรับชมอย่างลึกซึ้ง เกี่ยวกับสาเหตุของผลการกระทำของตนเองและผู้อื่นอย่างเด่นชัด ฉะนั้นสื่อมวลชนจึงเป็นเครื่องมือของเยาวชนในช่วงนี้ เพื่อศึกษาหาความรู้ที่แปลกใหม่ โดยเด็กในวัยนี้จะรับสื่อมวลชนมากประเภทขึ้น เช่น เริ่มอ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสารมากขึ้นและไปชมภาพยนตร์มากขึ้น ส่วนโทรทัศน์แม้จะใช้เวลาน้อยลง แต่ก็อาจจะเลือกรายการที่ชมอย่างเฉพาะเจาะจงมากกว่าแต่ก่อน หรือไม่ก็ทำกิจกรรมอื่นซ้อนในขณะที่มีรายการที่ตนไม่สนใจ ดังนั้นถ้าเยาวชนได้รับรายการทางสื่อมวลชนที่เสนอตัวแบบที่ดี ให้คิดสอนใจ แสดงการยอมรับพฤติกรรมที่น่าปรารถนาและไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ขัดกับสังคม ประกอบกับการสนับสนุนแนะนำจากบิดามารดาอย่างถูกต้อง เยาวชนเหล่านี้จะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าเยาวชนที่รับสื่อมวลชนประเภทอื่นและบิดามารดาให้ความควบคุมทางด้านนี้น้อย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ, 2529)

4.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับลักษณะ

มุ่งอนาคต

งานวิจัยในประเทศ

ไวส์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2529 : 234 ; อ้างอิงมาจาก Wise. 1969) ได้ศึกษาวิจัยอิทธิพลของสื่อมวลชนโดยเฉพาะโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตพบว่า ผู้ที่ชอบรายการโทรทัศน์ที่ให้ความรู้ นั้น เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงและเห็นคุณค่าของการพัฒนาตนเองมากกว่าผู้ชอบรายการประเภทอื่น ส่วนในญี่ปุ่น ไวส์ พบว่า ผู้ที่ติดโทรทัศน์มากนั้นเป็นผู้ที่มุ่งปัจจุบันและไม่มีความคิดเห็นที่กว้างไกลเกี่ยวกับชีวิต

รัชตัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2529 : 234 ; อ้างอิงมาจาก Rushton. 1973 : 339 - 341) ได้ประมวลผลการวิจัยของโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมควบคุมตนเอง (ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของลักษณะมุ่งอนาคต) ของเด็ก 6 เรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงทดลองในห้องปฏิบัติการ พบอิทธิพลของการชมโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยหามาต่อพฤติกรรมของเด็กที่ได้ชมอย่างชัดเจน

งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพินทร์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์ (2529 : 254 - 256) ศึกษาการควบคุมอิทธิพลของสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 2 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดรอบกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,600 คน เป็นนักเรียนชาย 780 คน และนักเรียนหญิง 820 คน พบว่า เยาวชนไทยที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ยอมรับการควบคุมสื่อมวลชนจากบิดามารดาและชอบรับสื่อมวลชนที่เหมาะสม โดยเฉพาะด้านโทรทัศน์และสิ่งตีพิมพ์มาก และเป็นเยาวชนที่ได้รับรู้ว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากจากผู้ปกครอง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับสื่อมวลชน สรุปได้ว่า สื่อมวลชนทุกรูปแบบในปัจจุบันที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลทั้งในด้านลบและด้านบวก การเลือกรับสื่อมวลชนที่เหมาะสมและมีประโยชน์นั้น สามารถปลูกฝังนิสัยที่พึงปรารถนาและลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคลได้

4.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศในการเรียนการสอน

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศในการเรียนการสอนที่มีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตยังไม่มีผู้ทำการศึกษาโดยตรง แต่มีเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้

4.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบรรยากาศในการเรียนการสอนกับลักษณะ

มุ่งอนาคต

พรรณิ ชูชัย (2522 : 21 - 23) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมลักษณะ

มุ่งอนาคตดังนี้

1. เด็กต้องได้รับแรงเสริมในทางบวกจากครู คือ ครูจะต้องเป็นผู้ชี้แนะนำช่องทางให้เด็กรู้จักตั้งเป้าหมายหาแนวทางเลือกสำหรับชีวิตจริง ๆ มิใช่เพื่อฝัน
2. ในการเรียนการสอน ครูต้องกระตุ้นให้กำลังใจและส่งเสริมให้เด็กคิด คือ ครูต้องมีกิจกรรมการสอนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต เด็กจึงจะมีลักษณะมุ่งอนาคตด้วย
3. เด็กจะต้องได้รับการยอมรับความคิดเห็น คือ ในการแสดงความคิดเห็นในลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่งแฝงไว้ด้วยค่านิยม การประเมินผลของครูจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีความมั่นใจในความคิด และแสดงออกในรูปพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน สิ่งเหล่านี้เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องเอาใจใส่ดูแล โดยใช้หลักจิตวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้อง
4. ครูควรจัดสิ่งแวดล้อมภายในการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจ กล้าตัดสินใจ ให้โอกาสเด็กคิดแก้ปัญหา ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองและอยู่ภายในบรรยากาศที่อบอุ่น ซึ่งจะเป็นแนวทางที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กได้ดี

เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก (2527 : 15 - 37) เสนอแนะบทบาทในการปลูกฝังลักษณะนิสัยมุ่งอนาคตสำหรับโรงเรียน โดยสรุปดังนี้

บทบาทของโรงเรียน

ครูสามารถปลูกฝังลักษณะมุ่งอนาคตให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้โดยใช้วิธีสนับสนุนให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มในการทำงานและมีความเพียรพยายามที่จะทำงานให้ลุล่วงไปได้ ยกย่องนักเรียนที่ทำตนเป็นผู้มุ่งอนาคต ใช้วิธีการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดค้นหาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง นักเรียนจะได้เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นขั้นตอน และสามารถวางแผนได้ ได้เรียนรู้เรื่องเหตุและผล สามารถคาดคะเนผลของเหตุการณ์ได้ นอกจากนี้ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นผู้มุ่งอนาคตด้วย นั่นคือ ต้องเป็นผู้มีความเพียรพยายาม และมีการวางแผนการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ มีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความจริงในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง จำนวน 970 คน จากตารางสุ่มตัวอย่าง Yamane (Yamane. 1967 : 886 - 887) ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ประมาณกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 97 ปรากฏว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง 1,021 คน

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียน ในจังหวัดตรัง มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ทั้งหมด 47 โรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 29 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 18 โรงเรียน ซึ่งแบ่งขนาดของโรงเรียน ดังนี้ คือ

ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน

ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป

สุ่มโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย คือการจับสลาก จำนวน 16 โรงเรียน ในอัตรา 1 : 3 โดยการสุ่มตัวอย่างให้ครบทุกขนาดและมีกลุ่มตัวอย่างทุกอำเภอ และใช้นักเรียนทั้งหมดในโรงเรียนดังกล่าวเป็นกลุ่มตัวอย่าง (ดังแสดงไว้ในตาราง 1)

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ที่	โรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	กลุ่มตัวอย่าง
1	ไทยรัฐวิทยา 39	ใหญ่	เมือง	67
2	บ้านนาเกลือ	ใหญ่	กันตัง	52
3	บ้านเกาะเคี่ยม	ใหญ่	กันตัง	69
4	บ้านลำคลอง	ใหญ่	ปะเหลียน	44
5	หาดปากเมง	ใหญ่	สิเกา	60
6	วัดหนองเบ็ด	ใหญ่	ย่านตาขาว	114
7	บ้านบางพระ	ใหญ่	วังวิเศษ	59
8	วัดควนสีนวล	ใหญ่	นาโยง	59
9	วัดเขาพระ	ใหญ่	รัชฎา	83
10	บ้านนาทะเล	ใหญ่	หาดสำราญ	108
11	บ้านคลองเต็ง	กลาง	เมือง	45
12	บ้านคลองคูย	กลาง	ห้วยยอด	87
13	บ้านหินคอกควาย	กลาง	ปะเหลียน	34
14	บ้านนาเมืองเพชร	กลาง	สิเกา	37
15	บ้านไทรงาม	กลาง	ย่านตาขาว	21
16	วัดทุ่งใหญ่	กลาง	วังวิเศษ	31
			รวม	970

หมายเหตุ : เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามครบสมบูรณ์ จำนวน 970 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะม่งอนาคตของนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามด้านส่วนตัว
2. แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
3. แบบสำรวจบุคลิกภาพ
4. แบบสอบถามด้านครอบครัว
5. แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

1.2.4 นำแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ผ่านการตรวจความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดคีรีวิหาร จังหวัดตรัง จำนวน 100 คนแล้วนำไปตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วนำคะแนนที่ตรวจแล้ว มาเรียงลำดับจากสูงสุดมายังต่ำสุดแล้วคัดนักเรียน 25 % ที่ได้คะแนนสูง และ 25 % ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 19 ข้อ มีค่า r อยู่ระหว่าง 2.38 - 7.14

1.2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2536 : 132 - 133) ซึ่งได้แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.5346

1.2.6 ลักษณะของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อจะได้ทราบเกี่ยวกับแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการเรียนและเรื่องทั่ว ๆ ไปของนักเรียนเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนน้อย
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับกระทำความของนักเรียนเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนในเรื่องการเรียน และเรื่องทั่วไป ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวว่าเป็นจริงตรงกับกระทำความของนักเรียนเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับกระทำความของนักเรียนดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนน้อย
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับกระทำความของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
0	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานตามแผนการ ที่วางไว้ทุกครั้ง					
00	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนเป็นเรื่อง ที่น่าเบื่อ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริง	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 5 คะแนน

1.3 แบบสำรวจบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.3.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบุคลิกภาพ แบบเอและบีแล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสำรวจบุคลิกภาพแบบเอและบีของอัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล (2537) แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องนิยามศัพท์เฉพาะ

1.3.3 นำแบบสำรวจบุคลิกภาพแบบเอและบีไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิง ประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความ สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ ความมุ่งหมายและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

1.3.4 นำแบบสำรวจบุคลิกภาพแบบเอและบีที่ผ่านการตรวจความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดศรีวิหาร จังหวัดตรัง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมายังต่ำสุด แล้วคัดนักเรียน 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสำรวจบุคลิกภาพ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.95 - 7.75

1.3.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.2536 : 132 - 133) ซึ่งได้แบบสำรวจบุคลิกภาพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.4898

1.3.6 ลักษณะของแบบสอบสำรวจบุคลิกภาพ เป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อจะได้ทราบเกี่ยวกับบุคลิกภาพ การทำงาน ความก้าวหน้า ความเพียรพยายามเพื่อความสำเร็จในการทำงานเป็นแบบสำรวจมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อย
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับกรกระทำของนักเรียนเลย

ตัวอย่างแบบสำรวจบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสำรวจนี้เป็นแบบสำรวจบุคลิกภาพของนักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการทำงานความก้าวหน้า ความเพียรพยายามเพื่อความสำเร็จในการทำงาน ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวเป็นจริงตรงกับกรกระทำของนักเรียนเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับกรกระทำของนักเรียนดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อย
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับกรกระทำของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
0	ข้าพเจ้ายากทำงานให้เสร็จ โดยเร็วที่สุด					
00	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการต้องทำงานแข่งกับ เวลาอยู่เสมอ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังต่อไปนี้

จริงที่สุด ให้ 5 คะแนน

จริง ให้ 4 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 2 คะแนน

ไม่จริงเลย ให้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังต่อไปนี้

จริงที่สุด ให้ 1 คะแนน

จริง ให้ 2 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 4 คะแนน

ไม่จริงเลย ให้ 5 คะแนน

2. แบบสอบถามด้านครอบครัวแบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้ คือ

2.1 แบบสอบถามด้านครอบครัวของนักเรียนเป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับ
ระดับการศึกษาของบิดามารดา ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

ตัวอย่างแบบสอบถามด้านครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามด้านครอบครัวของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่าน
ข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ครบถ้วน

1. ระดับการศึกษาของบิดา

- ☐ ประถมศึกษา
- ☐ มัธยมศึกษา
- ☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช., ปวส.)
- ☐ปริญญาตรี
- ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

2. ระดับการศึกษาของมารดา

- ☐ ประถมศึกษา
- ☐ มัธยมศึกษา
- ☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช., ปวส.)
- ☐ปริญญาตรี
- ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

3. รายได้ของบิดามารดา

- ☐ สูงกว่า 8,000 บาท/เดือน
- ☐ ตั้งแต่ 5,000 - 8,000 บาท/เดือน
- ☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน

2.2 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.2.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520) และทิพวรรณ ลิ้มสุชนิรันดร์ (2535) แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

2.2.3 นำแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ ความมุ่งหมาย และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

2.2.4 นำแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูที่ผ่านการตรวจความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดศิริวิหาร จังหวัดตรัง จำนวน 100 คน แล้วนำไปตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าจำแนกรายชื่อโดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วนำคะแนนที่ตรวจแล้ว มาเรียงลำดับจากสูงสุดมายังต่ำสุดแล้วคัดนักเรียน 25 % ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายชื่อมาทดสอบนัยสำคัญ

ทางสถิติโดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถามได้แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 34 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.76 - 4.85

2.2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.2536 : 132 - 133) ซึ่งได้แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7474

2.2.6 ลักษณะของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสร้างขึ้นเพื่อจะได้ทราบเกี่ยวกับความรู้สึก และการรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียนเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนน้อย
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวเป็นจริงตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนพอสมควร

ทางสถิติโดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 34 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.76 - 4.85

2.2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.2536 : 132 - 133) ซึ่งได้แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7474

2.2.6 ลักษณะของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสร้างขึ้นเพื่อจะได้ทราบเกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึก และการรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียนเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนน้อย
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวเป็นจริงตรงกับความรู้สึกรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนพอสมควร

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการรับของนักเรียน
 น้อย
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการรับของนักเรียน
 น้อยมาก
 ไม่จริงเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกและการรับของ
 นักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
0	เวลาข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน พ่อแม่จะช่วยแก้ไขปัญหานั้น ๆ ให้ข้าพเจ้า					
00	เมื่อกลับจากโรงเรียน พ่อแม่สั่งให้ข้าพเจ้าทำการบ้านทันที					
000	ถ้าข้าพเจ้าอยากเรียนอะไร พ่อแม่ก็จะให้ข้าพเจ้าเลือกเรียนวิชาที่ข้าพเจ้าถนัด					
0000	พ่อแม่ให้รางวัลแก่ข้าพเจ้าทุกครั้งเมื่อข้าพเจ้าสอบได้คะแนนดี ๆ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังต่อไปนี้

จริงที่สุด ให้ 5 คะแนน
 จริง ให้ 4 คะแนน
 จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน
 จริงน้อย ให้ 2 คะแนน
 ไม่จริงเลย ให้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริง	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 5 คะแนน

3. แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องลักษณะมุ่งอนาคต เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตของกนกวรรณ อุ่นใจ (2535) แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3 นำแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ ศาสตราจารย์ ดร.พองพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบ ความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ ความมุ่งหมายและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

3.4 นำแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตที่ผ่านการตรวจความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดศรีวิหาร จังหวัดตรัง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมายังต่ำสุดแล้วคัดนักเรียน 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t - test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถามได้แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 25 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.99 - 12.20

3.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2536 : 132 - 133) ซึ่งได้แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7172

3.6 ลักษณะของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อจะได้ทราบเกี่ยวกับการคาดการณ์ไกล การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การวางแผน การรู้จักเลือกที่จะกระทำและรอคอย และความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิตด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนน้อย
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับกระทำความของนักเรียนเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนด้าน การศึกษาและการประกอบอาชีพ ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวว่าเป็นจริงตรงกับ การกระทำของนักเรียนเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับกระทำความของ นักเรียนดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนน้อย
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับกระทำความของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
0	ด้านการคาดการณ์ไกลและการ ตัดสินใจเลือกกระทำ ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนหนังสือมี ส่วนช่วยให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จ ในอนาคต					
00	ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษารายละเอียด เกี่ยวกับอาชีพไม่ก่อให้เกิด ประโยชน์ใด ๆ					
000	ข้าพเจ้าสำรวจตนเองก่อนตัดสินใจ เลือกศึกษาต่อ					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
0000	ถ้าข้าพเจ้าต้องตัดสินใจเลือกอาชีพ ข้าพเจ้าจะให้พ่อแม่เลือกให้					
0	ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผน ถ้าข้าพเจ้าเรียนอ่อนในวิชาใด ข้าพเจ้าจะหาความรู้เพิ่มเติมใน รายวิชานั้น					
00	ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะหาข้อมูล เกี่ยวกับอาชีพได้ที่ใด					
000	ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร จึงจะสอบเรียนต่อในสาขาที่ตน ชอบได้					
0000	ข้าพเจ้าคิดไว้แล้วว่าจะประกอบ อาชีพอะไรในอนาคต					
0	ด้านการรู้จักรอคอยและมีความ เพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อความ สำเร็จในชีวิต ถ้าข้าพเจ้ามีงานทำ ข้าพเจ้าจะ ลาออกจากโรงเรียน แม้ว่าข้าพเจ้า จะเรียนไม่จบ ม.3					
00	ข้าพเจ้าพยายามหาความรู้ความ ชำนาญเกี่ยวกับอาชีพที่ข้าพเจ้า สนใจ					
000	ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าเรียนไม่เก่ง เพราะมีสติปัญญาไม่ดี					
0000	ข้าพเจ้าพยายามหาโอกาสเรียนต่อ สูง ๆ เพื่อที่จะได้ทำงานที่มั่นคง ในอนาคต					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริง	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 5 คะแนน

4. แบบสอบถามด้านสภาพแวดล้อม แบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้คือ

4.1 แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอนมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

4.1.1 ศึกษาปริมาณศัพท์เฉพาะเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศในการเรียนการสอน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.1.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของเสาวรัตน์ จุฬรัตน์ (2535) และศรีระพร จันทโนทก (2538) แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

4.1.3 นำแบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอนไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ ความมุ่งหมายและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

4.1.4 นำแบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ผ่านการตรวจความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดคีรีวิหาร จังหวัดตรัง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมายังต่ำสุดแล้วคัดนักเรียน 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็น

แบบสอบถาม ได้แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน จำนวน 17 ข้อ มีค่า α อยู่ระหว่าง 1.93 - 8.50

4.1.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.2536 : 132 - 133) ซึ่งได้แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7817

4.1.6 ลักษณะของแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อจะได้ทราบเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอนที่นักเรียนพบในระหว่างการเรียนรู้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อย
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอนในเรื่องบรรยากาศการเรียนการสอนที่นักเรียนพบในระหว่างเรียน ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวว่าเป็นจริงตรงกับกระทำของนักเรียนเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับกระทำของนักเรียนดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อย
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
0	วิธีการสอนของครู ทำให้ ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนมากขึ้น					
00	กิจกรรมการเรียนการสอนใน ห้องเรียนไม่น่าสนใจ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริง	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 5 คะแนน

4.2 แบบสอบถามการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ขอให้นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนได้ดู ได้ฟัง ได้อ่าน หรือรับรู้ข่าวสารด้านการศึกษาและอาชีพจากสื่อมวลชนต่าง ๆ เหล่านี้บ่อยครั้งเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการกระทำของนักเรียนดังนี้

บ่อยครั้งที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนมากที่สุด
 บ่อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนมาก
 ค่อนข้างบ่อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนพอสมควร
 ไม่บ่อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
 ไม่เคยเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนเลย

1. นักเรียนดูรายการเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพจากโทรทัศน์บ่อยครั้งเพียงใด
☐ บ่อยครั้งที่สุด ☐ บ่อย ☐ ค่อนข้างบ่อย ☐ ไม่บ่อย ☐ ไม่เคยเลย
2. นักเรียนฟังรายการเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพจากวิทยุบ่อยครั้งเพียงใด
☐ บ่อยครั้งที่สุด ☐ บ่อย ☐ ค่อนข้างบ่อย ☐ ไม่บ่อย ☐ ไม่เคยเลย
3. นักเรียนอ่านข่าวหรือบทความเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพจากหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งเพียงใด
☐ บ่อยครั้งที่สุด ☐ บ่อย ☐ ค่อนข้างบ่อย ☐ ไม่บ่อย ☐ ไม่เคยเลย
4. นักเรียนอ่านบทความเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพจากนิตยสาร วารสารต่าง ๆ บ่อยครั้งเพียงใด
☐ บ่อยครั้งที่สุด ☐ บ่อย ☐ ค่อนข้างบ่อย ☐ ไม่บ่อย ☐ ไม่เคยเลย
5. นักเรียนอ่านบทความเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพจากโปสเตอร์ แผ่นพับ ป้ายประกาศต่าง ๆ บ่อยครั้งเพียงใด
☐ บ่อยครั้งที่สุด ☐ บ่อย ☐ ค่อนข้างบ่อย ☐ ไม่บ่อย ☐ ไม่เคยเลย

เกณฑ์การให้คะแนน

บ่อยครั้งที่สุด ให้ 5 คะแนน
 บ่อย ให้ 4 คะแนน
 ค่อนข้างบ่อย ให้ 3 คะแนน
 ไม่บ่อย ให้ 2 คะแนน
 ไม่เคยเลย ให้ 1 คะแนน

5. แบบทดสอบทางเชาวน์ปัญญา The Progressive Matrices

ใช้ชุดที่ 2 คือ Standard Progressive Matrice เป็นแบบทดสอบที่ John C.Raven สร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อใช้กับบุคคลทุกระดับ ทุกอายุ การศึกษา และเชื้อชาติ ประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย 5 ชุด คือ A,B,C,D และ E ซึ่งแต่ละชุดมีข้อปัญหา จำนวน 12 ข้อ รวมทั้งหมด

60 ข้อ ลักษณะของข้อปัญหาเป็นภาพขาว ดำ ในชุด A และ B มีลักษณะปัญหาค่อนข้างง่ายไม่ซับซ้อน ชุด C,D และ E เป็นข้อปัญหาที่มีความยากและรูปภาพมีลักษณะซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ

การให้คะแนน

แบบทดสอบนี้ให้คะแนนแต่ละข้อปัญหาเป็น 1 คะแนน แบบทดสอบชุด 5 นี้จึงมีคะแนน 60คะแนน ซึ่งจะมีเกณฑ์ปกติที่ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์คะแนนที่ผู้ได้รับการทดสอบตอบได้ตามระดับอายุของเขา การประเมินค่าเขาวนัปัญหาที่ประเมินจากตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่เทียบได้

การแปลความหมาย

แบบทดสอบทางเขาวนัปัญหาคัดนี้แบ่งระดับสติปัญญาของบุคคลออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. ระดับที่ 1 พวกฉลาดเยี่ยม เป็นพวกที่มีผลการทดสอบได้ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 95 ขึ้นไป
2. ระดับที่ 2 พวกฉลาดกว่าปกติ เป็นพวกที่มีผลการทดสอบได้ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป
3. ระดับที่ 3 ระดับปกติ เป็นพวกที่มีผลการทดสอบซึ่งมีคะแนนระหว่างตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25-75
4. ระดับที่ 4 ระดับต่ำกว่าปกติ เป็นพวกที่มีผลการทดสอบซึ่งมีคะแนนที่ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 10-25

วิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาต และขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างวันที่ 6 กรกฎาคม ถึง 27 กรกฎาคม 2541 สามารถเก็บข้อมูลได้ครบสมบูรณ์ จำนวน 970 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.00
3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบทุกข้อของนักเรียนนำมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

วิธีจัดการกับข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOWS ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่ว ๆ ไป โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
3. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนมัธยมต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง โดยใช้วิธีการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 6-27 คค. 41

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยใช้ t-test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2536 : 239 - 140)
 - 2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2536 : 132 - 133)
3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์สมมติฐาน
 - 3.1 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
 - 3.2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOWS

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาครั้งนี้

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SEb	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
X_1	แทน	เพศ
X_2	แทน	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
X_3	แทน	บุคลิกภาพ
X_4	แทน	เชาวน์ปัญญา
X_5	แทน	ระดับการศึกษาของบิดา
X_6	แทน	ระดับการศึกษาของมารดา
X_7	แทน	ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว
X_8	แทน	การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว
X_9	แทน	บรรยากาศในการเรียนการสอน
X_{10}	แทน	การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

Y_1	แทน ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและตัดสินใจเลือก กระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ
Y_2	แทน ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับ การศึกษาและการประกอบอาชีพ
Y_3	แทน ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายาม ในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ
Y	แทน ลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปคิคำร้อยละ
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านต่าง ๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. การค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 1.1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร
 - 1.3 ค่าเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคต
- ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้
 - 2.1 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวกับลักษณะมุ่งอนาคต
 - 2.2 การศึกษาความสามารถของตัวแปรในการพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 จำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์
ในตอนนี้ ผู้วิจัยได้เจงนัยความถี่และค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ระดับชั้น เชาวนปัญญา บุคลิกภาพ ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	470	48.5
	หญิง	500	51.5
	รวม	970	100.0
2. ระดับชั้นที่เรียน	ม. 1	346	35.7
	ม. 2	341	35.2
	ม. 3	283	29.2
	รวม	970	100.0
3. เชาวนปัญญา	ต่ำกว่าปานกลาง	152	15.7
	ปานกลาง	711	73.3
	สูงกว่าปานกลาง	107	11.0
	รวม	970	100.0
4. บุคลิกภาพ	แบบเอ	958	98.8
	แบบบี	12	1.2
	รวม	970	100.0
5. ระดับการศึกษาของบิดา	ประถมศึกษา	849	87.5
	มัธยมศึกษา	103	10.6
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	16	1.6
	ปริญญาตรี	2	0.2
	สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
	รวม	970	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. ระดับการศึกษาของมารดา	ประถมศึกษา	896	92.4
	มัธยมศึกษา	66	6.8
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	8	0.8
	ปริญญาตรี	-	-
	สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
	รวม	970	100.0
7.ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว	ต่ำ	505	52.1
	ปานกลาง	353	36.4
	สูง	112	11.5
	รวม	970	100.0
8. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	แบบรัก	217	22.37
	แบบควบคุม	152	15.67
	แบบใช้เหตุผล	563	58.04
	แบบลงโทษ	38	3.92
	รวม	970	100

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 2 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีนักเรียนชายจำนวน 470 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 นักเรียนหญิงจำนวน 500 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5

จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน พบว่า ระดับชั้นที่มีนักเรียนมากที่สุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 35.7 รองลงมาคือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 35.2 และจำนวนนักเรียนที่น้อยที่สุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 29.2

จำแนกตามเขavnปัญญา พบว่านักเรียนที่มีเขavnปัญญาระดับปานกลางมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.3 รองลงมาคือ มีเขavnปัญญาดำกว่าปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 15.7 และมีเขavnปัญญาสูงกว่าปานกลางมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.0

จำแนกตามบุคลิกภาพ นักเรียนมีบุคลิกภาพแบบเอ คิดเป็นร้อยละ 98.8 บุคลิกภาพแบบบี คิดเป็นร้อยละ 1.2

จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา พบว่าระดับการศึกษาของบิดาของนักเรียนมีจำนวนมากที่สุด คือ ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 87.5 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.2 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 1.6 ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 0.2 ตามลำดับ

จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา พบว่าระดับการศึกษาของมารดาของนักเรียนมีจำนวนมากที่สุด คือ ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 92.4 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.8 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

จำแนกตามฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่าฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.1 รองลงมาคือ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.4 และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวระดับสูงมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.5 ตามลำดับ

จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว พบว่า นักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.04 รองลงมาคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรัก คิดเป็นร้อยละ 22.37 การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม คิดเป็นร้อยละ 15.67 และการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายหรือจิต คิดเป็นร้อยละ 3.92 ตามลำดับ

1.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บรรยากาศในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและลักษณะมุ่งอนาคต การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนของตัวแปรมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บรรยากาศ

ในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน และลักษณะมุ่งอนาคต

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านส่วนตัว			
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	2.50	0.51	ปานกลาง
2. ด้านสภาพแวดล้อม			
บรรยากาศในการเรียนการสอน	2.73	0.45	ปานกลาง
การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน	1.95	0.54	น้อย

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3. ลักษณะมุ่งอนาคต			
ด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือก กระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ	3.77	0.56	สูง
ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับ การศึกษาและการประกอบอาชีพ	3.41	0.47	ปานกลาง
ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามใน ปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพ	3.96	0.54	สูง
โดยรวมทุกด้าน	3.70	0.44	สูง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 3 พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยของตัวแปร แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บรรยายากาในการเรียนการสอน ลักษณะมุ่งอนาคตในการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ ลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนอยู่ในระดับน้อย

1.3 ค่าเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคตจำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นที่เรียน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว เชื้อชาติ ปัญญา ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคต จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นที่เรียน ระดับการศึกษาของ บิดา ระดับการศึกษาของมารดา ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว เชาวนปัญญา

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคต				ระดับ
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y	
เพศ					
ชาย	3.56	3.30	3.75	3.53	ปานกลาง
หญิง	3.97	3.51	4.15	3.86	สูง
ระดับชั้นที่เรียน					
มัธยมศึกษาปีที่ 1	3.73	3.40	3.93	3.67	สูง
มัธยมศึกษาปีที่ 2	3.77	3.45	3.98	3.72	สูง
มัธยมศึกษาปีที่ 3	3.82	3.39	3.97	3.71	สูง
ระดับการศึกษาของบิดา					
ประถมศึกษา	3.78	3.40	3.95	3.70	สูง
มัธยมศึกษา	3.75	3.47	4.04	3.74	สูง
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.,ปวส.)	3.81	3.45	4.02	3.75	สูง
ปริญญาตรี	3.50	3.28	3.88	3.54	ปานกลาง
ระดับการศึกษาของมารดา					
ประถมศึกษา	3.78	3.41	3.96	3.70	สูง
มัธยมศึกษา	3.68	3.45	3.89	3.66	ปานกลาง
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.,ปวส.)	3.81	3.46	4.17	3.80	สูง
ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว					
ต่ำ	3.77	3.39	3.95	3.69	สูง
ปานกลาง	3.77	3.42	3.97	3.71	สูง
สูง	3.79	3.48	3.96	3.73	สูง
เชาวนปัญญา					
ต่ำกว่าปานกลาง	3.67	3.37	3.90	3.64	ปานกลาง
ปานกลาง	3.79	3.42	3.96	3.71	สูง
สูงกว่าปานกลาง	3.81	3.41	3.99	3.72	สูง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 พบว่า นักเรียนชาย มีค่าเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง

จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีค่าเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง

จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา พบว่า นักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช., ปวศ.) มีค่าเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง ส่วนนักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา พบว่า นักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช., ปวศ.) มีค่าเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง ส่วนนักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

จำแนกตามฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่า นักเรียนที่มีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ปานกลาง และสูง มีค่าเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง

จำแนกตามเชาว์ปัญญา พบว่า นักเรียนที่มีเชาว์ปัญญาในระดับปานกลาง สูงกว่า ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง ส่วนนักเรียนที่มีเชาว์ปัญญา ระดับต่ำกว่าปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

2.1 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับลักษณะมุ่งอนาคต การวิเคราะห์
ตอนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนของตัวแปรทั้งหมดมาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ดังแสดง
ในตาราง 5 - 8

ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตัวแปร	ด้านการ คาดการณ์ไกล และการตัดสินใจ เลือกกระทำ	ด้านการ แก้ปัญหาและ การวางแผน	ด้านการรู้จัก รอยยิ้มและมี ความเพียร พยายามใน ปัจจุบัน	โดยรวม ทุกด้าน
<u>ด้านส่วนตัว</u>				
เพศ	-.245**	-.153*	-.313**	-.278**
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.427**	.415**	.467**	.514**
บุคลิกภาพ	.383**	.367**	.443**	.468**
ระดับเขาวนปัญญา	.086	.062	.080	.090
<u>ด้านครอบครัว</u>				
ระดับการศึกษาของบิดา	-.035	.074	.047	.031
ระดับการศึกษาของมารดา	-.070	.023	-.001	-.021
ฐานะเศรษฐกิจของ ครอบครัว	.069	.082	-.054	.081
การอบรมเลี้ยงดูของ ครอบครัว	-.024	-.156*	.075	.079
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u>				
บรรยากาศในการเรียน การสอน	.605**	.493**	.579**	.661**
การรับข่าวสารจาก สื่อมวลชน	.052	.230**	.157*	.170**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกล และการตัดสินใจเลือกกระทำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าตั้งแต่ $-.245$ ถึง $.605$ ซึ่งตัวแปรเพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าตั้งแต่ $-.153$ ถึง $.493$ ซึ่งตัวแปรการอบรมเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ตัวแปรเพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอบคอบและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าตั้งแต่ $-.313$ ถึง $.579$ ซึ่งตัวแปรการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านความเพียรพยายามในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ตัวแปรเพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านความเพียรพยายามในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าตั้งแต่ $-.278$ ถึง $.661$ ซึ่งตัวแปรเพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

ตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตัวแปร	ด้านการ คาดการณ์โลก และการตัดสินใจ เลือกกระทำ	ด้านการ แก้ปัญหาและ การวางแผน	ด้านการรู้จัก รอยยิ้มและมี ความเพียร พยายามใน ปัจจุบัน	โดยรวม ทุกด้าน
<u>ด้านส่วนตัว</u>				
เพศ	-.435**	-.295**	-.387**	-.439**
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.462**	.465**	.455**	.539**
บุคลิกภาพ	.348**	.364**	.357**	.421**
เชาวน์ปัญญา	.001	-.041	.047	.004
<u>ด้านครอบครัว</u>				
ระดับการศึกษาของบิดา	-.023	.015	.071	.004
ระดับการศึกษาของมารดา	-.078	-.008	-.039	-.050
ฐานะเศรษฐกิจของ ครอบครัว	-.147*	-.047	-.122	-.126*
การอบรมเลี้ยงดูของ ครอบครัว	-.024	.039	-.012	-.000
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u>				
บรรยากาศในการเรียน การสอน	.613**	.560**	.560**	.677**
การรับข่าวสารจาก สื่อมวลชน	.121	.321	.171*	.234**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับลักษณะมุ่งอนาคต ด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าตั้งแต่ $-.435$ ถึง $.613$ ซึ่งตัวแปรฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยาการในการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าตั้งแต่ $-.295$ ถึง $.560$ ซึ่งตัวแปรเพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยาการในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจาก สื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหา และการวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าตั้งแต่ $-.439$ ถึง $.677$ ซึ่งตัวแปรฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ตัวแปรเพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยาการในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

ตาราง 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปร	ด้านการ คาดการณ์ไกล และการตัดสินใจ เลือกกระทำ	ด้านการ แก้ปัญหาและ การวางแผน	ด้านการรู้จัก รอยยิ้มและมี ความเพียร พยายามใน ปัจจุบัน	โดยรวม ทุกด้าน
<u>ด้านส่วนตัว</u>				
เพศ	-.436**	-.239**	-.412**	-.423**
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.593**	.538**	.567**	.660**
บุคลิกภาพ	.428**	.474**	.461**	.529**
เชาวน์ปัญญา	.045	.052	.014	.043
<u>ด้านครอบครัว</u>				
ระดับการศึกษาของบิดา	.032	.006	.009	.018
ระดับการศึกษาของมารดา	.066	-.051	.031	.057
ฐานะเศรษฐกิจของ ครอบครัว	.097	.150*	.117	.141*
การอบรมเลี้ยงดูของ ครอบครัว	-.060	-.103	-.031	-.075
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u>				
บรรยากาศในการเรียน การสอน	.623**	.501**	.565**	.655**
การรับข่าวสารจาก สื่อมวลชน	.288**	.317**	.324**	.361**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับลักษณะมุ่งอนาคต ด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าตั้งแต่ -.436 ถึง .621 ซึ่งตัวแปรเพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียน การสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกล และการตัดสินใจเลือกกระทำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าตั้งแต่ -.239 ถึง .538 ซึ่งตัวแปรฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรเพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าตั้งแต่ -.412 ถึง .567 ซึ่งตัวแปรเพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับลักษณะ มุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าตั้งแต่ -.423 ถึง .660 ซึ่งตัวแปรฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรเพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวแปร	ด้านการ คาดการณ์ไกล และการตัดสินใจ เลือกกระทำ	ด้านการ แก้ปัญหาและ การวางแผน	ด้านการรู้จัก รอคอยและมี ความเพียร พยายามใน ปัจจุบัน	โดยรวม ทุกด้าน
<u>ด้านส่วนตัว</u>				
เพศ	-.364**	-.224**	-.368**	-.375**
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.475**	.469**	.487**	.559**
บุคลิกภาพ	.379**	.404**	.416**	.469**
เขาวนปัญหา	.058	.022	.054	.053
<u>ด้านครอบครัว</u>				
ระดับการศึกษาของบิดา	-.014	.035	.043	.024
ระดับการศึกษาของมารดา	-.034	.022	.005	-.008
ฐานะเศรษฐกิจของ ครอบครัว	.009	.061	.015	.033
การอบรมเลี้ยงดูของ ครอบครัว	-.041	.052	.012	.008
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u>				
บรรยากาศในการเรียน การสอน	.604**	.515**	.563**	.659**
การรับข่าวสารจาก สื่อมวลชน	.145**	.283**	.214**	.249**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 8 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าระหว่าง $-.364$ ถึง $.604$ ซึ่งตัวแปรเพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกล และการตัดสินใจเลือกกระทำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าระหว่าง $-.224$ ถึง $.515$ ซึ่งตัวแปรเพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

และยังพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอย และมีความเพียรพยายามในปัจจุบันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าตั้งแต่ -3.68 ถึง $.563$ ซึ่งตัวแปรเพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและความเพียรพยายามในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้าน มีค่าตั้งแต่ $-.375$ ถึง $.659$ ซึ่งตัวแปรเพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บรรยากาศในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

2.2 การศึกษาความสามารถของตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต

การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยได้นำคะแนนของตัวแปรทั้งหมดมาวิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่าย และนำมาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise โดยแยกวิเคราะห์ทีละชั้นเรียนและรวมทั้งหมดทุกชั้นเรียน ดังแสดงในตาราง 9 - 24

ตาราง 9 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (4,341)
X ₀ (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.585	.054	.483	66.80	10.792*	.718	90.663*
X ₂ (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.280	.069	.199	27.53	4.053*		
X ₃ (บุคลิกภาพ)	.256	.086	.141	19.50	2.961*		
X ₁ (เพศ)	-2.156	.850	-100	13.83	-2.537*		
รวม			.723	100			
R ² = .515, SE = 7.536							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 พบว่า สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่าง บรรยากาศในการเรียนการสอน (X₀) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) บุคลิกภาพ (x₃) เพศ (X₁) กับลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ .718 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านได้ร้อยละ 51.50 โดยบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₀) ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 66.80 รองลงมาตามลำดับคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) คิดเป็นร้อยละ 27.53 บุคลิกภาพ คิดเป็นร้อยละ 19.50 และเพศ คิดเป็นร้อยละ -13.83 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (2,343)
X ₁ (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.264	.024	.518	73.06	10.981*		
X ₂ (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.113	.028	.191	26.94	4.055*	.692	112.092*
รวม			.709	100			
$R^2 = .395$, $SE = 3.529$							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 10 พบว่า สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₁) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ .692 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพได้ร้อยละ 39.50 โดยบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₁) ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 73.06 รองลงมาคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) คิดเป็นร้อยละ 26.94 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ตาราง 11 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผน
 ที่เกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์
 แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (5,340)
X ₉ (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.180	.024	.381	44.15	7.450*		
X ₂ (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.058	.034	.105	12.17	1.716*		
X ₁₀ (การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน)	.159	.058	.128	14.83	2.724*	.572	33.093*
X ₈ (การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว)	.023	9.164	.117	13.56	2.545*		
X ₃ (บุคลิกภาพ)	.093	.040	.132	15.29	2.331*		
รวม			.863	100			
$R^2 = .327$, SE = 3.472							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 พบว่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบรรยากาศในการเรียน (X₉) การอบรมเลี้ยงดูแบบรัก (X₈) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X₁₀) การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว (X₈) บุคลิกภาพ (X₃) กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ .572 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพได้ร้อยละ 32.70 โดยบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 44.15 รองลงมาตามลำดับคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) คิดเป็นร้อยละ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน คิดเป็นร้อยละ 14.83 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 13.56 และบุคลิกภาพ คิดเป็นร้อยละ 15.29 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อการรู้จักโรคคอตีบ และมีความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (4,341)
X ₀ (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.171	.022	.384	68.45	7.897*		
X ₂ (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.092	.028	.178	31.73	3.335*	.655	63.975*
X ₁ (เพศ)	-1.305	.340	-.164	-29.23	-3.831*		
X ₃ (บุคลิกภาพ)	.108	.035	.163	29.05	3.137*		
รวม			.561	100			
$R^2 = .429$, SE = 3.019							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 12 พบว่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่าง บรรยากาศในการเรียนการสอน (X₀) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) เพศ (X₁) บุคลิกภาพ (X₃) กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักโรคคอตีบและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ .655 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักโรคคอตีบและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพได้ร้อยละ 42.90 โดยบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₀) ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 68.45 รองลงมาตามลำดับคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) คิดเป็นร้อยละ 31.73 เพศ (X₁) คิดเป็นร้อยละ -29.23 และบุคลิกภาพ (X₃) คิดเป็นร้อยละ 29.05 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต โดยรวมทุกด้านของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (3,337)
X ₉ (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.661	.057	.496	99.47	11.665*		
X ₂ (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.312	.056	.236	44.95	5.599*	.745	139.704*
X ₁ (เพศ)	-4.447	.838	-.207	-39.42	-5.309*		
รวม			.525	100			
$R^2 = .564$, SE = 7.140							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 13 พบว่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) เพศ (X₁) กับลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ .745 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายตามแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านได้ร้อยละ 55.40 โดยบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 99.47 รองลงมาตามลำดับคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) คิดเป็นร้อยละ 44.95 และเพศ (X₁) คิดเป็นร้อยละ -39.42 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและ
การตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (3,337)
X_0 (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.248	.026	.454	117.01	9.711*		
X_1 (เพศ)	-2.073	.377	-.236	-60.82	-5.498*	.678	95.691*
X_2 (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.092	.025	.170	43.81	3.667*		
รวม			.388	100			
$R^2 = .460$, $SE = 3.243$							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 14 พบว่า สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบรรยากาศในการเรียนการสอน (X_0) เพศ (X_1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ .678 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพได้ร้อยละ 46.00 โดยบรรยากาศในการเรียนการสอน (X_0) ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 117.01 รองลงมาตามลำดับคือ เพศ (X_1) คิดเป็นร้อยละ -60.82 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) คิดเป็นร้อยละ 43.81 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผน
เกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การวิเคราะห์
แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (4,336)
X_0 (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.199	.024	.411	59.82	8.338*	.635	56.639*
X_{10} (การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน)	.240	.055	.192	27.95	4.325*		
X_2 (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.086	.024	.179	26.05	3.521*		
X_1 (เพศ)	-.740	.353	-.095	-13.82	-2.095*		
รวม			.687	100			
$R^2 = .403$, $SE = 3.036$							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 15 พบว่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบรรยากาศในการเรียนการสอน (X_0) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{10}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) เพศ (X_1) กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ .635 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพได้ร้อยละ 40.30 โดยบรรยากาศในการเรียนการสอน (X_{10}) ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 51.82 รองลงมาตามลำดับคือ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{10}) คิดเป็นร้อยละ 27.95 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) คิดเป็นร้อยละ 26.05 และเพศ (X_1) คิดเป็นร้อยละ -13.82 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักโรคคอตีบและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (3,336)
X ₉ (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.217	.026	.409	79.73	8.261*		
X ₁ (เพศ)	-1.694	.387	-.198	-38.60	-4.375*	.634	56.502*
X ₂ (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.103	.026	.196	38.21	4.002*		
X ₅ (ระดับการศึกษาของบิดา)	1.082	.431	.106	20.66	2.507*		
รวม			.513	100			
$R^2 = .402$, SE = 3.330							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 16 พบว่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) เพศ (X₁) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) ระดับการศึกษาของบิดา (X₅) กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักโรคคอตีบและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ .634 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักโรคคอตีบและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพได้ร้อยละ 40.20 โดยบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 79.73 รองลงมาตามลำดับคือ เพศ (X₁) คิดเป็นร้อยละ -38.60 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) คิดเป็นร้อยละ 38.21 และระดับการศึกษาของบิดา (X₅) คิดเป็นร้อยละ 20.66 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (6,276)
X ₂ (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.357	.074	.280	34.70	4.809*	.766	65.153*
X ₉ (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.444	.064	.346	42.87	6.974*		
X ₁ (เพศ)	-3.401	1.016	-.143	-17.71	-3.347*		
X ₃ (บุคลิกภาพ)	.220	.095	.118	14.62	2.311*		
X ₇ (ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว)	1.771	.669	.103	12.76	2.648*		
X ₁₀ (การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน)	.350	.144	.103	12.76	2.430*		
รวม			.807	100			
R ² = .586, SE = 7.720							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 17 พบว่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) บรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) เพศ (X₁) บุคลิกภาพ (X₃) ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว (X₇) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X₁₀) กับลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ .766 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านได้ร้อยละ 58.60 โดยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) ส่งผลสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 34.70 รองลงมาตามลำดับคือ บรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) คิดเป็นร้อยละ 42.87 เพศ (X₁) คิดเป็นร้อยละ -17.71 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว (X₇) คิดเป็นร้อยละ 12.76 และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X₁₀) คิดเป็นร้อยละ 12.76 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและ
การตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (4,287)
X_9 (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.188	.026	.381	65.02	7.111*	.708	69.709*
X_2 (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.148	.026	.300	51.19	5.595*		
X_1 (เพศ)	-1.741	.430	-.190	-32.42	-4.052*		
X_5 (ระดับการศึกษาของบิดา)	1.131	.510	.095	16.42	2.217*		
รวม			.586	100			
$R^2 = .500$, $SE = 3.257$							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 18 พบว่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่าง บรรยากาศในการเรียนการสอน (X_9) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) เพศ (x_1) ระดับการศึกษาของบิดา (X_5) กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ .708 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคต ด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำได้อย่างร้อยละ 50.00 โดยบรรยากาศในการเรียนการสอน (X_9) ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 65.02 รองลงมาตามลำดับคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) คิดเป็นร้อยละ 51.19 เพศ (X_1) คิดเป็นร้อยละ -32.42 และระดับการศึกษาของบิดา (X_5) คิดเป็นร้อยละ 16.42 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผน
 เกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์
 แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (5,277)
X ₂ (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.116	.034	.236	26.79	3.404*		
X ₉ (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.120	.029	.244	27.70	4.120*		
X ₃ (บุคลิกภาพ)	.124	.045	.173	19.63	2.779*	.619	34.389*
X ₇ (ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว)	.813	.313	.123	13.96	2.594*		
X ₁₀ (การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน)	.136	.067	.105	11.92	2.027*		
รวม			.881	100			
$R^2 = .383$, SE = 3.617							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 19 พบว่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) บรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) บุคลิกภาพ (X₃) ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว (X₇) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X₁₀) กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ .619 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพได้ร้อยละ 38.30 โดยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) ส่งผลสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 26.79 รองลงมาตามลำดับคือบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) คิดเป็นร้อยละ 27.70 บุคลิกภาพ (X₃) คิดเป็นร้อยละ 19.63 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว (X₇) คิดเป็นร้อยละ 13.96 และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X₁₀) คิดเป็นร้อยละ 11.92 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักโรคคอตีบและมีความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (4,278)
X_2 (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.141	.030	.280	55.11	4.731*		
X_9 (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.152	.029	.300	59.06	5.254*	.662	54.357*
X_1 (เพศ)	-1.705	.465	-.182	-35.82	-3.666*		
X_{10} (การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน)	.147	.066	.100	21.65	2.249*		
รวม			.508	100			
$R^2 = .439$, $SE = 3.535$							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 20 พบว่า สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) บรรยากาศในการเรียนการสอน (X_9) เพศ (X_1) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{10}) กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักโรคคอตีบและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ .662 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักโรคคอตีบและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ ได้ร้อยละ 43.90 โดยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 55.11 รองลงมาตามลำดับคือ บรรยากาศในการเรียนการสอน (X_9) คิดเป็นร้อยละ 59.06 เพศ (X_1) คิดเป็นร้อยละ -35.82 และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{10}) คิดเป็นร้อยละ 21.65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (6,963)
X ₉ (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.576	.034	.454	62.62	16.938*	.732	185.637*
X ₂ (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.250	.041	.190	26.21	6.117*		
X ₁ (เพศ)	-3.565	.521	-.161	-22.20	-6.845*		
X ₃ (บุคลิกภาพ)	.197	.052	.110	15.17	3.818*		
X ₁₀ (การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน)	.233	.077	.070	9.65	3.013*		
X ₅ (ระดับการศึกษาของบิดา)	1.670	.596	.062	8.55	2.804*		
รวม			.725	100			

$R^2 = .536, SE = 7.577$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 21 พบว่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) เพศ (X₁) บุคลิกภาพ (X₃) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X₁₀) ระดับการศึกษาของบิดา (X₅) กับลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่าเท่ากับ .732 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านได้ร้อยละ 53.60 โดยบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 62.62 รองลงมาตามลำดับคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) คิดเป็นร้อยละ 26.21 เพศ (X₁) คิดเป็นร้อยละ -22.20 บุคลิกภาพ (X₃) คิดเป็นร้อยละ 15.17 การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X₁₀) คิดเป็นร้อยละ 9.65 และระดับการศึกษาของบิดา (X₅) คิดเป็นร้อยละ 8.55 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและ
การตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	Seb	B	B (%)	t	R	F (4,965)
X ₉ (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.227	.015	.441	101.84	15.087*	.655	181.313*
X ₂ (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.113	.015	.212	48.96	7.335*		
X ₁ (เพศ)	-1.476	.233	-.164	-37.87	-6.328*		
X ₈ (การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว)	-.013	5.808	-.056	-12.93	-2.272*		
รวม			.433	100			
$R^2 = .429$, SE = 3.407							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 22 พบว่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) เพศ (X₁) การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว (X₈) กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่าเท่ากับ .655 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพได้ร้อยละ 42.90 โดยบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 101.84 รองลงมาตามลำดับคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) คิดเป็นร้อยละ 48.96 เพศ (X₁) คิดเป็นร้อยละ -37.87 และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว (X₈) คิดเป็นร้อยละ -12.93 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตการแก้ปัญหาและการวางแผน
เกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การ
วิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (5,964)
X ₉ (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.173	.015	.358	42.67	11.670*		
X ₂ (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.085	.018	.171	20.38	4.694*		
X ₁₀ (การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน)	.171	.035	.135	16.09	4.910*	.592	104.193*
X ₃ (บุคลิกภาพ)	.074	.023	.109	12.99	3.219*		
X ₇ (ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว)	.405	.159	.066	7.87	2.540*		
รวม			.839	100			
$R^2 = .351, SE = 3.403$							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 23 พบว่า สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X₁₀) บุคลิกภาพ (X₃) ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว (X₇) กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่าเท่ากับ .592 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพได้ร้อยละ 35.10 โดยบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 42.67 รองลงมาตามลำดับคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) คิดเป็นร้อยละ 20.38 การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X₁₀) คิดเป็นร้อยละ 16.09 บุคลิกภาพ (X₃) คิดเป็นร้อยละ 12.99 และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว (X₇) คิดเป็นร้อยละ 7.87 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอยและความ
เพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	SEb	B	B (%)	t	R	F (6,963)
X ₉ (บรรยากาศในการเรียนการสอน)	.181	.015	.367	63.17	12.212*	.645	114.525*
X ₂ (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)	.078	.018	.154	26.50	4.404*		
X ₁ (เพศ)	-1.648	.226	-.192	-33.04	-7.280*		
X ₃ (บุคลิกภาพ)	.081	.022	.115	19.79	3.586*		
X ₅ (ระดับการศึกษาของบิดา)	.807	.259	.077	13.25	3.119*		
X ₁₀ (การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน)	.077	.034	.060	10.33	2.283*		
รวม			.581	100			
$R^2 = .416, SE = 3.292$							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 24 พบว่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) เพศ (X₁) บุคลิกภาพ (X₃) ระดับการศึกษาของบิดา (X₅) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X₁₀) กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอยและความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่าเท่ากับ .645 ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอยและความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพได้ร้อยละ 41.60 โดยบรรยากาศในการเรียนการสอน (X₉) ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 63.17 รองลงมาตามลำดับคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) คิดเป็นร้อยละ 26.50 เพศ (X₁) คิดเป็นร้อยละ -33.04 บุคลิกภาพ (X₃) คิดเป็นร้อยละ 19.79 ระดับการศึกษาของบิดา (X₅) คิดเป็นร้อยละ 13.25 และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X₁₀) คิดเป็นร้อยละ 10.33 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษากันคว่ำ

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกล และการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษา และการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3
4. เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรในการพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3
5. เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรในการพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3
6. เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรในการพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3
7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกล และการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษา และการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
8. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

9. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักและรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

10. เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรในการพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

11. เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรในการพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

12. เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรในการพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคต ด้านการคาดการณ์ไกล และการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3

2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3

3. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักและรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3

4. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมสามารถพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ได้

5. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมสามารถพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ได้

6. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมสามารถพยากรณ์ ลักษณะ มุ่งอนาคตด้านการรู้จัก รอคอย และมีความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบความสำเร็จด้านการ ศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ได้

7. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับลักษณะ มุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบ อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

8. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับลักษณะ มุ่งอนาคต ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

9. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับลักษณะ มุ่งอนาคต ด้านการรู้จัก รอคอย และมีความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบความสำเร็จด้าน การศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

10. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมสามารถพยากรณ์ลักษณะ มุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบ อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้

11. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมสามารถพยากรณ์ลักษณะ มุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้

12. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมสามารถพยากรณ์ ลักษณะ มุ่งอนาคตด้านการรู้จัก รอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบความสำเร็จด้านการ ศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตรัง ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 970 คน จากตารางกลุ่มตัวอย่าง Yamane. 1967 : 886 - 887) ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 97 โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุงอนาคตของนักเรียน ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามด้านส่วนตัว
2. แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
3. แบบสำรวจบุคลิกภาพ
4. แบบสอบถามด้านครอบครัว
5. แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว
6. แบบสอบถามลักษณะมุงอนาคต
7. แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน
8. แบบสอบถามการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน
9. แบบทดสอบทางเชาวนปัญญา

วิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาต และขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างวันที่ 6 กรกฎาคม - 27 กรกฎาคม 2541
3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบทุกข้อของนักเรียน จำนวน 970 คน นำมาตรวจให้คะแนนแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

วิธีจัดการกับข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOWS ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่ว ๆ ไป โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
3. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง โดยใช้วิธีการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะมุ่งอนาคต ด้านย่อย 3 ด้าน และโดยรวมทุกด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า
 - ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_1) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
 - ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_2) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_3) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความสัมพันธ์กับการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - ลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้าน (y) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านย่อย 3 ด้าน และโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า

ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_1) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความสัมพันธ์กับ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_2) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_3) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้าน (y) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านย่อย 3 ด้าน และโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า

ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_1) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_2) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความสัมพันธ์กับฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_3) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้าน (y) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความสัมพันธ์กับฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับลักษณะมุงอนาคตด้านย่อย 3 ด้าน และโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า

ลักษณะมุงอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_1) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ลักษณะมุงอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_2) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ลักษณะมุงอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_3) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ลักษณะมุงอนาคตโดยรวมทุกด้าน (y) มีความสัมพันธ์กับ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ บรรยากาศในการเรียนการสอน และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

5. ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตด้านย่อย 3 ด้าน และโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตโดยรวมทุกด้าน (y) ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ เพศ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 51.50

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_1) ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 39.50

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_2) ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว บุคลิกภาพ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 32.70

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_3) ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ บุคลิกภาพ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 42.90

6. ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตด้านย่อย 3 ด้าน และโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตโดยรวมทุกด้าน (y) ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 55.40

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_1) ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 46.00

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_2) ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 40.30

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_3) ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ระดับการศึกษาของบิดา ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 40.20

7. ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตด้านย่อย 3 ด้าน และโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตโดยรวมทุกด้าน (y) ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บรรยากาศในการเรียนการสอน เพศ บุคลิกภาพ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 58.60

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_1) ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ ระดับการศึกษาของบิดา ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 50.00

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_2) ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บรรยากาศในการเรียนการสอน บุคลิกภาพ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 38.30

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุงอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_3) ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บรรยากาศในการเรียนการสอน เพศ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 43.90

8. ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านย่อย 3 ด้าน และโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้าน (y) ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพศ บุคลิกภาพ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ระดับการศึกษาของบิดา ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 53.60

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_1) ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 42.90

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_2) ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน บุคลิกภาพ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 35.10

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ (y_3) ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ บุคลิกภาพ ระดับการศึกษาของบิดา การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 41.60

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรเพศ (X_1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) บุคลิกภาพ (X_3) บรรยากาศในการเรียนการสอน (X_4) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{10}) มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพและโดยรวมทุกด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งพบว่านักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้นมีลักษณะมุ่งอนาคตด้านย่อย 3 ด้าน และโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีระดับอายุใกล้เคียงกันคือ 12 - 15 ปี ซึ่งเด็กในช่วงอายุ 12 ปีขึ้นไปจะมีพัฒนาการรู้คิด ขั้นปฏิบัติการเชิงระบบ (Formal Operation) เป็นระยะที่โครงสร้างทางการคิดของเด็กพัฒนาเต็มที่แล้ว

เด็กสามารถเข้าใจปัญหาทั้งในรูปธรรมและนามธรรม สามารถหาเหตุผลมาใช้ในการแก้ปัญหาทั้งที่เป็นปัญหาเฉพาะและปัญหาทั่วไป เด็กมีความคิด กว้างขวางและลึกซึ้ง สามารถมองเห็นผลดีและผลเสียจากการกระทำต่าง ๆ ทั้งผลที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต (Piaget. 1972) ซึ่งตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สามารถอธิบายได้ดังนี้

1.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการรู้จักรอคอยและความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ และโดยรวมทุกด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กล่าวคือ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้นอยู่ในช่วงเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งในช่วงอายุนี้อายุจะเริ่มสนใจเกี่ยวกับการเรียนและการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539 : 122) ที่กล่าวว่าเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น วัยรุ่นชายและหญิงเริ่มมีความสนใจและเริ่มวางแผนเกี่ยวกับการเรียนและอาชีพในอนาคต และสอดคล้องกับผลการวิจัยของมังกส์ (Nurmi. 1991 : 21 ; citing Monks. 1968) ได้ศึกษาการมองอนาคตของนักศึกษาชาวต่างชาติ จำนวน 1,424 คน ที่มีอายุระหว่าง 14 - 21 ปี ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นมีความสนใจในเรื่องการเรียน การประกอบอาชีพ และอนาคตของครอบครัวและที่อยู่อาศัยมาก โดยเด็กชายสนใจเรื่องการเรียนและการประกอบอาชีพมาก ในขณะที่เด็กหญิงสนใจเกี่ยวกับอนาคตของครอบครัวและการแต่งงาน

1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการรู้จักรอคอยและความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ และโดยรวมทุกด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กล่าวคือ นักเรียนที่ต้องการประสบความสำเร็จด้านการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคตจะต้องมีการคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของผลเสียผลดีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีการวางแผนปฏิบัติตนเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จได้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2530 : 167) ที่กล่าวว่า บุคคลใดที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และลักษณะมุ่งอนาคตสูง ก็อาจคาดได้ว่า เขามีพลังผลักดันให้กระทำการกิจกรรมต่าง ๆ ในปัจจุบันอย่างขยันขันแข็งที่สุด ถ้าผลงานนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของผลประโยชน์ที่จะได้รับในระยะยาว เช่น ขยันเรียนหนังสือในปัจจุบันเพื่อจะได้งานดีมีชีวิตก้าวหน้าและสบายในอนาคต และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิชัย เอียดบัว (2534 : 178 - 183) ได้ศึกษาลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูประถมศึกษา สังกัด

กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ครูที่ตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ การแสวงหาความรู้และนำความรู้ไปใช้นั้น เป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงด้วย

1.3 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ และโดยรวมทุกด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กล่าวคือ นักเรียนที่มีบุคลิกภาพรักความก้าวหน้า มีความกระตือรือร้นที่จะทำงาน พยายามแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำงานด้วยตนเอง ทำงานด้วยความรวดเร็ว มีความเพียรพยายามและฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อประสบความสำเร็จในการทำงาน ย่อมมีลักษณะมุ่งอนาคตที่ดีด้วย เพราะผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะเป็นผู้ที่รู้จักคาดการณ์ไกล รู้จักตัดสินใจ รู้จักแก้ปัญหา รู้จักวางแผน รู้จักรอคอย และมีความเพียรพยายาม ซึ่งลักษณะเหล่านี้เป็นลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพแบบเอ ซึ่งสอดคล้องกับรัตน ประเสริฐสม (2526 : 37 - 38) ที่กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตจัดเป็นด้านหนึ่งของบุคลิกภาพที่พัฒนามาจากการเรียนรู้ การศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งจะพัฒนาอย่างช้า ๆ ในวัยเด็ก

1.4 บรรยากาศในการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ และโดยรวมทุกด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้เพราะว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนจะมีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตได้ กล่าวคือ ถ้าโรงเรียนมีบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี อันได้แก่ วิธีการสอนของครู กิจกรรมในชั่วโมงเรียนที่ช่วยสร้างความเข้าใจและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเมื่อมีปัญหา เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งบรรยากาศในห้องเรียนมีการร่วมมือกันระหว่างเพื่อนแล้วเด็กจะเกิดลักษณะมุ่งอนาคตได้ ซึ่งสอดคล้องกับเพ็ญแข ประจณปัจจนิก (2527 : 15 - 17) ที่กล่าวว่าในการเรียนการสอนครูสามารถปลูกฝังลักษณะมุ่งอนาคตให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้โดยใช้วิธีสอนที่สนับสนุนให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มในการทำงานและมีความเพียรพยายามที่จะทำงานให้ลุล่วงไปได้ ยกย่องนักเรียนที่ทําตนให้เป็นผู้มุ่งอนาคต ใช้วิธีการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดค้นหาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง นักเรียนจะได้เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นขั้นตอน และสามารถวางแผนได้ ได้เรียนรู้เหตุและผล สามารถคาดคะเนผลของเหตุการณ์ได้

1.5 การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ และโดยรวมทุกด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กล่าวคือ นักเรียนที่สนใจรับข่าวสารที่มีประโยชน์จากสื่อมวลชนอยู่เสมอ ย่อมมีความรู้กว้างไกล ทันสมัย สามารถนำความรู้หรือแบบอย่างที่ได้รับไปพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ซึ่งความรู้หรือแบบอย่าง que นักเรียนได้รับนั้น นักเรียนสามารถนำมาประกอบการคาดการณ์ไกล การตัดสินใจ การวางแผน การแก้ปัญหาเกี่ยวกับอนาคตด้านการศึกษาและอาชีพของตนเองในอนาคตได้ ซึ่งสอดคล้องกับดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2529 : 234) ที่กล่าวว่า สื่อมวลชนจึงเป็นเครื่องมือของเยาวชนในการศึกษาหาความรู้ที่แปลกใหม่ ถ้าเยาวชนได้รับรายการทางสื่อมวลชนที่เสนอตัวแบบที่ดีให้คิดสอสนใจ แสดงการยอมรับพฤติกรรม ที่น่าปรารถนาและไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ขัดกับสังคม ประกอบกับการสนับสนุนแนะนำจากบิดามารดาที่ถูกต้อง เยาวชนเหล่านี้จะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าเยาวชนที่รับสื่อมวลชนประเภทอื่น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของไวส์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2529 : 234 ; อ้างอิงมาจาก Wise) ได้ศึกษาวิจัยอิทธิพลของสื่อมวลชนโดยเฉพาะโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต พบว่า ผู้ที่ชอบรายการโทรทัศน์ที่ให้ความรู้ นั้น เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงและเห็นคุณค่าของการพัฒนาตนเองมากกว่าผู้ชอบรายการประเภทอื่น

2. ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ และโดยรวมทุกด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งตัวทำนายที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านย่อย 3 ด้าน และโดยรวมทุกด้าน เรียงจากมากที่สุดไปยั้งน้อยที่สุด ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ บุคลิกภาพ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ระดับการศึกษาของบิดาฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ และเพศ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 51.50 (ดังแสดงในตาราง 9) ส่วนลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งสามารถ

ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 39.50 (ดังแสดงในตาราง 10) ส่วนลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การอบรม เลี้ยงดูของครอบครัว และบุคลิกภาพ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 32.70 (ดังแสดงในตาราง 11) ส่วนลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ และเพศ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 42.90 (ดังแสดงในตาราง 12)

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเพศ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 55.40 (ดังแสดงในตาราง 13) ส่วนลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน เพศ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 46.00 (ดังแสดงในตาราง 14) ส่วนลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเพศ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 40.30 (ดังแสดงในตาราง 15) ส่วนลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเพศ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 40.20 (ดังแสดงในตาราง 16)

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บรรยากาศในการเรียนการสอน เพศ บุคลิกภาพ และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 58.60 (ดังแสดงในตาราง 17) ส่วนลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ และระดับการศึกษาของบิดา ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 50.00 (ดังแสดงในตาราง 18) ส่วนลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บรรยากาศในการเรียนการสอน บุคลิกภาพ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว และการรับ

ข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 38.30 (ดังแสดงในตาราง 19) ส่วนลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอยยิ้มและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บรรยากาศในการเรียนการสอน เพศ และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 43.90 (ดังแสดงในตาราง 20)

ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ บุคลิกภาพ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 53.60 (ดังแสดงในตาราง 21) ส่วนลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 42.90 (ดังแสดงในตาราง 22) ส่วนลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน บุคลิกภาพ และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 35.10 (ดังแสดงในตาราง 23) ส่วนลักษณะมุ่งอนาคตด้านการรู้จักรอยยิ้มและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ บุคลิกภาพ ระดับการศึกษาของบิดา และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 41.60 (ดังแสดงในตาราง 24)

2.1 ตัวแปรบรรยากาศในการเรียนการสอนส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการรู้จักรอยยิ้มและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่า จำนวนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ในแต่ละระดับชั้นมีจำนวนน้อย ครูกับนักเรียนจึงมีความใกล้ชิดกัน ครูสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง และสามารถจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนเพื่อ

พัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2527 : 15 - 17) ที่กล่าวว่า ครูสามารถปลูกฝังลักษณะมุ่งอนาคตได้โดยใช้วิธีสนับสนุนให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มในการทำงาน และมีความเพียรพยายามที่จะทำงานให้ลุล่วงไปได้ ใช้วิธีสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มในการทำงานและมีความเพียรพยายามที่จะทำงานให้ลุล่วงไปได้ ใช้วิธีสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดค้นหาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง นักเรียนสามารถเรียนรู้วิธีทำงานเป็นขั้นตอนและสามารถวางแผนได้ ได้เรียนรู้เรื่องเหตุและผล สามารถคาดคะเนผลของเหตุการณ์ได้ และยังสอดคล้องกับคำกล่าวของสุรศักดิ์ หลายมาลา (2527 : 14 - 15) ที่กล่าวว่า การสอนเด็กเพื่อนำความรู้ไปใช้ในอนาคต ต้องเริ่มต้นด้วยการคาดการณ์ว่า ในอนาคตมีอะไรที่สำคัญแตกต่างไปจากปัจจุบันอย่างไรบ้าง เด็กควรมีโอกาสในการวางแผนการเรียนในอนาคตด้วยตนเอง และพัฒนาการคิดวิเคราะห์ให้มากขึ้น การมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคต จะช่วยให้การวางแผนเป็นไปด้วยความรอบคอบ

2.2 ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกล และการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีการคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของผลดีและเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถวางแผนพฤติกรรมการเรียนได้ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ สามารถนำไปศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพที่ดีในอนาคตได้ จะเป็นนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของเรย์เนอร์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2530 : 167 ; อ้างอิงมาจาก Raynor. n.d.) ที่กล่าวว่า ลักษณะ มุ่งอนาคตเป็นลักษณะที่แยกแตกต่างจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคคลใดที่มีลักษณะทั้ง 2 ประการนี้สูง ก็อาจคาดได้ว่าเขาจะมีพลังผลักดันให้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในปัจจุบันอย่างขยันแข็งที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของทีฮาน (วิชัย เอียดบัว. 2534 : 42 ; อ้างอิงมาจาก Teahan. 1958 : 379 - 380) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต การมองโลกในแง่ดี และการมุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการของนักเรียนชายระดับมัธยมของสหรัฐอเมริกา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน ปรากฏว่านักเรียน ที่มีพฤติกรรมมุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการสูง เป็นบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง และมีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์สูงด้วย

2.3 ตัวแปรเพศส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2,3 ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียนชาย ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นวัยที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งนักเรียนหญิงมีอายุระหว่าง 13 - 15 ปี และนักเรียนชายมีอายุระหว่าง 15 - 17 ปี และนักเรียนหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่านักเรียนชาย จึงมีการคิดเชิงนามธรรมได้มากกว่า กล่าวคือเริ่มมีความคิดเป็นผู้ใหญ่ สามารถคิดได้สมเหตุสมผล เข้าใจในสิ่งที่ป็นนามธรรม (สุชา จันทน์เอม. 2539) จึงทำให้นักเรียนหญิงสามารถคิดแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล และคิดวางแผนเกี่ยวกับอนาคตมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของแลมม ชมิคท์ และทรอมสдорฟ (Nurmi. 1991 : 20 ; citing Lamm, Schmidt & Trommsdorft. 1976) ได้ศึกษาลักษณะมุ่งอนาคตด้านความคาดหวังและความกลัวของเด็กชาวเยอรมันตะวันตก จำนวน 100 คน ที่มีอายุระหว่าง 14 - 16 ปี ผลการศึกษาพบว่า เด็กหญิงจะคิดเกี่ยวกับอนาคตมากกว่าเด็กชาย โดยเด็กหญิงจะคาดหวังและกลัวในเรื่องรอบ ๆ ตัว เช่น เรื่องครอบครัว ส่วนเด็กชายจะคาดหวังและกลัวเกี่ยวกับเรื่องการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520 : 102 - 109) ได้ศึกษาจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,3,5 และมหาวิทยาลัยปีที่ 2 ที่มีอายุ 11 - 25 ปี จำนวน 1,400 คน พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตแปรปรวนไปตามลักษณะสังคม 3 ประการ คือ เพศ ชั้นเรียน และสถานที่เกิด โดยผู้หญิงมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ชาย

2.4 ตัวแปรบุคลิกภาพส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งจากกลุ่มตัวอย่าง 970 คน พบว่า นักเรียนมีบุคลิกภาพแบบเอ 958 คน คิดเป็นร้อยละ 98.8 (ดังแสดงในตาราง 2) บุคลิกภาพของนักเรียนซึ่งมีบุคลิกภาพแบบเอ จึงมีอิทธิพลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน เพราะบุคลิกภาพเป็นคุณลักษณะส่วนรวมของพฤติกรรมของบุคคล มีความสำคัญต่อบุคคลในการทำงาน ชีวิตส่วนตัวและสังคม ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของบุคลิกภาพแบบเอ

ได้แก่ ความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้ได้ผลดี พยายามแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง รักความก้าวหน้า ชอบทำงานแข่งกับเวลา และมีความเพียรพยายามที่จะฟันฝ่าอุปสรรค เพื่อประสบความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของไคร์เวอร์ และไวด์เนอร์ (Klewer and Weidner. 1987 : 204) ที่ศึกษาพบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะทำงานได้สำเร็จมากกว่า และมีความเพียรพยายามเพื่อประสบความสำเร็จมากกว่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์ (2539 : บทคัดย่อ) พบว่า บุคลิกภาพแบบเอ สามารถพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 ตัวแปรการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนอยู่ในระดับน้อย ซึ่งอาจเกิดจากครอบครัวและโรงเรียนไม่สามารถจัดหาสื่อต่าง ๆ ให้นักเรียนได้ดู ได้ฟัง ได้อ่านอย่างเพียงพอ หรือตัวนักเรียนขาดแบบอย่างในการเลือกข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ จึงส่งผลให้ตัวแปรการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตน้อย ลักษณะมุ่งอนาคตนั้น นอกจากเป็นความสามารถทางปัญญาของบุคคลในการวางแผนเกี่ยวกับอนาคตแล้ว ยังมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางสังคม ความสนใจ การวางแผน และความเชื่อเกี่ยวกับอนาคต เกิดจากการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมทางสังคม ด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น ความคาดหวังต่าง ๆ และความรู้เกี่ยวกับอนาคต (Nurmi. 1991 : 8) ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมที่นักเรียนได้รับจากครอบครัวและกลุ่มเพื่อนแล้ว สื่อมวลชนในรูปของสิ่งตีพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ก็มีบทบาทต่อนักเรียนค่อนข้างสูง นักเรียนจะใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือเพื่อศึกษาหาความรู้ที่แปลกใหม่มากขึ้น ดังนั้นถ้านักเรียนได้รับรายการสื่อมวลชนที่เสนอตัวแบบที่ดี มีคติสอนใจ แสดงการยอมรับพฤติกรรมที่น่าปรารถนา นักเรียนก็จะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของไวส์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2529 : 234 ; อ้างอิงมาจาก Wise. 1969) ได้ศึกษาวิจัยอิทธิพลของสื่อมวลชนโดยเฉพาะโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต พบว่าผู้ที่ชอบรายการโทรทัศน์ที่ให้ความรู้ นั้น เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงและเห็นคุณค่าของการพัฒนาตนเองมากกว่าผู้ชอบรายการประเภทอื่น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพินทร์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์ (2529 : 254 - 256) ศึกษาการควบคุมอิทธิพลของสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่

5 - 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด รอบกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,600 คน เป็นนักเรียนชาย 780 คน และนักเรียนหญิง 820 คน พบว่า เยาวชนไทยที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ยอมรับการควบคุมสื่อมวลชนจากบิดามารดา และยอมรับสื่อมวลชนที่เหมาะสม โดยเฉพาะโทรทัศน์และสิ่งตีพิมพ์มาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้ทราบว่า มีตัวแปรใดที่มีความสัมพันธ์ และตัวแปรใดที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ดังนั้นสถาบันการศึกษา ควรจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน โดยเฉพาะจากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนมากที่สุด คือ บรรยากาศในการเรียนการสอน ดังนั้นโรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ ให้เหมาะสมเพื่อส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคตแก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนในระดับอื่น ๆ เช่น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอุดมศึกษา เป็นต้น
2. ควรมีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น เทคนิคการพยากรณ์ กิจกรรมกลุ่ม การให้คำปรึกษา เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กนกวรรณ อุ่นใจ. ผลของการใช้เทคนิคการพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปริญญาโท.

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528.

กัญญา สุวรรณแสง. การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ : บำรุงสาสน์, 2533.

กาญจนา คำสุวรรณ. จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์, 2524.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือดำเนินงานสำหรับโรงเรียนโครงการ
ขยายโอกาสทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2532.

* คณะกรรมการการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น. วัยรุ่นสร้างสรรค์เพื่อสังคมไทย : ข้อเสนอแนะ
เชิงนโยบายเพื่อพัฒนาเด็กวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษาอบรมและดูแลเด็ก
วัยรุ่น, 2535.

* จรรยา สุวรรณทัต. ประมวลบทความวิชาการระหว่างปีพุทธศักราช 2526 - 2531
ฉบับออกนันทนาการครบรอบ 33 ปี สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ :เยาวชนไทยกับ
การมุ่งอนาคต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

✓ จรรยา สุวรรณทัต ลาตทองใบ ภู่อภิรมย์ และกมล สุดประเสริฐ. ความสามารถในการควบคุม
ตนเองของเด็กไทย ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางการศึกษาฝึกทักษะ
และการพัฒนาจิตลักษณะเพื่อการสร้างพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ. รายงานการวิจัย
ฉบับที่ 44. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2533.

* จรรยา เกษศรีสังข์. วิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

จักรวาล ภูวพันธ์. ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน
สถานสงเคราะห์เด็กหญิง บ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

จันทนา นนทิกร. การทดลองใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมายสำหรับเยาวชน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

✓ ฉลอง ภิรมย์รัตน์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์, 2521.

ชมพูนุช พงษ์ศิริ. ตัวแปรที่เกี่ยวกับความวิตกกังวลในการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

ณรงค์ศักดิ์ ตะละภักดิ์ และสมทรง สุวรรณเลิศ. "การหามาตรฐานการทดสอบโปรแกรมสชีพแมทธิชีสในเด็กไทย," วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 3 : 123-136 ; กรกฎาคม - กันยายน 2509.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. "ปัจจัยทางจิตสังคมกับความสันตภาษาไทย," รายงานการวิจัย ฉบับที่ 23. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

..... พฤติกรรมศาสตร์เล่มที่ 2. จิตวิทยาจริยธรรม และจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

✓ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และงามตา นันทานนท์. "จิตลักษณะของนักเรียนวัยรุ่นในครอบครัวปกติ-เครียด-แตกแยก และปัจจัยปกป้อง," วารสารจิตวิทยา. 1(2) : 20-39 ; 2537.

✗ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก. "จริยธรรมของเยาวชนไทย," รายงานการวิจัย ฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : กรมศาสนา, 2520.

..... "ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น," รายงานการวิจัย ฉบับที่ 26. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

✗ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินธ์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์. การควบคุมอิทธิพลของสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529

คารณิ วงษ์อยู่น้อย. การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม.

ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

ทิพวรรณ ลิ้มสุขนิรันดร์. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน.

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

อัคราณา.

✕ นงนุช โรจน์เลิศ. การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่น.

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

อัคราณา.

✓ นวลละออ สุภาพล. ผลสะท้อนแห่งโครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกรับใช้ประชาชนใน

ชนบท. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัคราณา.

นิภา นิธยาน. การปรับตัวและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ โอเดียนสโตร์, 2530.

บุญรับ ศักดิ์มณี. การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ.

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

อัคราณา.

ประสาธ อิศรปริดา. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กราฟิการ์ต, 2522.

✕ ปิยะกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ

ระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัคราณา.

✕ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์, 2530.

พนิดา สีนสุวรรณ. การเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน

สาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยการสอน

โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนแบบบรรยาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อัคราณา.

✕ พรณี ชูชัย. จิตวิทยาการสอน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

พรพิมล เข็มนาครินทร์. พัฒนาการวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ, 2539.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :

ฟิงเกอร์ปรีนและมีเดีย, 2536.

เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. “ลักษณะนิสัยมุ่งอนาคต,” เอกสารการสอนวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการ

อบรม หน่วยที่ 9-15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.

เพ็ญจันทร์ สว่างวงศ์ตระกูล. ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับตัวแทนประกันชีวิตที่ประสบความสำเร็จ

สำเร็จ. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2539. อัคราณา.

มาลี วิทยารัตน์. ผลของการฝึกการมุ่งอนาคตแก่เด็กในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านบางละมุง
จังหวัดชลบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.

รัตนา ประเสริฐสม. การสร้างจิตลักษณะส่งเสริมอนามัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา.
ปรินิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
อัดสำเนา.

วรรณ จารุทัศน์. การเปรียบเทียบการดำรงชีวิตของครอบครัวที่ใช้เทคนิคใหม่ในการทำนา
กับครอบครัวที่ทำนาแบบดั้งเดิมในเขตตำบลเสม็ด และตำบลตะกอม อำเภอไชยา จังหวัด
สุราษฎร์ธานี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

วิชัย เอียดบัว. ลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ
ของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

* สิรินันท์ ดำรงผล. จิตวิทยาพัฒนาการและการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2532.

ศรีธรรม ธนะภูมิ. พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2535.

ศรีระพร จันทโนทก. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

สมจิตร ห่อไตรรงค์. ผลของการฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มี
ภูมิหลังต่างกันในการอบรมเลี้ยงดูและลักษณะทางชีวสังคม. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.

สมดุล ชานูนวงศ์. ลักษณะทางจิตใจของประชากรไทยที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการ
พัฒนาต่างกัน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.

* สิริชัย ประทีปฉาย. การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. จันทบุรี : วิทยากรูปร่างไพพรรณณี,
2533.

สุชา จันทน์อม. จิตวิทยาทั่วไป. (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม). พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2539.

* สุรพงษ์ ชูเดช. ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของ
นิสิต. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2531. อัดสำเนา.

สุรศักดิ์ หลายมาลา. “เขาสอนเด็กให้มองอนาคต,” สารพัฒนาหลักสูตร. 31 : 14 - 15 :
 ตุลาคม 2527.

เสาวรัตน์ จุลรัตน์. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

สมทรง สุวรรณเลิศ. “การประเมินค่า WISC และ WAISIQ จากคะแนน Progressive Matrices,”
วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 3 : 205 - 211 ; กรกฎาคม - กันยายน 2511.

* อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิต
ศึกษา. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2533. อัดสำเนา.

อารี เพชรผุด. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

* Benard, Haroll W. Mental Health in the Classroom. New York : McGraw-Hill, 1970.

* Good, Carter. Dictionanary of Education. 3rd ed. New York : McGraw-Hill, 1995.

✓ Kliever, Wendy and Gerdi. Weidner. “Type A Behavior and Aspirations : A Study
 of Parents' and Children's Goal Setting,” Developmental Psychology.
 23(2) : 204 - 209 ; 1987.

* Mc Clelland, David C. and others. The Achievement Motives. New York:
 Applentoncentury Grofffs Ing.,1953.

* Mead, Robert D. “Future Time Perspective of College Students in America and India,”
Journal of Social Psychology. 83 : 175 - 182 ; 1971.

* Mischel, W. “Processes in Delay of Gratification,” in L.Berkowitz (ed) Advances in
Experimental Social Psychology. Vol.7 p.249 - 293. NewYork:Academic Press,
 1974.

Moskowitz, Merle J. General Psychology. Boston : Houghton Mifflin Company, 1969.

* Nurmi J.E. “How Do Adolescents See Their Future? A Review of the Development
 of Future Orientation and Planning,” Development Review. 11 : 1 - 5 ; 1991.

* Piaget, Jean. The Moral Judgment of the Child. New York : Collier Book, 1962.

Pulkkien, Lea. and Ronka, Anna. "Personal Control Over Development, Identity Formation and Future Orientation as Components of Life Orientation : A Development Approach," Developmental Psychology. 30(20) : 260 – 271 ; 1994.

Sears, R.R., E.E. Maccoby and H. Lewin. Pattern of Child Rearing. Evanston, Illinois : Kon, Peterson Inc., 1957.

Seginer, Rachel and Hoda Halabi. "Cross-Cultural Variations of Adolescents' Future Orientation : The Case of Israeli Druze Versus Israeli Arab and Jewish Male," Journal of Cross Cultural Psychology. 22(2) : 244 – 257 ; 1991.

X Wechsler, David. The Measurement and Approach of Adult Intelligence. 4th ed. Baltimore : Willinent Willkins, 1958.

Wright, D. The Psychology of Moral Behaviour. Middleses, England : Penquin Book Ltd., 1975.

Yamane, Taro. Statistic : An Introductory Analysis. N.Y. Harper and Row, 1967.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ทม 1007/1740

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 พฤษภาคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียน

เนื่องจาก นางสาวพรทิพย์ เจนจริยานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการ
แนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ
ลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง” ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ประธาน

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ กรรมการ

มีความประสงค์จะขอให้นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 - 3 ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะ
มุ่งอนาคต ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปฏิญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ด้วย และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาคผนวก ข

คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ตาราง 25 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.47
2	4.25
3	2.38
4	4.47
5	6.19
6	6.45
7	2.87
8	6.70
9	4.31
10	11.21
11	5.66
12	11.19
13	5.56
14	4.32
15	7.14
16	4.31
17	4.25
18	6.84
19	4.95
ค่าความเชื่อมั่น = 0.8346	

ตาราง 26 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจบุคลิกภาพ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.39
2	3.38
3	3.97
4	4.85
5	5.48
6	5.46
7	5.96
8	1.95
9	3.49
10	3.69
11	3.04
12	4.19
13	3.09
14	7.75

ค่าความเชื่อมั่น = 0.4898

ตาราง 27 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.85	18	2.67
2	2.34	19	3.67
3	2.56	20	4.08
4	1.92	21	2.21
5	1.88	22	2.56
6	3.27	23	4.41
7	3.84	24	2.78
8	4.16	25	3.16
9	4.55	26	4.02
10	4.06	27	2.63
11	3.45	28	3.89
12	3.62	29	4.61
13	4.43	30	2.33
14	3.43	31	3.16
15	2.41	32	1.76
16	3.96	33	3.95
17	3.48	34	1.82

ค่าความเชื่อมั่น = 0.7474

ตาราง 28 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.81
2	6.10
3	6.75
4	2.57
5	1.93
6	7.03
7	9.33
8	3.68
9	3.69
10	4.76
11	4.98
12	5.79
13	5.93
14	8.50
15	4.61
16	4.12
17	1.97

ค่าความเชื่อมั่น = 0.7817

ตาราง 29 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	6.18
2	3.61
3	2.56
4	6.21
5	2.41
6	3.76
7	2.55
8	3.96
9	12.20
10	3.11
11	4.42
12	3.48
13	3.93
14	7.00
15	2.04
16	5.71
17	5.34
18	2.70
19	4.42
20	2.06
21	3.95
22	2.48
23	1.99
24	3.26
25	3.75

ค่าความเชื่อมั่น = 0.7172

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม
เรื่อง
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มี 4 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านครอบครัว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านสภาพแวดล้อม

ตอนที่ 4 แบบสอบถามด้านลักษณะมุ่งอนาคต

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึกรู้สึกหรือคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อใดถูกหรือผิด จึงไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนของนักเรียน ซึ่งคำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับ จึงขอให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดและขอให้นักเรียนตอบให้ครบทุกข้อ

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านส่วนตัว แบ่งเป็น 4 ส่วน

- 1.1 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของนักเรียน
- 1.2 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 1.3 แบบสำรวจบุคลิกภาพ
- 1.4 แบบทดสอบทางเชาว์ปัญญา

1.1 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของนักเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียนเมื่อนักเรียนอ่าน

ข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ให้ครบถ้วน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ระดับชั้นที่กำลังเรียน

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 1

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 2

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของนักเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนในเรื่องการเรียนและเรื่องทั่ว ๆ ไป ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวว่าเป็นความจริง ตรงกับการกระทำของนักเรียนเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการกระทำของนักเรียนดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนมากที่สุด
จริง หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนพอสมควร
จริงบ้าง หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
จริงน้อย หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริงเลย หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนเลย

แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่ จริงเลย
1.	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานตามแผนการที่วางไว้ทุกครั้ง.....					
2.	แม้ว่างานที่ข้าพเจ้าทำจะยากเพียงใด ข้าพเจ้าก็จะพยายามทำงานนั้นเต็มความสามารถ.....					
3.	ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ไม่ยุ่งยาก เพราะจะได้ทำให้เสร็จ ๆ ไป.....					
4.	วิชาใดไม่มีการบ้าน ข้าพเจ้าก็จะชอบเรียนวิชานั้น.....					
5.	ข้าพเจ้าจะส่งการบ้านตามที่ครูกำหนดทุกครั้ง.....					
6.	เพื่อน ๆ ยอมรับว่า ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ.....					
7.	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจเมื่อสามารถทำงานได้สำเร็จ.....					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่ จริงเลย
8.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ.....					
9.	เมื่อข้าพเจ้าเห็นเพื่อนประสบความสำเร็จในเรื่องการเรียน ข้าพเจ้าก็อยากจะเป็นเช่นนั้นบ้าง.....					
10.	เวลาที่ทำการบ้าน ข้าพเจ้าจะเลือกทำแต่ข้อที่ง่าย ๆ เท่านั้น.....					
11.	ข้าพเจ้าจะบอกให้พ่อแม่ทราบ เมื่อข้าพเจ้าประสบผลสำเร็จในการเรียน.....					
12.	วันไหนไม่ต้องทำการบ้าน ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจ.....					
13.	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อ แล้วหยุดทำงานบ่อยครั้งทั้ง ๆ ที่ทำไปได้ไม่นาน..					
14.	ข้าพเจ้าเรียนหนังสือไปวัน ๆ โดยไม่คาดหวังว่าจะเรียนได้สำเร็จมากนักเลย.....					
15.	เมื่อมีการทำงานกลุ่ม เพื่อนชอบให้ข้าพเจ้าเป็นหัวหน้ากลุ่ม.....					
16.	ก่อนสอบแต่ละครั้ง ข้าพเจ้าจะต้องทบทวนบทเรียนก่อนเสมอ.....					
17.	ข้าพเจ้าจะไม่ลงมือทำงาน ถ้าไม่จนถึงเวลาที่กำหนดส่งงาน.....					
18.	ข้าพเจ้าคิดว่าคนอื่นทำงานไม่ทันใจข้าพเจ้า.....					
19.	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จทุกครั้ง.....					

1.2 แบบสำรวจบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสำรวจบุคลิกภาพของนักเรียน เกี่ยวกับการทำงาน ความก้าวหน้า ความเพียรพยายามเพื่อความสำเร็จในการทำงาน ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวว่าเป็นความจริงตรงกับกระทำการของนักเรียนเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับกระทำการของนักเรียน ดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำการของนักเรียนมากที่สุด
จริง หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำการของนักเรียนพอสมควร
จริงบ้าง หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำการของนักเรียนน้อย
จริงน้อย หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกระทำการของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริงเลย หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับกระทำการของนักเรียนเลย

แบบสำรวจบุคลิกภาพ

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่ จริงเลย
1.	ข้าพเจ้าอยากทำงานให้เสร็จโดยเร็วที่สุด.....					
2.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะต้องทำงานแข่งกับเวลาอยู่เสมอ.....					
3.	เวลาเรียนข้าพเจ้ารู้สึกว่ามันไม่คอยกระตือรือร้น.....					
4.	ไม่ว่าจะทำงานอะไรข้าพเจ้าก็จะไม่รีบร้อนที่จะทำงานนั้นให้แล้วเสร็จ.....					
5.	ข้าพเจ้าทำงานโดยไม่สนใจว่างานจะสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่.....					
6.	เมื่อเริ่มต้นทำงานอะไร ข้าพเจ้าจะต้องทำงานนั้นให้สำเร็จตามแผนที่วางไว้.....					
7.	ข้าพเจ้าเกิดความท้อถอยเวลามีปัญหาในการทำงาน.....					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่ จริงเลย
8.	ข้าพเจ้าไม่รู้สึกกังวลแม้ว่างานที่ทำอยู่เสร็จไม่ทันตามเวลาที่กำหนด.....					
9.	ข้าพเจ้าเป็นคนที่ทำงานรวดเร็วว่องไว.....					
10.	ข้าพเจ้าชอบทำงานที่เคยทำ ไม่ชอบทำอะไรที่แตกต่างจากเดิม.....					
11.	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำงานที่ต้องมีการแข่งขันกับคนอื่น ๆ.....					
12.	ข้าพเจ้าชอบศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ.....					
13.	ข้าพเจ้าสามารถทำงานได้อย่างใจจดจ่อ แม้ว่ามันจะเป็นงานที่น่าเบื่อ.....					
14.	เมื่อทำงานผิดพลาด ข้าพเจ้าจะรีบแก้ไขทุกครั้ง.....					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านครอบครัว แบ่งเป็น 2 ส่วน

2.1 แบบสอบถามด้านระดับการศึกษาและรายได้ของบิดามารดา

2.2 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

2.1 แบบสอบถามด้านครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามด้านข้อมูลครอบครัวของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่าน

ข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ให้ครบถ้วน

1. ระดับการศึกษาของบิดา
 - ☐ ประถมศึกษา
 - ☐ มัธยมศึกษา
 - ☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช., ปวส.)
 - ☐ปริญญาตรี
 - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
2. ระดับการศึกษาของมารดา
 - ☐ ประถมศึกษา
 - ☐ มัธยมศึกษา
 - ☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช., ปวส.)
 - ☐ปริญญาตรี
 - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
3. รายได้ของบิดามารดา
 - ☐ สูงกว่า 8,000 บาท/เดือน
 - ☐ ตั้งแต่ 5,000 - 8,000 บาท/เดือน
 - ☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน

2.2 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าว ว่าเป็นจริงตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนดังนี้

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนมากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนพอสมควร
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนน้อย
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนน้อยมาก
 ไม่จริงเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกและการรับรู้ของนักเรียนเลย

แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่ จริงเลย
1.	เวลาข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนพ่อแม่จะช่วยแก้ไขปัญหานั้น ๆ ให้ข้าพเจ้า.....					
2.	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาพ่อแม่เรื่องการเรียนได้ตลอดเวลา.....					
3.	พ่อแม่ไม่ปล่อยให้ข้าพเจ้าตัดสินใจเรื่องการเรียนด้วยตนเอง.....					
4.	เมื่อพ่อแม่ต้องการให้ข้าพเจ้าทำอะไร พ่อแม่จะอธิบายเหตุผลก่อนเสมอ.....					
5.	ถ้าข้าพเจ้าอยากเรียนอะไร พ่อแม่ก็จะให้เลือกเรียนวิชาที่ข้าพเจ้าถนัด.....					
6.	เมื่อข้าพเจ้าทำงานไม่เสร็จ ข้าพเจ้าถูกพ่อแม่ดุเสมอ.....					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่ จริงเลย
7.	ถ้าข้าพเจ้าไปโรงเรียนสาย เพราะ ตื่นสายพ่อแม่จะทำโทษด้วยการตี ข้าพเจ้า.....					
8.	พ่อแม่ให้รางวัลแก่ข้าพเจ้าทุกครั้ง เมื่อข้าพเจ้าสอบได้คะแนนดี ๆ.....					
9.	พ่อแม่พูดคุยกับข้าพเจ้าเกี่ยวกับ อนาคตของข้าพเจ้า.....					
10.	เมื่อกลับจากโรงเรียน พ่อแม่สั่งให้ ข้าพเจ้าทำการบ้านทันที.....					
11.	พ่อแม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าทำงาน หารายได้พิเศษช่วงปิดเทอมได้.....					
12.	พ่อแม่เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าอธิบาย เหตุผลก่อนที่จะดูหรือลงโทษ.....					
13.	เมื่อข้าพเจ้าสอบตกพ่อแม่จะดูค่า ว่าข้าพเจ้าขี้เกียจไม่ตั้งใจเรียน.....					
14.	ถ้าข้าพเจ้ากลับบ้านผิดเวลา พ่อแม่ จะดุข้าพเจ้าทันที.....					
15.	เวลาข้าพเจ้าจะทำงานส่งครู พ่อแม่ จะช่วยข้าพเจ้าจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์สำหรับทำงานนั้น ๆ.....					
16.	พ่อแม่มักแสดงให้เห็นว่าท่าน ภูมิใจในตัวข้าพเจ้ามาก.....					
17.	เวลาข้าพเจ้าขออนุญาตไปทำ กิจกรรมที่โรงเรียนข้าพเจ้าจะต้อง บอกรายละเอียดว่าจะต้องไปทำ อะไรบ้าง.....					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่ จริงเลย
18.	พ่อแม่ต้องการให้ข้าพเจ้าเลือกประกอบอาชีพในอนาคตตามที่ท่านต้องการ.....					
19.	ข้าพเจ้าสามารถอธิบายเหตุผลกับพ่อแม่ได้เมื่อสอบได้คะแนนไม่ดี...					
20.	ถ้าข้าพเจ้าทำการบ้านไม่เสร็จพ่อแม่จะไม่ให้พักเล่น.....					
21.	พ่อแม่ดุข้าพเจ้าทุกครั้งเมื่อข้าพเจ้าแต่งกายไม่เรียบร้อย.....					
22.	พ่อแม่เอาใจใส่เรื่องสุขภาพของข้าพเจ้าอยู่เสมอ.....					
23.	เมื่อกลับจากโรงเรียน พ่อแม่จะเรียกข้าพเจ้าไปพูดคุยด้วย.....					
24.	พ่อแม่ไม่ชอบให้ข้าพเจ้าตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง.....					
25.	พ่อแม่คอยควบคุมดูแลให้ข้าพเจ้าใช้จ่ายเงินตามที่ท่านกำหนด.....					
26.	พ่อแม่จะตัดเงินค่าขนมของข้าพเจ้าถ้าทราบว่าข้าพเจ้านำเงินไปซื้อหนังสืออ่านเล่น.....					
27.	พ่อแม่มักตำหนิเรื่องมารยาทของข้าพเจ้าต่อหน้าบุคคลอื่น.....					
28.	พ่อแม่สนับสนุนให้ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง.....					
29.	พ่อแม่พูดคุยกับข้าพเจ้าด้วยน้ำเสียงไพเราะนุ่มนวล.....					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่ จริงเลย
30.	พ่อแม่ไม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าไป ทำงานที่บ้านเพื่อน แม้ว่าจะเป็น งานที่ครูให้ทำร่วมกัน.....					
31.	เมื่อข้าพเจ้าออกจากบ้านพ่อแม่ จะบอกให้กลับบ้านตามเวลาที่ กำหนดไว้.....					
32.	พ่อแม่ไม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าเล่น กีฬาเพราะเกรงว่าจะเสียการเรียน...					
33.	ถ้าข้าพเจ้าทำสิ่งของภายในบ้าน เสียหายจะถูกพ่อแม่ตีทันที.....					
34.	ถ้าวันไหนข้าพเจ้าลืมนำงานบ้าน พ่อแม่จะไม่ให้ทานข้าว.....					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านสภาพแวดล้อม

3.1 แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน

3.2 แบบสอบถามการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

3.1 แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวว่าเป็นจริงตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนน้อย
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นและการกระทำของนักเรียนเลย

แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
1.	วิธีสอนของครูทำให้ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนมากขึ้น.....					
2.	ในการทำงานกลุ่มครูจะให้นักเรียนช่วยกันวางแผนก่อนลงมือปฏิบัติ...					
3.	ครูสอนคนเดียวไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน.....					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่ จริงเลย
4.	ครูสอนโดยใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน.....					
5.	ครูสอนโดยไม่สนใจว่านักเรียนจะเข้าใจหรือไม่.....					
6.	กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนไม่น่าสนใจ.....					
7.	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา.....					
8.	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนค้นคว้าและอภิปรายร่วมกัน.....					
9.	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง.....					
10.	ครูจัดกิจกรรมพิเศษให้นักเรียนได้ปฏิบัติเพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียน.....					
11.	เมื่อมีกิจกรรมในห้องเรียน ครูให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม.....					
12.	เมื่อนักเรียนเรียนไม่เข้าใจ นักเรียนสามารถขอคำแนะนำจากครู.....					
13.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณสนใจแต่นักเรียนที่เรียนเก่ง.....					
14.	ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามครู ถ้าไม่เข้าใจสิ่งที่ครูสอน.....					
15.	เมื่อครูให้ทำงานกลุ่ม เพื่อน ๆ ยินดีให้ข้าพเจ้าเข้าร่วมกลุ่มทุกครั้ง.....					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่ จริงเลย
16.	เพื่อน ๆ ในห้องต่างแข่งขันกัน เรียนไม่สนใจกันและกัน.....					
17.	เมื่อมีการทำงานกลุ่ม เพื่อนบางคน ไม่รับผิดชอบงานที่ตนได้รับ มอบหมาย.....					

3.2 แบบสอบถามการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ขอให้นักเรียนพิจารณา
 ว่าคุณนักเรียนได้ดู ได้ฟัง ได้อ่าน หรือรับรู้ข่าวสารด้านการศึกษาและอาชีพจากสื่อมวลชนต่าง ๆ
 เหล่านี้บ่อยครั้งเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการกระทำของนักเรียนดังนี้

บ่อยครั้งที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนมากที่สุด

บ่อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนมาก

ค่อนข้างบ่อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนพอสมควร

ไม่บ่อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อย

ไม่บ่อยเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับกรกระทำของนักเรียนเลย

1. นักเรียนดูรายการเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพจากโทรทัศน์บ่อยครั้งเพียงใด
☐ บ่อยครั้งที่สุด ☐ บ่อย ☐ ค่อนข้างบ่อย ☐ ไม่บ่อย ☐ ไม่เคยเลย
2. นักเรียนฟังรายการเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพจากวิทยุบ่อยครั้งเพียงใด
☐ บ่อยครั้งที่สุด ☐ บ่อย ☐ ค่อนข้างบ่อย ☐ ไม่บ่อย ☐ ไม่เคยเลย
3. นักเรียนอ่านข่าวหรือบทความเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพจากหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งเพียงใด
☐ บ่อยครั้งที่สุด ☐ บ่อย ☐ ค่อนข้างบ่อย ☐ ไม่บ่อย ☐ ไม่เคยเลย
4. นักเรียนอ่านบทความเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพจากนิตยสาร วารสารต่าง ๆ บ่อยครั้งเพียงใด
☐ บ่อยครั้งที่สุด ☐ บ่อย ☐ ค่อนข้างบ่อย ☐ ไม่บ่อย ☐ ไม่เคยเลย
5. นักเรียนอ่านบทความเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพจากโปสเตอร์ แผ่นพับ ป้ายประกาศต่าง ๆ
 บ่อยครั้งเพียงใด
☐ บ่อยครั้งที่สุด ☐ บ่อย ☐ ค่อนข้างบ่อย ☐ ไม่บ่อย ☐ ไม่เคยเลย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนด้านการศึกษา และด้านการประกอบอาชีพ ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวว่าเป็นจริงตรงกับการกระทำของนักเรียนเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการกระทำของนักเรียนดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนมากที่สุด
จริง หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนมาก
จริงบ้าง หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
จริงน้อย หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยมาก
ไม่จริงเลย หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนเลย

แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่ จริงเลย
1.	ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ.....					
2.	ถ้าข้าพเจ้าเรียนอ่อนวิชาใด ข้าพเจ้าจะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในวิชานั้น.....					
3.	ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพได้ที่ไหน.....					
4.	ถ้าข้าพเจ้ามีงานทำ ข้าพเจ้าจะลาออกจากโรงเรียน แม้ว่าข้าพเจ้าจะเรียนไม่จบ ม.3.....					
5.	ข้าพเจ้าพยายามหาความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับอาชีพที่ข้าพเจ้าสนใจ.....					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่ จริงเลย
6.	ข้าพเจ้าสำรวจตนเองก่อนจะ ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ.....					
7.	ถ้าข้าพเจ้าต้องตัดสินใจเลือกอาชีพ ข้าพเจ้าจะให้พ่อแม่เลือกให้.....					
8.	ข้าพเจ้าคิดไว้แล้วว่า ข้าพเจ้าควร จะประกอบอาชีพอะไรในอนาคต..					
9.	ข้าพเจ้าไม่ต้องการเรียนหนังสือ สูง ๆ เพราะทำให้เสียเวลาเสียเงิน โดยเปล่าประโยชน์.....					
10.	ข้าพเจ้าปรึกษาครูเกี่ยวกับเรื่อง การเรียน.....					
11.	ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะทำอะไร จึงจะสอบเรียนต่อในสาขาที่ ตนชอบได้.....					
12.	ข้าพเจ้าจะวางแผนการทำงานให้ สามารถส่งตามกำหนดวันเวลาได้ ทุกครั้ง.....					
13.	ข้าพเจ้าพยายามขยันเรียนแม้ว่าผล การเรียนในปัจจุบันยังไม่ดี เท่าที่ควร.....					
14.	ข้าพเจ้าพยายามหาโอกาสเรียนต่อ สูง ๆ เพื่อที่จะได้ทำงานที่มั่นคง ในอนาคต.....					
15.	ข้าพเจ้าเลือกประกอบอาชีพโดยจะ พิจารณาจากรายได้ของอาชีพ เท่านั้น.....					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่ จริงเลย
16.	ก่อนที่ข้าพเจ้าจะตัดสินใจเลือก ศึกษาต่อ ข้าพเจ้าจะศึกษา รายละเอียดของสาขาวิชานั้น ๆ.....					
17.	ข้าพเจ้าจะเลือกเรียนสาขาวิชาที่ ชอบ เพื่อจะได้ประกอบอาชีพตาม ที่ตนเองสนใจได้.....					
18.	ถ้าข้าพเจ้ามีปัญหาในการทำงาน ข้าพเจ้าจะพยายามแก้ไขปัญหา ด้วยตนเอง.....					
19.	แม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่ชอบเรียนใน บางวิชา ข้าพเจ้าก็พยายามตั้งใจ เรียนเพื่อที่จะสอบได้คะแนนดี ๆ...					
20.	ข้าพเจ้าคิดว่าหากพ่อแม่ไม่มีเงินส่ง ให้เรียน ข้าพเจ้าจะเรียนแค่ ม.3.....					
21.	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้หนังสือมี ส่วนช่วยให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จ ในอนาคต.....					
22.	พอจวนจะถึงเวลากำหนดส่งงาน ข้าพเจ้าจะเร่งทำการบ้านหรืองาน ที่ครูสั่ง.....					
23.	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือไม่ทัน เลย ทำให้ทำข้อสอบได้ไม่ดี.....					
24.	ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าเรียนไม่เก่ง เพราะมีสติปัญญาไม่ดี.....					
25.	ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับสุภาษิตที่ว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความ สำเร็จอยู่ที่นั่น”					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวพรทิพย์ เจนจริยานนท์
เกิด	13 ตุลาคม 2509
สถานที่เกิด	จังหวัดตรัง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	59/6 หมู่ที่ 2 ตำบลลำภูรา อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
ตำแหน่งงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านคลองคู้ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2528	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสภาราชินี จังหวัดตรัง
พ.ศ. 2531	การศึกษาระดับบัณฑิต (การแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญ์โลก
พ.ศ. 2542	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุงอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

บทคัดย่อ
ของ
พรทิพย์ เจนจริยานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนรินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2542

การวิจัยครั้งนี้จุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้น ๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOWS

ผลการศึกษา พบว่า

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคต

✓ 1.1 ตัวแปรเพศ (X_1) แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) บุคลิกภาพ (X_3) บรรยากาศในการเรียนการสอน (X_9) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{10}) มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

1.2 ตัวแปรเพศ (X_1) แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) บุคลิกภาพ (X_3) บรรยากาศในการเรียนการสอน (X_9) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{10}) มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

1.3 ตัวแปรเพศ (X_1) แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) บุคลิกภาพ (X_3) บรรยากาศในการเรียนการสอน (X_9) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{10}) มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

1.4 ตัวแปรเพศ (X_1) แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) บุคลิกภาพ (X_3) บรรยากาศในการเรียนการสอน (X_9) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{10}) มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ลักษณะมุ่งอนาคต

✓ 2.1 ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ บรรยากาศในการเรียนการสอน (X_9) แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) เพศ (X_1) บุคลิกภาพ (X_3) ระดับการศึกษาของบิดา (X_5) ตามลำดับ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 53.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คือ บรรยากาศในการเรียนการสอน (X_9) แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) บุคลิกภาพ (X_3) เพศ (X_1) ตามลำดับ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 51.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คือ บรรยากาศในการเรียนการสอน (X_9) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) เพศ (X_1) ตามลำดับ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 55.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

2.4 ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_2) บรรยากาศในการเรียนการสอน (X_9) เพศ (X_1) บุคลิกภาพ (X_3) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_7) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (X_{11}) ตามลำดับ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 58.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

VARIABLES RELATED TO FUTURE ORIENTATION OF LOWER SECONDARY
SCHOOL STUDENTS IN EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXPANSION
SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF PRIMARY EDUCATION,
CHANGWAT TRANG

AN ABSTRACT
BY
PORNTIP JANJARIYANON

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master of
Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 1999

The purpose of this research was to study variables related to future orientation of lower secondary school students in educational opportunity expansion schools under the Office of Primary Education in Changwat Trang and to examine the variables of sex, grade, achievement motivation, personality fathers' education, mothers' education, parents' income, child rearing, classroom atmosphere and mass media usage. The subjects were 970 Mathayom Suksa I to Mathayom Suksa III students of educational opportunity expansion schools in Changwat Trang in the academic 1998. The research instrument was the variables related to future orientation questionnaire. The data were analyzed by Pearson product moment correlation and the multiple regression analysis.

The results of the study were as follows :

1. Variables Related to Future Orientation

1.1 The relationship between the lower secondary school students' future orientation and the following variables, i.e., sex, achievement motivation, personality, classroom atmosphere and mass media usage was found significant at .001 level.

1.2 The relationship between the Mathayom Suksa I students' future orientation and the following variables, i.e., sex, achievement motivation, personality, classroom atmosphere and mass media usage was found significant at .001 level.

1.3 The relationship between the Mathayom Suksa II students' future orientation and the following variables, i.e., sex, achievement motivation, personality, classroom atmosphere and mass media usage was found significant at .001 level.

1.4 The relationship between the Mathayom Suksa III students' future orientation and the following variables, i.e., sex, achievement motivation, personality, classroom atmosphere and mass media usage was found significant at .001 level.

2. Variables Predicting Future Orientation

2.1 Work atmosphere variables, i.e., classroom atmosphere, achievement motivation, sex, personality and fathers' education significantly by predicted the lower secondary school students' future orientation at .05 level with 53.60%

2.2 Work atmosphere variables, i.e., classroom atmosphere, achievement motivation, personality and sex significantly by predicted the Mattayom Suksa I students' future orientation at .05 level with 51.50%

2.3 Work atmosphere variables, i.e., classroom atmosphere, achievement motivation and sex significantly by predicted Mattayom Suksa II students' future orientation at .05 level with 55.40%

2.4 Work atmosphere variables, i.e., achievement motivation, classroom atmosphere, personality, parents' income and mass media usage significantly by predicted Mattayom Suksa III students' future orientation at .05 level with 58.60%